

Udskriftsdato: 15. december 2025

2024/1 LSF 121 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om gasforsyning, lov om Energinet, lov om anvendelse af Danmarks undergrund og lov om planlægning (Tilslutningsregler for metan og brint, roller og ansvar i forhold til gasforsyningssikkerhed, kommuneplanretningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg m.v.)

Ministerium: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Journalnummer: Klima-, Energi- og Forsyningsmin.,
Energistyrelsen, j.nr. 2023 - 14434

Forslag

til

Lov om ændring af lov om gasforsyning, lov om Energinet, lov om anvendelse af Danmarks undergrund og lov om planlægning¹⁾

(Tilslutningsregler for metan og brint, roller og ansvar i forhold til gasforsyningssikkerhed, kommuneplanretningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg m.v.)

§ 1

I lov om gasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1100 af 16. august 2023, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 1676 af 30. december 2024 og § 2 i lov nr. 1677 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

1. Fodnoten til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der supplerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 af 13. juni 2024 om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint, om ændring af forordning (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 og (EU) 2022/869 og afgørelse (EU) 2017/684 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 715/2009, EU-Tidende L af 15. juli 2024. Loven indeholder bestemmelser, der supplerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010, EU-Tidende L af 28. oktober 2017. Loven indeholder bestemmelser, der implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EF) 2009/73 af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv (EF) 2003/55, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 94, som ændret ved direktiv (EU) 2019/692 af 17. april 2019 om ændring af direktiv (EF) 2009/73 om fælles regler for det indre marked for naturgas, EU-Tidende 2019, nr. L 117, side 1. Loven indeholder bestemmelser, der implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (omarbejdning), EU-Tidende 2018, nr. L 328, side 82, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652, EU-Tidende 2023, L af 31. oktober 2023.«

2. I § 6 indsættes efter nr. 10 som nyt nummer:

»11) Gasforsyningssikkerhed: Sandsynlighed for, at der er den tilstrækkelige mængde gas til rådighed, tilstrækkelig kapacitet og den nødvendige operationelle funktionalitet i gassystemet til at sikre fuld forsyning af alle danske gasforbrugere.«

Nr. 11-14 bliver herefter nr. 12-15.

3. I § 6 indsættes efter nr. 14, der bliver nr. 15, som nyt nummer:

»16) Ikke-beskyttet gaskunde: En gasforbruger, som har et gasforbrug over en årligt fastsat tærskelværdi.«

Nr. 15-18 bliver herefter nr. 17-20.

4. I § 6 indsættes efter nr. 18, der bliver nr. 20, som nyt nummer:

»21) Lagersystemoperatør: Enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring af metanbaseret gas, og som er ansvarlig for driften af en metanbaseret gaslagerfacilitet.«

Nr. 19-34 bliver herefter nr. 22-37.

5. I § 9, stk. 1, nr. 2, ændres »gassikkerhed« til: »gassikkerhed og gasforsyningssikkerhed«.

6. Efter § 10 c indsættes før overskriften før § 11:

»Certificering af lagersystemoperatører

§ 10 d. Forsyningstilsynet er den certificerende myndighed for lagersystemoperatører i Danmark.

Stk. 2. Forsyningstilsynet certificerer lagersystemoperatører i henhold til artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fremsender kopi af afgørelser om certificering til klima-, energi- og forsyningsministeren og orienterer løbende klima-, energi- og forsyningsministeren om forhold af betydning for certificeringen.«

7. I § 12, stk. 1, nr. 1, ændres »anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1 og 2, distributionssystemer og forbrugere« til: »systembrugere, jf. § 18, stk. 1-3, og andre gasselskaber«.

8. I § 12 a, stk. 3, ændres »§ 20, stk. 1, § 35 a, stk. 2« til: »§ 18, stk. 1-3, § 20, stk. 1«.

9. I § 14, stk. 1, nr. 1, ændres »anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), § 35 a, stk. 1, og forbrugere« til: »systembrugere, § 18, stk. 1-3«.

10. I § 18, stk. 1, ændres »Enhver« til: »Systembrugere«, og »jf. dog stk. 3« ændres til: »jf. dog stk. 3-5, og regler udstedt i medfør af stk. 6«.

11. I § 18, stk. 3, nr. 2, ændres »som de er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6« til »som de er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6 og § 14, stk. 1, nr. 2, 3 og 6«.

12. I § 18 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilslutningsanlæg, herunder ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg samt forhold omfattet af stk. 1-5, herunder omkostningsfordelingen mellem systembrugere og infrastrukturselskaber, om nægtelse af adgang, om infrastrukturselskabernes behandling af anmodninger og Forsyningstilsynets behandling af klager over afslag.«

13. I § 20, stk. 1, 1. pkt., § 36 a, stk. 1, og i § 38, stk. 1, indsættes efter »Priser«: », vilkår«.

14. I § 20 a, stk. 2, 2. pkt., ændres »lager- og transmissionsselskabernes eller transmissionssystemejernes og systemoperatørernes brugere« til: »de relevante systembrugere«.

15. § 23 affattes således:

»§ 23. For at få adgang til systemet skal systembrugerne overholde:

- 1) tekniske krav og standarder for tilslutning, herunder leveringskvalitet og
- 2) vilkår og betingelser for benyttelse af systemet.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte forhold, herunder om, at visse tekniske krav og standarder for tilslutning samt vilkår og betingelser for benyttelse af systemet skal fastsættes af gasselskaber eller den, der varetager systemansvarlig virksomhed.«

16. *Overskriften* før § 23 a ophæves.

17. § 23 a ophæves.

18. Efter kapitel 3 indsættes:

»Kapitel 4

Gasforsyningssikkerhed

§ 24. Gasforsyningssikkerheden i Danmark påhviler klima-, energi- og forsyningsministeren, gasselskaber og relevante myndigheder. Disse aktører udfører opgaver og bidrager til gasforsyningssikkerheden inden for deres respektive kompetence- og aktivitetsområder.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren udpeger den kompetente myndighed for Danmark i medfør af artikel 3, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren har det overordnede ansvar for at vurdere gasforsyningssikkerheden og fastsætte og koordinere foranstaltninger og samarbejde med danske myndigheder, gasselskaber og gaskunder for at sikre gasforsyningssikkerheden i Danmark.

§ 25. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan påbyde gasselskaber, som forsyner danske gasforbrugere med gas, specifikke opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden i Danmark.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan påbyde forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber specifikke forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder nødvendige foranstaltninger for i en nødsituation at sikre gasforsyningen til beskyttede gaskunder eller foretage fysisk afbrud af gaskunder, som uberettiget forbruger gas.

Stk. 3. Der kan foretages fysisk afbrud af gasforsyningen til en gaskunde, der uberettiget forbruger gas i en nødsituation, jf. stk. 2. Politiet kan, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse få adgang til afgangstedet med henblik på at foretage det fysiske afbrud.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan delegerede operationelle og koordinerende opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder opgaver fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen, til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

Stk. 5. Delegerede opgaver, jf. stk. 4, varetages under klima-, energi- og forsyningsministerens tilsyn.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om varetagelse af gasforsyningssikkerheden og forhold omfattet af stk. 1-5, herunder om

- 1) gasselskabers og gasforbrugende virksomheders opgaver og oplysningsforpligtelser,
- 2) planlægning af forebyggende foranstaltninger, gennemførelse af risikovurderinger og fastsættelse af beskyttelsesniveauer for gasforsyningssikkerhed,
- 3) håndtering af krisesituationer, herunder foranstaltninger for at sikre nødforsyning til beskyttede gaskunder, prioritering og tildeling af gasforbrug inden for gruppen af ikke-beskyttede gaskunder og afbrud af gaskunders uberettigede gasforbrug i en nødsituation og
- 4) håndtering af anmodninger om solidaritet til og fra nabomedlemsstater og etablering af en kompensationsordning i forbindelse med solidaritetsanmodninger.«

19. *Overskriften* til kapitel 6 a affattes således:

»Kapitel 6 a

Pristillæg til biogas«.

20. *Overskriften* før § 35 a ophæves.

21. § 35 a ophæves.

22. *Overskriften* før § 35 b ophæves.
23. § 35 b ophæves.
24. *Overskriften* før overskriften før § 35 d ophæves.
25. *Overskriften* til kapitel 7 affattes således:

»Kapitel 7

Gasselskabernes tariffer, priser, vilkår og betingelser«.

26. I § 37, stk. 2, ændres »de enkelte brugere af systemet og forbrugere« til: »systembrugere«.
27. I § 41, stk. 1, ændres to steder »priser og betingelser« til: »priser, vilkår og betingelser«.
28. I § 45 a, stk. 2, ændres »brugere af systemet« til: »systembrugere«.
29. I § 47 a, indsættes efter »stk. 1«: »og § 9 a, stk. 1«.
30. I § 51, stk. 3, 1. pkt., ændres »jf. § 10 c« til: »jf. §§ 10 c og 10 d«.
31. I § 55, stk. 4, ændres »opgraderingsanlæg« til: »systembrugere«, »jf. § 35 a, stk. 1« ændres til: »jf. § 18, stk. 1«, og », og når der efter § 35 a, stk. 1, er opnået ret til tilslutning« udgår.

§ 2

I lov om Energinet, jf. lovbekendtgørelse nr. 271 af 9. marts 2023, som ændret ved § 2 i lov nr. 1594 af 28. december 2022, § 35 i lov nr. 612 af 11. juni 2024, § 6 i lov nr. 673 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.
2. I § 4 indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:
»Stk. 9. Stk. 1, 1.-2. pkt., stk. 3, 1. pkt., stk. 4, og stk. 10, nr. 3, finder tilsvarende anvendelse på etablering af nye anlæg til lagring af brændbare gasser og væsentlige ændringer i sådanne anlæg.«
Stk. 9 bliver herefter stk. 10.

§ 3

I lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023, som ændret ved § 34 i lov nr. 612 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til kapitel 6 c affattes således:

»Kapitel 6 c

Særlige bestemmelser om statsdeltagelse i tilladelser med eneret til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v.«

2. I § 23 y, stk. 1 og 2, indsættes efter »geologisk lagring af CO₂«: », brint, trykluft, saltvand m.v.«
3. I § 23 y, stk. 3, ændres »statslig deltagelse« til: »statsdeltagelse«.

§ 4

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024, som ændret ved § 18 i lov nr. 614 af 11. juni 2024 og § 2 i lov nr. 1678 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 11 a, stk. 1, nr. 5, indsættes efter »til«: »pyrolyseanlæg og«.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2025.

Stk. 2. § 4 finder ikke anvendelse på planforslag, der offentliggøres før lovens ikrafttræden. For sådanne planforslag finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Regler udstedt i medfør af § 23, stk. 3, i lov om gasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1100 af 16. august 2023, forbliver i kraft indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 23, stk. 2, i lov om gasforsyning, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 15.

Stk. 4. Regler udstedt i medfør af § 4, stk. 9, i lov om Energinet, jf. lovbekendtgørelse nr. 271 af 9. marts 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 4, stk. 10, i lov om Energinet, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 2.

- ¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der supplerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 af 13. juni 2024 om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint, om ændring af forordning (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 og (EU) 2022/869 og afgørelse (EU) 2017/684 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 715/2009, EU-Tidende L af 15. juli 2024. Loven indeholder bestemmelser, der supplerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010, EU-Tidende L af 28. oktober 2017. Loven indeholder bestemmelser, der implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EF) 2009/73 af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv (EF) 2003/55, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 94, som ændret ved direktiv (EU) 2019/692 af 17. april 2019 om ændring af direktiv (EF) 2009/73 om fælles regler for det indre marked for naturgas, EU-Tidende 2019, nr. L 117, side 1. Loven indeholder bestemmelser, der implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (omarbejdning), EU-Tidende 2018, nr. L 328, side 82, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652, EU-Tidende 2023, L af 31. oktober 2023.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning**
- 2. Lovforslagets hovedpunkter**
 - 2.1. Sikring af tredjepartsadgangen i lov om gasforsyning**
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Omkostningsfordeling og proces for tredjeparters tilslutning**
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Politisk kontrol med lagerudviklingen for brændbare gasser**
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Roller og ansvar for gasforsyningssikkerheden**
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 2.4.3. Den foreslåede ordning
 - 2.5. Certificering af lagersystemoperatører**
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 2.5.3. Den foreslåede ordning
 - 2.6. Statsdeltagelse ved lagring af brint, trykluft og saltvand m.v.**
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 2.6.3. Den foreslåede ordning
 - 2.7. Krav om kommuneplanretningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg**
 - 2.7.1. Gældende ret
 - 2.7.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser
 - 2.7.3. Den foreslåede ordning
- 3. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter**
- 4. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål**
- 5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
- 6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
- 7. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 8. Klimamæssige konsekvenser**
- 9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser**
- 10. Forholdet til EU-retten**
- 11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.**
- 12. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Lovforslaget handler først og fremmest om regelforenkling gennem sikring af adgang til den etablerede metanbaserede og evt. kommende brintbaserede monopolinfrastruktur. Der er sket en teknologiudvikling med flere nye former for producenter af vedvarende energi siden 2012, hvor de indledende regler om tilslutning af anlæg til opgradering af biogas kom ind i loven. Lovens regler om tilslutning skal kunne rumme både kunder og producenter for metansystemet og for et eventuelt kommende brintsystem. Det er afgørende, at der er lige adgang i forhold til forskellige typer af producenter, men også mellem metan og brint. Samtidig er sektorerne i en rivende udvikling, hvilket medfører et behov for agil fremtidssikret regulering. Derfor vil lovforslaget også give klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om adgangen til gassystemet, for eksempel i forhold til proces for tilslutning og vedrørende fordelingen af omkostninger ved tilslutningen.

Lovforslaget har også til formål at styrke den politiske kontrol med Energinets eventuelle engagement i lagring af brint. Dette er i relation til samspillet mellem metan- og brintsektoren.

Lovforslaget har endvidere til formål at fastsætte en samlet ramme (nyt kapitel) for regler om gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning. Forsyningssikkerheden på gasområdet er kommet i fokus - nationalt og internationalt - efter Ruslands invasion af Ukraine og den efterfølgende gaskrise med høje gaspriser og et samlet europæisk mål om, at EU hurtigst muligt og senest i 2027 skal kunne frigøre sig helt fra behovet for at importere gas fra Rusland. Rusland har før krigen i Ukraine været den klart største eksportør af gas til EU. Gaskrisen har desuden gjort det tydeligt, at gasforsyningssikkerheden i Danmark ikke kun kan udfordres af nedbrud af infrastruktur, f.eks. rørbrud, men at en såkaldt volumenændelse, hvor der over en længere periode er mangel på gas, også udgør en stor risiko, som skal kunne håndteres effektivt.

Det foreslåede har til formål at fastsætte en sammenhængende lovramme for gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning. Det foreslåede har dermed også til formål at fremhæve gasforsyningssikkerhed som et særskilt og vigtigt reguleringsområde, ligesom det foreslåede har til formål at præcisere og styrke klima-, energi- og forsyningsministerens myndighedsrolle inden for gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning, herunder at styrke ministerens muligheder for at pålægge opgaver inden for gasforsyningssikkerhed til en bredere kreds af aktører.

Myndighedernes ansvar og roller fremgår ikke af lov om gasforsyning i dag, men Energistyrelsen er dog over for Europa-Kommissionen udpeget til at være den "kompetente myndighed" for Danmark i forhold til de opgaver, som er fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen. Arbejdet med gasforsyningssikkerhed er således et tæt samspil mellem det nationale arbejde og det fælleseuropæiske arbejde inden for rammerne af gasforsyningssikkerhedsforordningen. Målet med lovforslaget er derfor også at kæde den nationale lovramme på forsyningssikkerhedsområdet sammen med den fælles europæiske ramme.

Lovforslaget har endvidere til formål at fastsætte rammen for certificering af lagersystemoperatører i Danmark. Som et blandt flere forskellige instrumenter til at modvirke Ukraine-krigens trussel mod EU's gasforsyningssikkerhed blev der i 2022 tilføjet en bestemmelse til den europæiske gasforordning, som fastsætter, at nationale lagersystemoperatører skal certificeres for at kunne fungere som lagersystemoperatør på de nationale gasmarkeder. De underjordiske naturgaslagre i EU spiller en stor rolle for forsyningssikkerheden i Europa, og certificering af gaslagre har som hovedformål at sikre, at ejerskab

eller kontrol over gaslagre i EU ikke kan forhindre den fyldning af gaslagrene, som er nødvendig særligt i krisesituationer, hvor gasforsyningen er truet, og hvor gaslagrene kan spille en afgørende rolle.

Ifølge den europæiske gasforordning skal hver enkelt medlemsstat, som har underjordiske gaslagre, udpege en ”certificerende myndighed”, som skal forestå certificeringen af de nationale lagersystemoperatører. Det foreslås, at den ansvarlige myndighed for certificering af lagersystemoperatører i Danmark skal være Forsyningstilsynet. Lovforslaget kobler i øvrigt certificeringen sammen med de materielle krav til certificering, som er indeholdt i gasforordningen. Kravet om certificering omfatter kun lagersystemoperatører, som lagrer metanbaserede gasser, og ikke lagerselskaber, som lagrer brint eller foretager anden form for underjordisk lagring.

Lovforslaget har herudover til formål at sikre, at staten selv, eller at staten gennem et statsejet selskab kan deltage i tilladelser til anvendelse af undergrunden til efterforskning og geologisk lagring af brint, trykluft, saltvand m.v. uden et forudgående offentligt udbud.

Statsdeltagelse kan blive relevant, hvis der er et politisk ønske om, at visse former for anvendelse af undergrunden sker i statsligt regi. Det kan for eksempel være relevant, hvis anvendelse af undergrunden sker på et område, hvor der enten ikke er et kommercielt marked, eller markedet ikke er tilstrækkelig modent eller egnet til konkurrenceudsættelse. I forhold til den grønne omstilling kan statsdeltagelse i tilladelser til for eksempel efterforskning og geologisk lagring af brint og trykluft være en forudsætning for, at en væsentlig del af brintinfrastrukturen udvikles.

Lovforslaget vil skabe de samme rammer for statsdeltagelse i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af henholdsvis CO₂ og brint, trykluft, saltvand m.v.

Den danske klimapolitik er blandt andet drevet af de nationale mål for at nedbringe udledning af drivhusgasser. Målene er fastsat i den danske klimalov fra 2020 (jf. lovbekendtgørelse nr. 2580 af 13. december 2021). Blandt målene er, at Danmark skal reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. sammenlignet med niveauet i 1990 og skal reducere udledningen af drivhusgasser i 2025 med 50-54 pct. sammenlignet med niveauet i 1990. Dertil kommer, at Danmark skal opfylde internationale klimaforpligtelser.

Der er derfor behov for teknologier til at optage og lagre CO₂ for at indfri Parisaftalen og Klimalovens målsætninger. Regeringen arbejder derfor aktivt for at fremme nye teknologier, der kan lagre kulstof. Pyrolyse er en sådan teknologi, da den gør det muligt at omdanne forskellige typer biomasse til biokul, der kan lagres i landbrugsjorden og derved reducere CO₂-koncentrationen i atmosfæren. En yderligere gevinst ved pyrolyse er, at der samtidig bliver produceret pyrolysegas og -olie, som kan bidrage til at fortrænge fossile brændstoffer.

Regeringen vil tilpasse planloven, så kommunerne fremover skal udarbejde retningslinjer for beliggenheden af pyrolyseanlæg og dermed skabe større klarhed over placeringsmuligheder for pyrolyseanlæg, ligesom det allerede er tilfældet for biogasanlæg i dag. Med lovforslaget indføres der derfor i lov om planlægning (planloven) et obligatorisk krav om, at kommunalbestyrelsen i kommuneplanen fastsætter retningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Sikring af tredjepartsadgangen i lov om gasforsyning

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Tredjepartsadgang og relevante juridiske personer

Retten til tredjepartsadgang er regler om systembrugerens ret til adgang til gassystemet, som er et naturligt monopol. Systembrugerne omtales i branchen nogle gange som brugere af en bestemt type infrastruktur. Eksempelvis som lagerkunder. Andre gange omtales de i branchen i forhold til deres funktion. Eksempelvis omtales engroshandlere og transportører af energi ofte som shippere. Fællesbetegnelsen i lov om gasforsyning for alle typer brugere er: systembrugere.

Det følger således af § 6, nr. 28, i lov om gasforsyning, at en systembruger er enhver fysisk eller juridisk person, der forsyner eller forsynes fra et system. Det bemærkes, at der er tale om gennemførsel af en EU-definition, jf. artikel 2, nr. 23 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EF) 2009/73 af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas, som ændret ved direktiv (EU) 2019/692 af 17. april 2019 om ændring af direktiv (EF) 2009/73 om fælles regler for det indre marked for naturgas (herefter gasdirektivet).

I tilknytning hertil skal ordvalget i § 6, nr. 28, »forsynes«, i denne sammenhæng forstås som salg, herunder videresalg, af gas, herunder af flydende gas (LNG), til kunder, jf. bestemmelsens nr. 9, der gennemfører gasdirektivets artikel 2, nr. 7.

Systembrugere omfatter således både fysiske forhold (tilføre og aftage energi fra infrastrukturen) og handelsforhold gennem infrastrukturen. Det vil sige kunder, som aftager energi fra systemet, producenter som tilfører energi til systemet, juridiske personer som alene handler, transporterer eller på anden vis agerer i engrosledet uden at være producent eller kunde.

2.1.1.2. Generel tredjepartsadgang

Regler om tredjepartsadgangen regulerer adgang til gassystemet, herunder tilrettelæggelse af systemadgangen.

Det følger af § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, at enhver, mod betaling, har ret til at få adgang til systemet og, hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang, lagre, linepack og andre hjælpefunktioner, jf. dog stk. 3. Tredjepartsadgangen gælder uanset, om der er tale om brug af eller fysisk tilslutning til det eksisterende metanbaserede eller det kommende brintbaserede gassystem.

Retten er dog ikke ubetinget. Ifølge bemærkningerne til § 18, følger det af stk. 1, at enhver har ret til at benytte systemet mod betaling, men retten til at benytte systemet er betinget af, at brugerne opfylder de krav, som fastsættes, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, som fremsat, side 8268-8269. Det betyder, at infrastrukturselskaberne kan have behov for at nægte adgang, jf. § 18, stk. 3, i lov om gasforsyning. Det kan eksempelvis være, hvis en systembruger (tredjepart) ikke opfylder de tekniske krav, som er fastsat af infrastrukturselskaberne i medfør af § 23, i lov om gasforsyning, eller hvis en tredjepart ikke ønsker at anvende adgangen mod betaling (inklusive de til enhver tid gældende forhold for tarifiering i medfør af §§ 20, 20 a, og 36 a).

Til at sikre, at der kun er tale om saglige tilfælde af nægtelse, er langt de fleste begrænsende vilkår udlagt til forhåndsgodkendelse hos den uafhængige regulerende myndighed, Forsyningstilsynet.

2.1.1.3. Særlige regler om kunders adgang

Gasforsyningen har traditionelt været fokuseret på levering af energi til kunder. Derfor er der også i lov om gasforsyning særligt fokus på forpligtelser til at tilslutte forbrugere. Forbrugere, eller aftagere af gas fra systemet skal forstås i henhold til lov om gasforsynings almindelige begrebsanvendelse. Det vil sige, at de betragtes både som husholdningsforbrugere og erhvervskunder.

Det følger om forbrugere af § 12, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at et transmissionsselskab, en transmissionssystemejer og en systemoperatør i fornødent omfang skal tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1, og distributionssystemer og forbrugere.

Det følger endvidere af § 14, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at et distributionsselskab i fornødent omfang skal tilslutte anlæg til opgradering af biogas til behørig kvalitet (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1, og forbrugere.

Selvom der er en eksplicit forpligtelse for tilslutning af forbrugere i enkelte bestemmelser i lov om gasforsynings §§ 12 og 14, skal den generelle tredjepartsadgang i § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, forstås sådan, at den navnlig også gælder forbrugere som en delmængde af systembrugerne. Tilsvarende skal forpligtelserne for infrastrukturselskaberne forstås sådan, at de også skal tilslutte producenter, jf. den generelle tredjepartsadgang. Det gælder også, selvom det ikke eksplicit fremgår af bestemmelserne om forpligtelserne for infrastrukturselskaberne.

2.1.1.4. Særlige regler om producentadgang

I forlængelse af Energiaftalen fra 22. marts 2012 om energipolitiske initiativer i perioden 2012-2020, fastsatte lov nr. 576 af 18. juni 2012 (herefter 2012-ordningen), særlige regler om adgang for en bestemt type producenter af metan – opgraderingsanlæg for biogas. Reglerne har blandt andet til formål at skabe bedre rammebetingelser for biogas samt som noget nyt at tilføre den vedvarende energi til gassystemet. Opgraderingsanlæg for biogas er også en delmængde af den samlede gruppe af systembrugere, jf. lovforslagets pkt. 2.1.1.1.

Det følger således af § 35 a, stk. 1, i lov om gasforsyning, at i områder, som er forsynet fra det sammenkoblede system, skal distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører, efter anmodning fra ejeren af opgraderingsanlægget, tilslutte anlæg til opgraderingsanlæg af biogas til behørig gaskvalitet (opgraderingsanlæg) til distributionssystemerne eller transmissionssystemet.

2.1.1.5. Infrastrukturselskaberne og tilslutningsanlæggene

Der er herudover også i 2012-ordningen om adgang for opgraderingsanlæg for biogas fastsat en særlig ordning for ejerskab og drift af anlæg, der tilslutter systembrugere til gassystemet på transmissions- eller distributionsniveau. Ifølge bemærkningerne til § 35 a, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 182 som fremsat, side 23-25, ejes ledningen (foreslås med nærværende lovforslag at blive kaldt tilslutningsanlæg) hen til forsyningsnettet (ændret med lov nr. 923 af 18. maj 2021 til transmissions- eller distributionssystemet) af distributions- eller transmissionsselskabet. Det vil sige, at der i den gældende § 35 a, i lov om gasforsyning er hjemmel til, at infrastrukturselskaberne ejer og driver rør og tekniske anlæg, som alene har til funktion at sikre den fysiske adgang til det metanbaserede gassystem. Endelig indeholder 2012-ordningen også en opdeling af tilslutningsomkostningerne i selve udgifterne til den fysiske tilslutning og drift heraf, og så infrastrukturselskabernes tarifiering af deres omkostninger efter tilslutningsanlægget. Dermed holdes infrastrukturselskabernes almindelige økonomi adskilt fra det eventuelt at eje og drive tilslutningsanlæggene.

2.1.1.6. Den særlige producentadgang

Ifølge bemærkningerne til § 35 a, stk. 1, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 182, som fremsat side 24, er der med bestemmelsen en tilslutningsforpligtelse for infrastrukturselskaberne i områder, hvor der er infrastruktur til transport af metan, mens der ikke er en forpligtelse til at udbygge til områder, hvor der ikke er infrastruktur til transport af metan. Der blev således ved bestemmelsens indførelse eksplicit taget

stilling til, at infrastrukturselskaber ikke var forpligtede til at anlægge infrastruktur til ethvert potentielt biogasområde i Danmark.

Det betyder, at der på den ene side er en lovfæstet ret til adgang, og på den anden side er der mulighed for nægtelse af adgang. Adgang kan nægtes inden for et begrænset rum for infrastrukturselskaberne.

Afvejningen mellem tredjeparters ret til adgang (konkret opgraderingsanlæg for biogas, jf. § 35 a, stk. 1), og valg af tilslutningspunkt ift. om der er den fornødne kapacitet, svarer til afvejningen mellem hensynene til den generelle tredjepartsadgang over for hensynene til nægtelse af adgang, § 18, stk. 1 og stk. 3. Afvejningen behandles i Energistyrelsens lovfortolkende notat af 22. november 2016 om principper for fordeling af omkostninger ved tilførsel af opgraderet biogas til naturgasnettet (ændret til gassystemet med lov nr. 923 af 18. maj 2021). I notatet, beskrives »teknisk kapacitet« som en forudsætning for tredjepartsadgangen i § 35 a, stk. 1, der herefter er underlagt en begrænsning op i mod kapaciteten. De processuelle krav til opklaringen af, om tilslutning skal ske til transmissions- eller distributionsniveau jf. § 35 a, stk. 2-7, har til formål at søge spørgsmålet om ledig kapacitet til rådighed oplyst. Bestemmelserne indeholder med andre ord en proces for vurderingen af, om der er kapacitet til rådighed (teknisk kapacitet) med henblik på afklaring af, om opgraderingsanlægget for biogas kan tilsluttes til enten transmissions- eller distributionsniveau.

Hverken »kapacitet« eller »teknisk kapacitet« fremgår dog af § 35 a, i lov om gasforsyning, men er gennem det lovfortolkende notat indarbejdet som en del af gældende ret på grund af bestemmelsens naturlige sammenhæng med den almindelige tredjepartsadgang i § 18, hvor nægtelse som følge af manglende kapacitet er tilladt, jf. § 18, stk. 3, nr. 1. Tilfælde hvor der ikke er kapacitet til rådighed, og der derfor nægtes adgang, sker kun i sagligt begrundede tilfælde.

De gældende bestemmelser i omtalte ovenfor i beskrivelse af gældende ret i lov om gasforsyning, er en gennemførelse af EU-regler om tredjeparters adgang til infrastrukturen. Med den foreslåede ændring, vil der være tale om tydeliggørelse af nationale regler i de allerede implementerede EU-regler. Væsentligst er den grundlæggende tredjepartsadgang.

Det følger af § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, at enhver har ret til mod betaling at få adgang til systemet og, hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang, lagre, linepack og andre hjælpefunktioner, jf. dog stk. 3. Bestemmelsen har gennemført gasdirektivets artikel 32 om tredjeparters grundlæggende ret til adgang.

Det følger af § 18, stk. 2, 1. pkt., i lov om gasforsyning, at anmodningen om adgang efter stk. 1, rettes til det relevante selskab inden for systemet, hvis infrastruktur ønskes benyttet. Bestemmelsen har delvist implementeret gasdirektivets artikel 32 om tredjepartsadgang til både transmissionssystemet og distributionssystemerne, uden der er bindinger på forhånd for systembrugerne til enten transmissions- eller distributionsniveau.

Det følger af § 18, stk. 2, 2. pkt., i lov om gasforsyning, at selskaberne skal give adgang til systemet på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier, jf. §§ 20, 20 a, 23 og 36 a. Bestemmelsen gennemfører kravene om adgang på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser i gasdirektivets artikel 32 i sig selv. Henvisningerne til §§ 20, 20 a, 23 og 36 a sikrer dog også reference i forbindelse med den generelle tredjepartsadgang til de nærmere materielle bestemmelser med regler om offentliggjorte tariffer, metodegodkendt på forhånd af den regulerende myndighed samt tilhørende kontraktuelle vilkår og betingelser.

Det følger af § 35 a, stk. 1, i lov om gasforsyning, at i områder, som er forsynet fra det sammenkoblede system, skal distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører,

efter anmodning fra ejeren af opgraderingsanlægget, tilslutte opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet. Bestemmelsen implementerer derfor sammen med § 18 også gasdirektivets artikel 32 om tredjeparters adgang til infrastrukturen, men her konkret for producenter af vedvarende energi (opgraderet biogas). Bestemmelsen implementerer dog også reglen om transmissions- og distributionsselskabers forpligtelser i forhold til integration af vedvarende gasser i artikel 20, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (herefter VEII-direktivet).

Til at supplere de grundlæggende regler om tredjeparters ret til adgang, indeholder lov om gasforsyning også bestemmelser om infrastrukturselskabernes forpligtelser til at tilslutte.

Det følger af § 12, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at et transmissionsselskab, en transmissionssystemejer og en systemoperatør i fornødent omfang skal tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1, og distributionssystemer og forbrugere. Bestemmelsen supplerer reglerne om tredjeparters adgang ved at implementere forpligtelsen for medlemsstater i gasdirektivets artikel 32 til at sikre et system for tredjepartsadgang. Modsat gasdirektivets eksplicitte regler om distributionsselskabers krav i relation til tredjeparters adgang nedenfor, indeholder gasdirektivet alene implicit samme forpligtelse for transmissionsselskaber. Imidlertid er tredjepartsadgangen et så væsentligt element i det liberaliserede energimarked, at bestemmelsen i § 12, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, navnlig også skal ses som et supplement til den implicitte forpligtelse indlejret i transmissionsselskabers kerneopgaver, som det fremgår i gasdirektivets artikel 23, om ikkeejermæssigt adskilte transmissionsselskabers forpligtelser til blandt andet at tilslutte visse systembrugere.

Det følger af § 14, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at et distributionsselskab i fornødent omfang skal tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1, og forbrugere. Bestemmelsen tydeliggør reglerne om tredjeparters adgang ved at implementere forpligtelsen for medlemsstater i gasdirektivets artikel 32 til at sikre et system for tredjepartsadgang. Bestemmelsen implementerer dog også gasdirektivets artikel 25, stk. 4, om kravet til distributionsselskaber om at tilvejebringe et system for effektiv adgang – det vil sige tredjepartsadgang.

Det følger af § 55, stk. 4, i lov om gasforsyning, at til etablering og drift af de nødvendige tilslutninger af opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, jf. § 35 a, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren for tilslutning til transmissionssystemet eller kommunalbestyrelsen for tilslutning til distributionssystemet, når almenvellet kræver det, og når der efter § 35 a, stk. 1, er opnået ret til tilslutning, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Det følger af § 55, stk. 6, 1. pkt., i lov om gasforsyning, at ved ekspropriation for tilslutninger til distributionssystemet efter stk. 4 finder reglerne i kapitel 3 i lov om varmforsyning anvendelse. Det følger af § 55, stk. 6, 2. pkt., at ved ekspropriation for tilslutninger til transmissionssystemet efter stk. 4 finder reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom anvendelse.

Der henvises til pkt. 2.1.3.

2.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Med henblik på at undgå utilsigtede misforståelser og sikre en klar retstilling for alle tredjeparters adgang inden for lov om gasforsyning har Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet overvejet flere mulige løsninger.

Den mest gennemsigtige løsning vurderes at være en præcisering af den generelle tredjepartsadgang i §

18, stk. 1. Det sker blandt andet under hensyn til at forenkle reglerne og sikre ensartethed mellem reglerne om tredjepartsadgang, så de ikke fremgår to steder i loven med forskellige formuleringer.

Samtidig vurderes der at være et behov for fremtidssikring af reglerne. Der er gennem de seneste år sket en teknologiudvikling, som ikke har kunnet rummes af den gældende ordlyd, som gælder for biogasproducenter. Af hensyn til at sikre mere smidighed i reguleringsområdet vil lovforslaget også indbefatte en bemyndigelse til administrativt at fastsætte regler om de forskellige typer producenters særlige forhold. Det vurderes navnlig, at der kan være forskel på, hvilke administrative regler for tredjepartsadgang der er behov for til det metanbaserede gassystem eller brintbaserede gassystem.

Misforståelser af bestemmelserne om adgang efter § 18 og § 35 a, opstår på grund af eksplicit vægtning af kapacitet i § 18, men kun implicit i § 35 a. Der har eksisteret en opfattelse af, at retten til adgang efter § 35 a, stk. 1, i lov om gasforsyning er ubetinget. Retten til tredjepartsadgang for opgraderingsejere af biogas skal imidlertid ikke ses som en ubetinget ret. § 35 a afspejler ligesom § 18 en ret til adgang, men retten er betinget af begrænsninger som blandt andet manglende kapacitet. Kapacitetshensynet i § 35 a fremgår dog kun ved lovfortolkende udtalelser.

Begrebet »teknisk kapacitet« har været anvendt i Energistyrelsens lovfortolkende notat af 22. november 2016 om principper for fordeling af omkostninger ved tilførsel af opgraderet biogas til naturgasnettet (ændret til gassystemet med lov nr. 923 af 18. maj 2021). Det vil sige i forhold til den implicite vægtning af kapacitet til rådighed i § 35 a, ligesom det eksplicit fremgår af § 18, stk. 1, jf. stk. 3. Begrebet tager navnlig ikke hensyn til afvejningen mellem mulig teknisk kapacitet (rørenes maksimale sikkerhedstryk) over for den sikkerhedsmæssigt forsvarlige, daglige, økonomiske drift af infrastrukturen ved et givent tryk. Der skal forbruges energi til at opretholde et bestemt driftstryk (kompression), og udgifterne til opretholdelsen af bestemte tryk skal grundlæggende være nødvendige omkostninger for at kunne videreføres af infrastrukturselskaberne til systembrugerne gennem tariffene.

Om spørgsmålet får infrastrukturselskaberne til at tilvejebringe (etablere) ny kapacitet eller opretholde et højere driftstryk end ellers for at sikre tredjepartsadgangen, bemærkes helt overordnet, at der er tale om en afvejning af det generelt økonomiske rentable i investeringen over for at nægte adgang på grund af manglende kapacitet. Nægtelse af adgang er altid væsentligt og skal behørigt begrundes.

En ubetinget forpligtelse for infrastrukturselskaberne til altid at investere i mere kapacitet vurderes dog at være uforsvarligt. Infrastrukturselskaberne er løbende forpligtede til at sikre tilstrækkelig kapacitet til at imødegå markedets behov, men det skal ske gennem forsvarlig økonomisk drift og udvikling af infrastrukturen jf. blandt andet § 10 a, i lov om gasforsyning.

I Energistyrelsens vejledende udtalelse af 6. april 2021 om hensyn i forbindelse med afgørelse om tilslutningspunkt for opgraderingsanlæg udtalte Energistyrelsen sig blandt andet om forholdet mellem aktuel kapacitet til rådighed over for beregnet, fremtidig kapacitet. Kapacitetsberegningerne blev foretaget ud fra infrastrukturselskabernes fremskrivninger af forbrugsudviklingerne set i lyset af blandt andet Klimaaftalen for energi og industri af 22. juni 2020, hvori det fremgår, at der skulle udarbejdes en analyse om mulighederne for udfasning af brugen af metan i husholdningers opvarmning (både vedvarende og fossilt). Når forbruget i et område falder, mindskes behovet for at opretholde trykket i rørsystemerne. Her sænkes driftsomkostningerne ved, at der indkøbes mindre energi (de nødvendige omkostninger mindskes) til at opretholde et lavere driftstryk - men samtidig mindskes kapaciteten også. Der kan i henhold til gældende ret ikke indregnes fremskrivninger i vurderingen om kapacitet til rådighed. Det vil sige, at selvom Klimaaftalen fra 2020 forudsætter væsentlige ændringer i det metanbaserede gassystem, kan der ikke med ophæng i gældende ret nægtes adgang på baggrund af ikke offentliggjorte planer og fremskrivninger. Dertil udtalte Energistyrelsen, at ændringer i infrastrukturen, som har betydning for kapaciteten,

skal være tilstrækkeligt forstående og konkrete ud fra gældende ret om adgang til infrastrukturen eller valg af tilslutningspunkt.

Af betydning for infrastrukturselskabernes forpligtelser til at etablere yderligere kapacitet, indgår også et andet element i Energistyrelsens vejledende udtalelse af 6. april 2021 om hensyn i forbindelse med afgørelse om tilslutningspunkt for opgraderingsanlæg. Spørgsmålet om etablering af nye tekniske anlæg eller andre ændringer i gassystemet efter tilslutningspunktet med gassystemet (enten på distributions- eller transmissionsniveau) er også relevant. Energistyrelsen udtalte, at der ved afgørelse om tilslutningspunkt ikke må tages højde for, om tilslutningen medfører behov for etablering af ny eller ændring af den eksisterende kapacitet i det bagvedliggende (metan) gassystem.

Ovenstående om at der ikke må tages højde for, om tilslutningen medfører behov for etablering af ny eller ændring af den eksisterende kapacitet i det bagvedliggende (metan)gassystem afhænger dog af, hvilken type etablering eller ændring der er brug for. Eksempelvis er etablering af tilbageførelsesanlæg fra distributionssystemerne til transmissionssystemet underlagt krav om myndighedsgodkendelse efter § 4 i lov om Energinet. Det betyder, at der ikke kan medregnes etablering af et tilbageførelsesanlæg i spørgsmålet om tilgængelig kapacitet i distributionssystemerne - og dermed indgå i afgørelsen om tilslutningspunkt. Dette står i kontrast til etablering og ændringer af forhold inden for de enkelte dele af systemerne, som infrastrukturselskaberne i høj grad selv har bestemmende indflydelse på. I den sammenhæng er eksempelvis begrænsninger inden for et distributionssystem ikke noget, der kan medregnes i spørgsmålet om kapacitet. Det vil sige, at distributionssystemernes interne opdeling i forskellige underkategorier (fordelings-, distributions- og stikledninger) er irrelevant for kapacitetsvurderingen for et distributionssystem, der dermed ikke kan underinddeles.

Opdelingen af distributionssystemer i underkategorier af rør blev i øvrigt korrigeret og forladt med § 1, nr. 12, jf. lov nr. 923 af 18. maj 2021. Ifølge bemærkningerne til pkt. 3.5.2, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 171 s. 38, fremgår, at delen om lokalt eller regionalt naturgasforsyningsnet i den tidligere definition af distributionsnet forlades til fordel for en italesættelse af en sondring mellem de to grundlæggende niveauer, der findes inden for gassektoren – højtryk (transmission og opstrøm) over for lavtryk (distribution). Af de samme bemærkninger fremgår, at der efter loven ikke er forskel på henholdsvis lokale distributionsledninger eller regionale distributionsledninger, der anvendes til at sondre mellem forskellige trykniveauer inden for distributionssystemerne. Endelig fremgår det også konkluderende af de samme bemærkninger, at de såkaldte lokale og regionale ledninger tilsammen konstituerer et distributionssystem i et givent område.

Den særlige regulering i kapitel 6 a, herunder i § 35 a, stk. 1, har på dette punkt medført tvivl om såvel opgraderingsejeren for biogas' muligheder for adgang, og for infrastruktur-selskabernes forpligtelser til tilpasninger af infrastrukturen.

Andre bestemmelser vil fortsat kunne influere, såsom ved fastsættelse af tekniske krav efter § 23 for adgangen.

Hjemmel til at infrastrukturselskaber kan eje og drive anlæg, der tilslutter systembrugere til gassystemet på transmissions- eller distributionsniveau er blevet overvejet i forhold til samspillet mellem gældende ret for metanbaseret system og udvikling af regler for brintsystemet. Det metanbaserede gassystem er et etableret system, der er under væsentlig forandring, mens det brintbaserede er i sin opstartsfase. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt at vælge en anden tilgang for brintområdet end for metanområdet og fastsætte sådanne regler i bekendtgørelser, som kan udstedes i medfør af den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 1, nr. 12.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Overordnet foreslås den generelle tredjepartsadgang præciseret ved ordlydsmæssigt at omfatte alle systembrugere.

Den foreslåede ændring vil i første omgang medføre, at det præciseres, at den generelle tredjepartsadgang efter § 18, stk. 1, er gældende for alle systembrugere uanset om der er tale om aftagere eller producenter af energi, og uanset om der er tale om fysisk tilslutning eller tredjepartsadgang gennem handelsforhold. Det foreslåede vil også medføre, at der fremadrettet vil blive anvendt et juridisk defineret begreb, systembrugere, frem for betegnelsen enhver. Dermed vil det mere sprogligt almindelige begreb, enhver, ophøre med at finde anvendelse for tredjeparters adgang. Det foreslåede vil dermed samlet set ikke medføre materielle ændringer, da alle relevante tredjeparter fortsat vil kunne få adgang til infrastrukturen mod betaling. Det foreslåede vil endelig medføre, at der vil være en bedre sammenhæng mellem begreberne nationalt og EU-retligt.

Samtidig foreslås forpligtelserne for infrastrukturselskaberne til at tilslutte nogle udvalgte systembrugere - én bestemt type producent og forbrugere - ændret til at omfatte alle systembrugere, som netop skal forstås i medfør af den generelle tredjepartsadgang.

Generaliseringen foreslås konkret gennemført ved, at der for transmissionssystemet i § 12, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning ændres sætningen »anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg)« til ordet »systembrugere«. Samtidig foreslås henvisningen til »§ 35 a, stk. 1« ændret til »§ 18, stk. 1-3«. Endelig foreslås sætningen »distributionssystemer og forbrugere« ændret til: »og andre gasselskaber«.

Den foreslåede ændring til brug af systembrugere, og at forbrugere, som en eksplicit delmængde af systembrugerne, udgår af bestemmelsen, vil medføre, at der i stedet for en selektiv opremsning af udvalgte systembrugere - opgraderingsanlæg for biogas og forbrugere – generelt omtales systembrugere som samlebegreb. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer for forpligtelserne for infrastrukturselskaber omfattet af § 12, da den hidtidige eksplicitering af udvalgte systembrugere ikke har indeholdt en begrænsning i forhold til tredjepartsadgangen efter § 18, stk. 1. Ændringen vil endvidere heller ikke medføre materielle ændringer for opgraderingsejere for biogasanlæg, da disse netop er omfattet af begrebet, systembrugere. Tilsvarende gælder for de forbrugere, som er tilsluttet transmissionssystemet, og som ville kunne tilsluttes transmissionssystemet. Her vil det foreslåede heller ikke medføre materielle ændringer, da alle disse også er omfattet af samlebegrebet, systembrugere.

Endelig vil den foreslåede ændring af henvisningen fra § 35 a, stk. 1, til § 18, stk. 1-3, i lov om gasforsyning, medføre, at der fremadrettet henvises til den generelle tredjepartsadgang som sikret ved § 18, stk. 1-3. Det foreslåede vil således ikke medføre materielle ændringer, da der fortsat vil være ret til tilslutning mod betaling i medfør af § 18, stk. 1-3, ligesom der har været det efter § 35 a, stk. 1.

Generaliseringen foreslås konkret også gennemført ved, at der for distributionsselskaberne, i § 14, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, ændres sætningen »anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg)« til »systembrugere«. Samtidig foreslås henvisningen til »§ 35 a, stk. 1 og 2«, ændret til »§ 18, stk. 1-3«. Endelig foreslås sætningen »og forbrugere« at udgå.

Den foreslåede ændring til brug af systembrugere, og at forbrugere eksplicit udgår af bestemmelsen, vil medføre, at der i stedet for en selektiv opremsning af udvalgte systembrugere - opgraderingsanlæg for biogas og forbrugere – alene omtales systembrugere som samlebegreb. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer for opgraderingsejere for biogasanlæg, da disse netop er omfattet af begrebet, systembrugere. Tilsvarende gælder for de forbrugere, som er tilsluttet distributionssystemerne, og som ville kunne tilsluttes distributionssystemerne fremover. Her vil det foreslåede heller ikke medføre materielle ændringer, da alle disse også vil være omfattet af samlebegrebet, systembrugere. Bestemmelsen

i § 18 indebærer fortsat, at der vil være adgang til systemet for enhver systembruger, der lever op til betingelserne for at kunne være systembruger i gassystemet.

Herudover vil den foreslåede ændring af henvisningen medføre, at der fremadrettet henvises til den generelle tredjepartsadgang. Det foreslåede vil således ikke medføre materielle ændringer, da der fortsat vil være ret til tilslutning mod betaling.

Endelig foreslås forenklingen og præciseringen af reguleringen om tredjepartsadgang også gennemført ved, at § 35 a, i lov om gasforsyning generelt ophæves. For ensretning af processuelle regler omfattet i forbindelse med tredjeparters adgang foreslås en ny bemyndigelse i § 18, se nedenfor i pkt. 2.2.

Den foreslåede ophævelse af § 35 a, i lov om gasforsyning, vil dog for opgraderingsanlæg for biogas' adgang til infrastrukturen ikke medføre materielle ændringer, da adgangen foreslås videreført i § 18. Den foreslåede ophævelse ændrer ikke på den materielle retstilling for så vidt angår distributions- og transmissionsselskabernes hjemmel i lov om gasforsyning til at eje og drive rør og tekniske anlæg, som alene har til funktion at sikre den fysiske adgang til det metanbaserede gassystem, og hvor der ikke er tredjepartsadgang.

Der foreslås at ændre § 55, stk. 4, med henblik på at udvide gældende ret, idet ændringen vil udvide den gældende ekspropriationsadgang til at angå samtlige typer af tilslutninger omfattet af gasforsyningsloven og ikke kun biogasopgraderingsanlæg. Udvidelsen vil ske ved at ændre "biogasopgraderingsanlæg" til "systembrugere". Ændringen vil konkret betyde, at § 55, stk. 4, vil fastsætte, at til etablering og drift af de nødvendige tilslutninger af systembruger til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, jf. § 18, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren for tilslutning til transmissionssystemet eller kommunalbestyrelsen for tilslutning til distributionssystemet, når almenvellet kræver det, og når der efter § 18, stk. 1, er opnået ret til tilslutning, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Udvidelsen af bestemmelsen er nødvendig som led i den grønne omstilling og teknologiudvikling med flere nye former for producenter af vedvarende energi. Det er i den forbindelse afgørende for producenter og aftagere, at der sikres lige adgang blandt systembrugere til forskellige typer af producenter af grønne gasser, brint og kulstoffattige gasser. Tilslutning til transmissionssystemet eller distributionssystemet forudsætter, med mindre at der er indgået en frivillig aftale, at der kan iværksættes ekspropriation af fast ejendom med henblik på at tilslutte anlæg, som producerer grønne gasser, kulstoffattige gasser og brint til det danske gassystem. Det er derfor nødvendigt at tilpasse lovens regler om ekspropriation i § 55, stk. 4, som skal kunne rumme alle systembrugere, som forsynes af eller forsyner det metanbaserede system og et eventuelt kommende brintsystem.

Udvidelsen af bestemmelsen i § 55, stk. 4, sker desuden som følge af, at alle henvisninger i loven til biogasopgraderingsanlæg, jf. § 35 a, stk. 1, skal erstattes med henvisninger til § 18, stk. 1. Dette er fordi § 35 a, stk. 1, foreslås ophævet. § 18, stk. 1, vil udgøre hjemmel til tilslutning af alle systembrugere, herunder aftagere af gas og biogasproducenter, til gassystemet.

Begrebet "systembrugere" omfatter enhver fysisk eller juridisk person, der forsyner eller forsynes fra et system. Begrebet omfatter således ikke kun biogasopgraderingsanlæg, men alle aftagere af gas og producenter af gas, som er omfattet af gasforsyningsloven, herunder gas, brint af behørig kvalitet og gas fra vedvarende energikilder, der teknisk og sikkert injiceres og transporteres i systemet.

Ekspropriationsadgangen vil således omfatte alle aftagere og producenter af gas fra vedvarende energikilder eller brint, som teknisk og sikkert kan injiceres og transporteres i systemet.

Ved ekspropriation for tilslutninger til distributionssystemet efter stk. 4 finder reglerne i kapitel 3 i lov

om varmforsyning anvendelse. Ved ekspropriation for tilslutninger til transmissionssystemet efter stk. 4 finder reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom anvendelse, jf. lov om gasforsyning, § 55, stk. 6.

Den foreslåede nye bemyndigelse i § 18, stk. 6, i lov om gasforsyning, omtalt i lovforslagets pkt. 2.2, vil kunne anvendes til at fastsætte regler om tilslutningsanlæg, herunder ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg, uden at der opstår tredjepartsadgang hertil. Den foreslåede bemyndigelse vil kunne anvendes til at fastsætte regler om sådanne forhold for det metanbaserede og det brintbaserede gassystem.

Gasforsyningsloven er ikke til hinder for, at f.eks. Evida Holding kan oprette et datterselskab, som vil kunne etablere og drive tilslutningsanlæg til det brintbaserede system i konkurrence med andre selskaber, som systembrugeren betaler for. Der vil i medfør af det foreslåede stk. 6, kunne fastsættes nærmere regler om tilslutningsanlæg og relaterede aktiviteter i bekendtgørelser om tilslutning af biogas- og brinttilslutningsanlæg.

De foreslåede ændringer vil også medføre konsekvensændringer de steder i lov om gasforsyning, hvor der henvises til § 35 a, stk. 1.

2.2. Omkostningsfordeling og proces for tredjeparters tilslutning

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Relevante juridiske personer

For transmissions- og distributionsselskaber omfattet af lov om gasforsyning, gælder eksplicit, at de ud over den generelle forpligtelse til at imødekomme tredjepartsadgang også har en særlig forpligtelse til at tilslutte opgraderingsanlæg for biogas. Deres eksplicitte forpligtelser til tilslutning af udvalgte systembrugere i henholdsvis § 12, stk. 1, nr. 1, og § 14, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, skal forstås som en eksplicitering af særlige hensyn – ikke fraværet af muligheden eller retten for tilslutning af ikke omtalte systembrugere, jf. lovforslagets pkt. 2.1.

Det følger af § 12, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at et transmissionsselskab, en transmissionssystemejer og en systemoperatør i fornødent omfang skal tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1 og 2, distributionssystemer og forbrugere.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til transmissionsselskabers forpligtelse til at tilslutte opgraderingsanlæg for biogas i § 12, stk. 1, at der i overvejende grad forventes at ske henvendelse til distributionsniveauet, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 182 som fremsat, side 23, hvilket også er bekræftet af gældende praksis hidtil.

Det følger af § 14, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at et distributionsselskab i fornødent omfang skal tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1, og forbrugere.

Det bemærkes, at forpligtelsen til tilslutning og måden det i praksis gennemføres på af transmissions- og distributionsselskaberne med ophæng i § 12, stk. 1 og § 14, stk. 1, i lov om gasforsyning, har betydning for, hvilke og hvor store omkostninger der ender med at være for tilslutningen samlet set. Det vil sige at valget om, hvor i distributionssystemet eller hvor på transmissionssystemet opgraderingsanlægget tilsluttes, eksempelvis vil medføre forskellige omkostninger. Om der sluttes til ved nærmeste rør eller nærmeste tekniske anlæg er i den forbindelse afgørende for mængden af stålrør og dermed længden af tilslutningen. Det samme gælder i forhold til en løsning med tilslutning til transmissionssystemet eller til et distributionssystem, hvor det alt andet lige er dyrere på transmissionsniveau.

2.2.1.2. Tekniske krav til systembrugeren

Enhver tilslutning skal leve op til de krav, der er fastsat herfor. Det kan være et bestemt leveringstryk, en bestemt kvalitet af gassen med videre.

Det følger således af § 23, stk. 1, i lov om gasforsyning, at for at få adgang til benyttelse af systemet skal brugerne opfylde de krav, der er fastsat herfor. Endvidere følger det også af § 23, stk. 2, at for at kunne blive tilsluttet systemet, skal anlæg og installationer opfylde fastsatte tekniske krav og standarder.

Det følger også af § 35 b, i lov om gasforsyning, at distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører kan fastsætte nødvendige krav om, at opgraderet biogas, der ønskes injiceret i distributions- eller transmissionssystemet, leveres ved et givet gastryk og en given brændværdi.

I henhold til gældende ret vil fastsættelse af tekniske krav og standarder, som ikke blot gentager eller direkte indarbejder gældende regler fra relevant lovgivning, være underlagt krav om notifikation under Europa-Kommissionens og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester.

2.2.1.3. Valgfrihed i forbindelse med tilslutning

Den generelle tredjepartsadgang i § 18, i lov om gasforsyning, indeholder ikke nogen fast regel om, hvortil tilslutningen skal ske. Der er derimod en umiddelbar valgfrihed til, at systembrugerens kan vælge det infrastrukturselskab, hvor der ønskes en tilslutning, men med de begrænsninger som følger i forhold til nægtelse af adgang, jf. lovforslagets pkt. 2.1.

Det følger af § 18, stk. 2, 1. pkt. i lov om gasforsyning, at anmodningen om adgang efter stk. 1, rettes til det relevante selskab inden for systemet, hvis infrastruktur ønskes benyttet.

Den særlige regel om tilslutning af opgraderingsanlæg til enten transmissions- eller distributionssystemerne efter § 35 a, i lov om gasforsyning, indeholder også en lignende valgfrihed for systembrugerens, men med en eksplicit koordineringsforpligtelse for transmissions- og distributionsselskaberne i forbindelse med anmodning om adgang.

Det følger af § 35 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om gasforsyning, at distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren i fornødent omfang skal drøfte valg af tilslutningspunktet med andre distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystem-ejere og systemoperatører, før der træffes afgørelse.

Det afgørende efter begge bestemmelser er systembrugerens forhold og betalingsvillighed over for gennemsigtheden i eventuelt to forskellige tilslutningsløsninger – men med forskellige omkostningsniveauer og forskellige perspektiver i forhold til senere udvikling hos systembrugerens.

2.2.1.4. Omkostningsbilledet ved tilslutning

Det følger af § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, at enhver har ret til, mod betaling, at få adgang til systemet og, hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang, lagre, linepack og andre hjælpefunktioner, jf. dog stk. 3.

Det følger af § 18, stk. 2, 2. pkt., i lov om gasforsyning, at selskaberne skal give adgang til systemet på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier, jf. §§ 20, 20 a, 23 og 36 a.

Det følger af § 35 a, stk. 1, i lov om gasforsyning, at i områder, som er forsynet fra det sammenkoblede system, skal distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører

efter anmodning fra ejeren af opgraderingsanlægget tilslutte opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet.

Det følger af § 35 a, stk. 4, 1. pkt., i lov om gasforsyning, at ejeren af opgraderingsanlægget skal afholde de direkte henførbare omkostninger forbundet med tilslutningen til det anviste tilslutningspunkt efter stk. 2 samt de efterfølgende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas.

Det følger af § 35 a, stk. 4, 2. pkt., i lov om gasforsyning, at øvrige omkostninger, herunder til etablering og ændringer, afholdes af distributionsselskabet, hvis omkostningerne vedrører distributionssystemet, eller af transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren, hvis omkostningerne vedrører transmissionssystemet.

Det vil sige, tredjepartsadgangen gives mod betaling. Imidlertid består omkostningerne ved tilslutning af to overordnede forhold: henholdsvis den fysiske adgang og brugen af gassystemet. Uanset hvilken type omkostning, gælder henvisningerne i § 18, stk. 2, til §§ 20 (reguleret adgang), 20 a (forhandlet adgang), 23 (tekniske standarder og øvrige kontraktuelle forhold) og 36 a (fastsættelse af tarifmetode samt øvrige kontraktuelle forhold), indholdsmæssigt også for omkostninger omfattet af § 35 a, stk. 4.

Betaling for den fysiske adgang består i omkostninger, der grundlæggende ikke har noget med enten transmissionssystemet eller distributionssystemet at gøre. Det kan være nødvendig etablering og drift af rør og tekniske installationer fra systembrugeren hen til tilslutningspunktet). Sådanne omkostninger betegnes i § 35 a, stk. 4, 1. pkt., i lov om gasforsyning, som direkte henførbare omkostninger, men har også været omtalt som stikledningsbidrag.

Ifølge de almindelige specielle bemærkninger til § 35 a, stk. 4, 1. pkt., i lov om gasforsyning, vil anlægsejeren skulle betale for et stikledningsbidrag for selve ledningen hen til distributions- eller transmissionssystemet og herudover løbende driftsomkostninger, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 182 som fremsat, side 24.

Betaling for brugen af gassystemet handler derimod om de tarifierings- og prissætningsforhold, som reguleres i andre bestemmelser i loven, og som er underlagt metodegodkendelseskrav hos den uafhængige regulerende myndighed, Forsyningstilsynet.

Ifølge de almindelige specielle bemærkninger til § 35 a, stk. 4, 2. pkt., i lov om gasforsyning, vil omkostninger til eventuel etablering og ændring af gassystemet som følge af tilslutningen af et opgraderingsanlæg påhvile det tilsluttede selskab, og omkostninger dækkes gennem selskabets tariffer, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 182 som fremsat, side 24.

2.2.1.5. Forvaltningsretlig afgørelse ved tilslutning

Det fremgår ikke udtrykkeligt af bestemmelsen, at der er tale om en forvaltningsretlig afgørelse. Imidlertid er afgørelser om adgang til gassystemet efter § 18 forvaltningsretlige afgørelser, idet afgørelser skal begrundes, og der er klageadgang, således at afgørelser kan påklages til Forsyningstilsynet.

Det følger af § 18, stk. 3, i lov om gasforsyning, at transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributions-, lager- og LNG-selskaber kan nægte adgang til systemet i henhold til stk. 1, hvis de ikke råder over den fornødne kapacitet, hvis adgangen til systemet ville hindre dem i at opfylde de forpligtelser, som der er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6, eller på grund af alvorlige økonomiske og finansielle problemer med kontrakter, der indeholder en mindsteaftageforpligtelse (take or pay-vilkår), jf. § 22.

Det følger af § 18, stk. 4, i lov om gasforsyning, at afslag på en anmodning om adgang til systemet, jf.

stk. 3, skal begrundes. Det vil sige, at de skal følge de objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier, der henvises til i § 18, stk. 2.

Det betyder, at der efter § 18, i lov om gasforsyning, forudsættes krav til oplysning af behovene for systembrugeren set i relation til mulighederne hos infrastrukturselskabet. Den behandling, screening eller oplysning af forholdene skal ske objektivt, gennemsigtigt og på en ikkediskriminerende måde. Dermed supplerer de implicitte forudsætninger for processen i § 18, i lov om gasforsyning, den mere eksplicitte proces for tilslutning efter § 35 a, stk. 2-3.

Det følger af § 35 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om gasforsyning, at distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren fastlægger tilslutningspunktet efter drøftelse med ejeren af opgraderingsanlægget og ud fra en økonomisk vurdering af de samlede omkostninger for tilslutningen og de løbende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas.

Det følger af § 35 a, stk. 2, 2. pkt., i lov om gasforsyning, at distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren i fornødent omfang skal drøfte valg af tilslutningspunktet med andre distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører, før der træffes afgørelse.

Det følger af § 35 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om gasforsyning, at afgørelsen om etablering af tilslutning af et opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, herunder om tilslutningspunktet og om fordeling af omkostninger, træffes af det selskab, til hvis system det er blevet besluttet at opgraderingsanlægget tilsluttes.

Det følger af § 35 a, stk. 3, i lov om gasforsyning, at forvaltningsloven gælder for distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører i det omfang, de træffer afgørelse efter stk. 2.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger i pkt. 3.2.1 om § 35 a, i lov om gasforsyning, at tilslutningen efter denne ordning afgøres, i forhold til tilslutningspunktet, efter forudgående drøftelse mellem ejeren af opgraderingsanlægget, og hvis fornødent andre distributionsselskaber og transmissionsselskaber, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 182 som fremsat, side 9. Endvidere fremgår det om ordningen, at det er det tilsluttende infrastrukturselskab, der træffer afgørelsen.

2.2.1.6. Klageinstans ved afslag på tilslutning

Det følger af § 18, stk. 5, i lov om gasforsyning, at Forsyningstilsynet behandler klager over afslag på anmodninger om adgang til systemet, jf. stk. 3.

Det fremgår af § 35 a, stk. 6, i lov om gasforsyning, at afgørelser efter stk. 2 kan påklages til Forsyningstilsynet. Klage skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Klage indgives til distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren, der inden 4 uger efter modtagelsen videresender klagen til tilsynet med en udtalelse og de oplysninger, der har ligget til grund for afgørelsen.

Det vil sige, at der er i bestemmelserne om tredjepartsadgang er fastsat regler om klageinstans for afslag på anmodning om tredjepartsadgang.

2.2.1.7. Bemyndigelse til yderligere eller præciserende regler

Det følger af § 23, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 og 2 nævnte forhold, herunder bestemme, at visse tekniske krav og standarder for tilslutning til samt krav for benyttelse af systemet skal fastsættes af transmissionsselskaber eller transmissionssystem-

ejere og systemoperatører. Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 1818 af 28. december 2023 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af gassystemet. Det følger af bekendtgørelsens § 5, stk. 1, at transmissionsselskaberne skal efter drøftelse med distributions-, lager- og LNG-selskaber samt andre relevante markedsaktører udarbejde vilkår og betingelser for benyttelsen af gassystemet, som er nødvendige for, at transmissionsselskaberne kan varetage deres opgaver, herunder som systemansvarlig virksomhed.

Endelig er der i § 35 a også fastsat regler om bemyndigelse for klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler for opgraderingsanlægs tilslutning.

Det følger af § 35 a, stk. 7, i lov om gasforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om et opgraderingsanlægs tilslutning til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, herunder nærmere regler om fordelingen af omkostninger ved tilslutning og ved at være tilsluttet distributionssystemerne eller transmissionssystemet mellem ejeren af opgraderingsanlægget og distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren.

De gældende bestemmelser omtalt ovenfor, i beskrivelse af gældende ret i lov om gasforsyning, er en implementering af EU-regler om tredjeparters adgang til infrastrukturen. Med de foreslåede ændringer, vil der være tale om tydeliggørelse af udvalgte artikler i relevante EU-regler.

Det følger af § 18, stk. 2, 2. pkt., i lov om gasforsyning, at selskaberne skal give adgang til systemet på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier, jf. §§ 20, 20 a, 23 og 36 a. Bestemmelsen implementerer kravene om adgang på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser i gasdirektivets artikel 32 i sig selv. Henvisningerne til §§ 20, 20 a, 23 og 36 a sikrer dog også reference i forbindelse med den generelle tredjepartsadgang til de nærmere materielle bestemmelser med regler om offentliggjorte tariffer, metodegodkendt på forhånd af den regulerende myndighed samt tilhørende kontraktuelle vilkår og betingelser.

Det følger af § 35 a, stk. 4, i lov om gasforsyning, at ejeren af opgraderingsanlægget skal afholde de direkte henførbare omkostninger forbundet med tilslutningen til det anviste tilslutningspunkt efter stk. 2 samt de efterfølgende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas. Øvrige omkostninger, herunder til etablering og ændringer, afholdes af distributionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren, hvis omkostningerne vedrører distributionssystemet, eller af transmissionsselskabet, hvis omkostningerne vedrører transmissionssystemet. Bestemmelsen gennemfører implicit det samme system af objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier fra gasdirektivets artikel 32, ved forudsætningsvist at forlade sig på de samme materielle bestemmelser, som henvisningerne i § 18, stk. 2, 2. pkt., i forhold til §§ 20, 20 a, 23 og 36. Bestemmelsen implementerer dog også reglen om, at medlemsstaterne pålægger transmissions- og distributionssystemoperatører at offentliggøre tilslutningstarifferne i forbindelse med tilslutning af gas fra vedvarende energikilder baseret på gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier i artikel 20, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (herefter VEII-direktivet).

Herved bemærkes, at hvor tariffer skal forstås bredt som infrastrukturselskabernes løbende omkostninger, herunder afskrivninger, driftsomkostninger, forrentninger m.v., der skal fordeles blandt brugerne af infrastrukturen i henhold til en metodegodkendt tarifieringsmodel, som skal være gennemsigtig og ligebehandlende, er omkostninger ved tilslutning noget andet. Omkostninger forbundet med tilslutning bredt set indbefatter under tiden omkostninger relateret til etablering af den fysiske tilslutning, herunder eventuelle omkostninger relateret til tilslutningen for infrastrukturselskabet (eller afkoblingen). Metoden for beregning af faste gebyrer i forbindelse med såvel tilslutning som afkobling skal metodegodkendes, jf.

§ 36 a, stk. 1, som følge af, at der er tale om fordeling af omkostninger for infrastrukturselskaberne. Derimod optræder omkostninger til etablering og drift af anlæg til tilslutning ikke som omkostninger for infrastrukturselskaberne, og som der følgelig ikke skal ske metodegodkendelse for. At sådanne omkostninger i VEII-direktivet er benævnt som tilslutningstariffer er uheldigt i relation til tariffbegrebet inden for monopolreguleringen i gasdirektivet. Imidlertid er det fortsat et krav, at omkostningerne ved tilslutning bredt set skal være gennemsigtige og ikkediskriminerende, da netop valg af tilslutningspunkt vil have betydning for de samlede omkostninger, som en systembruger bliver mødt af.

Det følger af § 35 a, stk. 5, i lov om gasforsyning, at distributions- og transmissionsselskaber eller transmissions- systemejere og systemoperatører har pligt til at give enhver, der anmoder om tilslutning af et opgraderingsanlæg, alle nødvendige oplysninger, herunder en rimelig og nøjagtig tidsplan for modtagelse og behandling af ansøgningen om tilslutning, et detaljeret skøn over de samlede omkostninger for tilslutningen og de løbende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas og en rimelig og vejledende tidsplan for tilslutningen. Bestemmelsen implementerer strukturen og kravene fra artikel 16, stk. 5, i det ophævede Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EF) 2009/28 af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (herefter VEI-direktivet).

2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Som følge af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og forslag til præcisering af reglerne om tredjeparters adgang til infrastrukturen – gassystemet – under pkt. 2.1., har det været nødvendigt at overveje, hvordan spørgsmål om, hvordan de processuelle regler for infrastrukturselskabernes håndtering af henvendelser om tilslutning og klageforholdene ved eksempelvis nægtelse af adgang fremadrettet skal håndteres.

Det er i den forbindelse ministeriets opfattelse, at de hidtidige ordninger i henholdsvis § 18 og § 35 a, med fordel kan tydeliggøres, så der ikke vil være brug for læsning af implicite forhold og forudsætninger.

Ministeriet vurderer, at en præcisering bedst vil håndteres ved at ophæve § 35 a, og fremadrettet lade spørgsmål om fordeling af tilslutningsomkostninger mellem systembrugere og infrastrukturselskaber, processuelle regler om infrastrukturselskabernes håndtering af anmodning om adgang og regler for klageadgang håndteres gennem udstedelse af bekendtgørelser med hjemmel i en ny bemyndigelse i § 18, stk. 6. Dermed vil der bedre løbende kunne sikres en retvisende beskrivelse af gældende ret, der navnlig i lyset af udviklingen af en ny brintsektor og tilpasning af den eksisterende metansektor, kan kræve hyppigere opdatering af reglerne.

En udnyttelse af den foreslåede bemyndigelse i § 18, vil også kunne præcisere, at afgørelser efter § 18 er forvaltningsretlige afgørelser, hvilket der ikke har været taget eksplicit stilling til som ved § 35 a.

Endvidere vil processerne for alle former for tredjepartsadgang efter § 18 bedre kunne sikres gennemført ensartet på grund af forankringen i én bestemmelse med tilhørende bemyndigelse til detailregulering af processen for adgang.

Ministeriet vurderer, at der skal iagttages forskellige hensyn mellem henholdsvis det metanbaserede gassystem, der er i kraftig forandring på grund af udfasning af mange systembrugere (husholdninger), og det kommende brintbaserede gassystem, der er i en opstartsfasen og endnu ikke er etableret.

Endelig er ministeriet af den opfattelse, at der også inden for systembrugere af det metanbaserede og brintbaserede gassystem kan vise sig hensyn, som vil nødvendiggøre forskellige regler afhængigt af, hvilken type systembruger der er tale om. Det vil kunne være mellem producenter og kunder, mellem forskellige producentgrupper, mellem forskellige kunde grupper eller tilsvarende kategoriseringer.

Det er ministeriets overvejelse, at det er nødvendigt at give ministeren en bred bemyndigelse til at kunne fastsætte regler om dette, samt forhold vedrørende tilslutningsanlæg, herunder ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg. En bred bemyndigelse til, at ministeren kan fastsætte regler om disse forhold, skal sikre bl.a., at der hurtigt og smidigt kan foretages nødvendige løbende ændringer og justeringer i regelgrundlaget.

2.2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at samle og forankre reglerne for systembrugeres tredjepartsadgang i den gældende § 18. Samtidig foreslås der indført en mere agil ordning for detailregulering af systembrugernes tredjepartsadgang samt ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg gennem en bemyndigelse af ministeren til at fastsætte bekendtgørelser.

Det foreslås konkret tydeliggjort ved, at der indsættes en ny bemyndigelse i § 18, stk. 6, i lov om gasforsyning. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil herefter kunne fastsætte regler om tilslutningsanlæg, herunder ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg samt forhold omfattet af § 18, stk. 1-5, herunder omkostningsfordelingen mellem systembrugere og infrastrukturselskaber om nægtelse af adgang, om infrastrukturselskabernes behandling af anmodninger om tredjepartsadgang og Forsyningstilsynets behandling af klager over afslag. Ved infrastrukturselskaberne forstås transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributionsselskaber.

Den foreslåede bemyndigelse i § 18, stk. 6, vil udgøre en bred bemyndigelse, som vil give ministeren mulighed for at regulere alle forhold vedrørende tilslutningsanlæg, herunder tilrettelægge modellen vedr. anlæggenes ejerskab, etablering og drift samt f.eks. også aftaler om kapacitetsudnyttelse i sådanne anlæg. Brintmarkedet og etablering af tilslutningsanlæg, som forbinder systembruger med det sammenhængende gassystem er under udvikling og der kan opstå særlige økonomiske og tekniske forhold, som der skal tages hensyn til. En bred bemyndigelse skal bl.a. sikre, at der hurtigt og smidigt kan foretages nødvendige løbende ændringer og justeringer af reguleringen i bekendtgørelser.

Den foreslåede bemyndigelse i § 18, stk. 6, vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om omkostningsfordelingen mellem systembrugere og infrastrukturselskaber i relation til adgangen mod betaling efter § 18, stk. 1, men dog ikke tariffer som er infrastrukturselskabernes kompetence og omfattet af kravet om metodegodkendelse efter §§ 20, 20 a, 23 og 36 a. Det betyder eksempelvis, at ministeren bliver bemyndiget til at fastsætte regler om proces og krav til, hvordan tilslutningspunktet skal afgøres for kategorier af systembrugere og deres fysiske adgang til systemet. Det vil eksempelvis gælde for opgraderingsanlæg for biogas i relation til det metanbaserede gassystem, eller for elektrolyseanlæg i relation til det brintbaserede gassystem. Da afgørelse af tilslutningspunkt er afgørende for omkostningerne forbundet med tilslutningen, vil de kommende regler imidlertid, efter omstændighederne i konkrete tilfælde, forrykke på snittet mellem betalingen for tilslutningsanlægget og tariffinansieringen. Det vil kunne opfattes som bebyrdende, men regler om tilslutningspunktet skal ses op i mod dels den betingede tredjepartsadgang i dag, og dels det samlede hensyn til økonomistyring af infrastrukturselskaberne med henblik på at balancere omkostninger til infrastrukturen, og at systembrugerne skal afholde de omkostninger, de giver anledning til. Der vil dermed, ved andre hensyn for valg af tilslutningspunktet, ske en omfordeling af omkostninger fra tarifiedelen mod betaling for tilslutningsanlægget eller omvendt.

Endvidere vil bemyndigelsen kunne anvendes til at fastsætte regler, der eventuelt differentierer mellem grupper af systembrugere som eksempelvis mellem producenter og kunder, forskellige typer af producenter og forskellige typer kunder. Et hensyn vil i den forbindelse kunne være, hvor omkostningstung en gruppe af systembrugere er. Herved vil det være afgørende at sondre, om der er tale om tredjepartsadgang

på havet eller på land. Sådanne regler vil kun kunne fastsættes under iagttagelse af lovens og EU-reglernes generelle regler om ligebehandling og gennemsigtighed. Tredjepartsadgang på havet forventes alt andet lige at være mere omkostningstungt end på land, som følge af de sværere operationelle forhold og de højere risikobetonede investeringer. Det vil i den sammenhæng først og fremmest være en forudsætning for udnyttelsen af bemyndigelsen på dette punkt, at regler udstedt i medfør af bemyndigelsen vil være ligebehandlende, gennemsigtige og ikkediskriminerende. Bemyndigelsen kan også udnyttes til at sikre, at begrebet ligebehandling ikke skal misforstås ved beregning af de faktiske omkostninger for ikke sammenlignelige typer af systembrugere, herunder omkostninger ved etablering af tredjepartsadgang på havet eller tredjepartsadgang på land. Der vil dog fortsat altid inden for sammenlignelige typer af systembrugere, som eksempelvis producenter af opgraderet biogas, skulle være tale om regler, der er ligebehandlende, gennemsigtige og ikkediskriminerende.

Den foreslåede bemyndigelse vil også medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om eksempelvis nægtelse af adgang til gassystemet, og at der ikke er adgang til tilslutningsanlæg, idet dette ikke er en del af det kollektive gassystem. Den foreslåede bemyndigelse vil således kunne præcisere eksempelvis kriteriet i § 18, stk. 3, nr. 1, om manglende fornøden kapacitet, og hvad der nærmere ligger heri. Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede bemyndigelse netop vil kunne udnyttes til at fastsætte regler om, hvordan spørgsmålet om tilgængelig kapacitet skal forstås i relation til tredjepartsadgangen i overensstemmelse med praksis for de særlige regler om adgang for opgraderingsanlæg for biogas i § 35 a. Bemyndigelsen vil udnyttes til at fastsætte regler om, hvordan kapacitet til rådighed skal forstås i de enkelte distributionssystemer og transmissionssystemet. Den foreslåede bemyndigelse vil kunne anvendes til at indregne fremskrivninger for kapacitet til rådighed. Det vil kunne have betydning for valg af tilslutningspunkt, hvor der kan fastsættes regler, som balancerer totalomkostningerne ved tilslutning, idet der er en begrænset adgang til at indregne fremskrivninger i infrastrukturen og kapaciteten til rådighed. Det kan føre til uhensigtsmæssige tilslutninger. Det er hensigten med det foreslåede, at bemyndigelsen dermed kunne anvendes til at ændre retstilstanden set i forhold til valg af tilslutningspunkt i dag i det metanbaserede gassystem. Det forventes, at den foreslåede ordning vil give mulighed for at udnytte bemyndigelsen til fastsættelse af regler om tilslutningspunkt. Ud fra fremskrivninger af kapacitet til rådighed i fremtiden, vil den forventede ordning føre til et tilslutningsbillede, som samlet set vil være mere i tråd med lovens formål om at sikre en gasforsyning, der tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med lovens formål om blandt andet hensynet til forsyningssikkerhed og samfundsøkonomi. Spørgsmålet om tilgængelig kapacitet er altid relevant, da tredjepartsadgangen ikke er ubetinget, men skal ses i forhold til nødvendige investeringer og nødvendige driftsomkostninger forbundet med at opretholde et højere driftstryk end ellers.

Den foreslåede bemyndigelse vil give mulighed for at fastsætte regler, som kan ændre på praksis for valg af tilslutningspunkt og regler, som vil forholde sig til udviklingen i såvel det metanbaserede og det brintbaserede gassystem.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler, som kan variere afhængigt af, om der er tale om tredjepartsadgang til det metanbaserede gassystem eller det brintbaserede gassystem.

Den foreslåede bemyndigelse vil også medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om processen for behandling af anmodninger om tredjepartsadgang, herunder infrastrukturselskabernes beføjelser og forpligtelser i relation til valg af tilslutningspunkt. Det foreslåede vil således kunne udnyttes til at fastsætte regler om, at infrastrukturselskaberne vil være underlagt forvaltningsloven for så vidt angår både deres afgørelse om tilslutningspunkt, men også tilfælde af nægtelse af anmodningen om tredjepartsadgang. Bemyndigelsen vil kunne udnyttes til at fastsætte, at infrastrukturselskaberne ligesom ved de hidtidige regler fortsat vil skulle agere på tilsvarende vis som en myndighed i deres møde med tredjeparterne og behandling af deres anmodninger om adgang. Dette vil navnlig stille krav til

infrastrukturselskaberne ved, at de dels vil skulle træffe afgørelse om tilslutningspunkt ud fra objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier. Men også, at de vil skulle følge forvaltningsloven i behandlingen af anmodninger om tredjepartsadgang, samt at denne del af deres forretningsområde også vil være underlagt reglerne om offentlighed i forvaltningen. Der vil med andre ord kunne blive stillet krav til infrastrukturselskaberne ved, at de får til opgave at sikre gennemsigtighed og objektivitet blandt andet i forbindelse med tilslutninger underlagt offentligretlige regler. Bemyndigelsen vil dermed kunne udnyttes til at delegere afgørelsesvirksomhed til private (infrastrukturselskaberne). Ved udnyttelse af bemyndigelsen på dette punkt bemærkes, at det ikke automatisk vil påvirke det resterende forretningsområde hos infrastrukturselskaberne – medmindre andet følger herom i anden regulering.

Den foreslåede bemyndigelse vil også medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om Forsyningstilsynets behandling af klager over afslag på tredjepartsadgang. Ved udnyttelse af bemyndigelsen i forhold til Forsyningstilsynet som klagemyndighed, vil bemyndigelsen kunne udnyttes til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet får til opgave at sikre retstillingen og retssikkerheden for de systembrugere, som ønsker tredjepartsadgang, særligt for dem som nægtes adgang. Dermed vil den foreslåede bemyndigelse supplere den gældende generelle bemyndigelse i forhold til at fastsætte regler om Forsyningstilsynets opgaver i lovens § 41 a, stk. 1 og 2.

Den foreslåede bemyndigelse efter § 23, stk. 2, vil udvide klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler i medfør af. Ministeren vil efter den udvidede bemyndigelsesbestemmelse for eksempel kunne bestemme, at visse tekniske krav og standarder for tilslutning til samt krav for benyttelse af systemet skal fastsættes af gasselskaber, og ikke kun af transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører. ”Gasselskaber” er et bredt begreb, som er defineret i gasforsyningsloven, og omfatter flere aktører end transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører.

2.3. Politisk kontrol med lagerudviklingen for brændbare gasser

2.3.1. Gældende ret

Lagring af metan, hvad enten der er tale om naturgas (fossilt) eller biometan (vedvarende energi), er reguleret i to regelsæt inden for klima-, energi- og forsyningsministerens ressort. Der er for det første tale om regulering af tilladelser til anvendelse af undergrunden, etablering af nødvendige overfladeanlæg og ekspropriation hertil omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund. Der er for det andet tale om monopolregulering af lagring af metan gennem lov om gasforsyning og lov om Energinet.

2.3.1.1. Undergrundsloven

Det følger af § 23, stk. 1, 1. pkt., i lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023, at klima-, energi- og forsyningsministeren, for en nærmere bestemt del af undergrunden, på nærmere fastsatte vilkår, kan meddele tilladelse med eneret til efterforskning og anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding, med undtagelse af geologisk lagring af CO₂ på under 100 kt med henblik på forskning, udvikling eller afprøvning af nye produkter og processer.

Bestemmelsen omfatter dermed lagring af metan, men også brint på linje med lov om gasforsynings dobbelte regulering af både metan og brint. Imidlertid ligger det uden for lov om anvendelsen af Danmarks undergrunds formål at tage højde for eksempelvis forsyningssikkerhedsspørgsmål på det metanbaserede gasmarked i Danmark.

2.3.1.2. Gasforsyningsloven og forsyningssikkerhed

Det følger af § 1, stk. 1, i lov om gasforsyning, at lovens formål er at sikre, at landets gasforsyning, herunder brintforsyning, tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til forsynings-sikkerhed, samfundsøkonomi, miljø, forbrugerbeskyttelse og opfyldelse af EU-retlige forpligtelser vedrørende forsyningssikkerheden i EU.

Et af hovedformålene med lov om gasforsyning er dermed at håndtere spørgsmål om forsyningssikkerhed. Loven indeholder en række relevante bestemmelser i forhold til lagring og forsyningssikkerhed. Det drejer sig først og fremmest om lovens bevillingssystem i § 10.

2.3.1.3. Gasforsyningsloven og bevillinger

Det følger af § 10, stk. 1, i lov om gasforsyning, at transmissions-, distributions-, lager- og LNG-virksomhed, herunder virksomhed i klynger, kun kan udøves efter bevilling, der kan gives til selskaber, som opfylder kravene i § 28, jf. dog stk. 3.

Det følger af § 10, stk. 3, i lov om gasforsyning, at en virksomhed, der varetages af Energinet eller Energinets helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, udøves uden bevilling.

Energinet er som noget særligt undtaget fra lovens bevillingssystem, fordi selskabet er ejet af staten og særskilt reguleret i lov om Energinet. Det er relevant, da de danske (metan) gaslagre er blevet købt af Energinet, og undtagelsen til bevillingskravet dermed finder anvendelse.

Lagerselskabets aktiviteter på gasmarkederne er også reguleret i en række andre bestemmelser i loven, mens de almindelige forretningsforhold konkret følger af § 15 om lagerselskabers opgaver.

Det følger af § 15, stk. 1, i lov om gasforsyning, at et lagerselskab skal måle leverancer af gas til og fra lageret, give relevante systembrugere og sammenkoblede selskaber de nødvendige oplysninger om måling af gas, der tilføres og udtrækkes fra lageret, og stille nødvendig lagerkapacitet til rådighed for transmissionsselskabers eller systemoperatørers varetagelse af de i § 12, stk. 1, nr. 3, nævnte opgaver.

Det følger af § 15, stk. 2, i lov om gasforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1, herunder om afgrænsning af opgaverne og den nødvendige lagerkapacitet, der skal stilles til rådighed til nødforsyningsformål.

2.3.1.4. Krav til bevillingsansøgere

Til at supplere gasforsyningslovens bevillingssystem i § 10, stiller § 28 krav til bevillingsansøgere. Bestemmelsen indeholder mulighed for, at klima-, energi- og forsyningsministeren i bevillingerne kan fastsætte vilkår som blandt andet hensynet til forsyningssikkerheden på gasmarkederne, jf. det overordnede hensyn i gasforsyningslovens § 1.

Det følger af § 28, stk. 1, i lov om gasforsyning, at bevillinger i medfør af loven kun kan meddeles til ansøgere, der skønnes at have den fornødne sagkundskab og økonomiske baggrund.

Det følger af § 28, stk. 2, i lov om gasforsyning, at i bevillinger kan der ud over de vilkår, der er nævnt i denne lov, fastsættes andre objektive og ikkediskriminerende vilkår, herunder vilkår, som er nødvendige af hensyn til overholdelse af EU-retten på området.

Lov om gasforsyning gælder også for Energinet og Energinets datterselskaber, bortset fra hvor loven specifikt undtager Energinet og Energinets datterselskaber fra reglerne som i tilfældet med bevillingssystemet. En bevilling i henhold til lov om gasforsyning vil sædvanligvis behandle et bevillingspligtigt forhold og relationer til andre sammenkoblede infrastrukturselskaber.

2.3.1.5. Lov om Energinet

Det følger af § 2, stk. 2, 3. pkt. i lov om Energinet, at Energinet endvidere kan varetage gasdistributions-, gaslager- og gasopstrømsrørlednings- og gasopstrømsanlægsvirksomhed.

Endvidere findes der i lov om Energinet særlige regler om politisk kontrol gennem klima-, energi- og forsyningsministerens krav til Energinet om udbygning og væsentlige ændringer af selskabets kerneaktiviteter, ejerskab og drift af den overordnede (transmissions)energiinfrastruktur. Det følger af § 4, stk. 1, 1. pkt., i lov om Energinet, at etablering af nye eltransmissionsnet og gastransmissionssystemer og væsentlige ændringer i bestående net og systemer kan ske, hvis der er et tilstrækkeligt behov for udbygningen, herunder at udbygningen sker med sigte på øget forsyningssikkerhed, beredskabsmæssige hensyn, skabelse af velfungerende konkurrencemarkeder eller indpasning af vedvarende energi, eller hvis projektet er nødvendigt til opfyldelse af pålæg i medfør af stk. 6.

Etablering og ændringer af infrastrukturen omfattet af § 4 skal med andre ord tage højde for forsynings-sikkerheden, beredskabsmæssige hensyn, skabelsen af velfungerende konkurrencemarkeder eller indpasning af vedvarende energi på blandt andet gasmarkederne. Bestemmelsen omfatter ikke lager.

2.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

DONG's tidligere ejerskab og drift af gaslagrene var omfattet af lov om gasforsynings bevillingskrav. Selvom lagrene i Danmark er drevet på kommercielle vilkår (i kraft af den forhandlede adgang til lagre i lov om gasforsyning, jf. § 20 a) – og derfor ikke er så intensivt reguleret som eksempelvis transmissionssystemet, har klima-, energi- og forsyningsministeren kunne stille krav om blandt andet forsyningssikkerhed, men også miljøforhold, som har været administreret som klimahensynet ved indpasning af vedvarende energi inden for lov om gasforsyning. Dette er dog med ophæng i bevillingerne.

Med Energinets opkøb i henholdsvis 2007 af Lille Torup og i 2014 af Stenlille blev lagrene undtaget fra bevillingssystemet. Der var på daværende tidspunkt ikke udsigt til et markant faldende gasforbrug (metan). Det var derfor opfattelsen, at den kommercielle drift af lagrene ville være tilstrækkelig i forhold til at sikre tilstrækkelig med lagerkapacitet til at håndtere forsyningssikkerheden på det danske (metan) gasmarked.

Situationen er en anden i dag, og med reguleringen af brint med lov nr. 1594 af 28. december 2022, hvorefter der i lov om gasforsyning og i lov om Energinet ved ordet »gas« fremadrettet skal forstås både metan og brint. Dermed har Energinet blandt andet formelt set opnået hjemmel til at eje og drive gaslagring (inklusive brint), jf. § 2, stk. 1, i lov om gasforsyning. Det er derfor mere aktuelt at hele eller dele af det metanbaserede gassystem kan konverteres til brintforsyning. Det gælder også lagrene, navnlig Lille Torups individuelle kaverner. Det bemærkes, at en hjemmel til Energinet ikke er det samme som en faktisk udnyttelse, der foruden hjemmelskravet også kræver politisk godkendelse.

Der er en fast proces for væsentlige ændringer af (metan) gastransmissionssystemet. Det vil også omfatte konvertering af hele eller dele af det til brint.

Der er også en fast proces gennem offentliggørelseskrav for Energinets langsigtede planer for transmissionssystemet i gassektoren og transmissionsnettet i elsektoren.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet finder det nyttigt, hvis der på tilsvarende måde skal indsendes en ansøgning om konvertering af de eksisterende metanlagre til eksempelvis brint – men også anden anvendelse – da det vil kunne påvirke blandt andet forsyningssikkerheden på (metan)gasmarkedet ved at fjerne tilgængelig kapacitet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at det i første omgang er nødvendigt med en ensretning mellem reguleringen af de underjordiske gaslagre og resten af Energinets infrastruktur.

En sådan ensretning vil mest hensigtsmæssigt kunne indføres ved, at Energinets etablering af nye gaslagre eller væsentlige ændringer af eksisterende gaslagre kræves behandlet af klima-, energi- og forsyningsministeren efter § 4 i lov om Energinet.

2.3.3. Den foreslåede ordning

For at sikre klima-, energi- og forsyningsministerens administration af blandt andet lov om gasforsyningsformål, som eksempelvis forsyningssikkerhed og miljø inklusive klimaformål, foreslås en tilpasning af lov om Energinet. Det sker konkret ved, at der indsættes nye krav i bestemmelsen om godkendelse for Energinets lageraktiviteter i lov om Energinets § 4. Der foreslås overordnet indsat et nyt stykke, som omhandler etablering og ændringer af lagre til brændbare gasser samt konsekvensændring af henvisningen i forbindelse med rykning af stykker.

Konkret foreslås, at der i lov om Energinet § 4 efter stk. 8 som nyt stk. 9 indsættes, at »1, 1.-2. pkt., stk. 3, 1. pkt., stk. 4, og stk. 9, nr. 3, tilsvarende finder anvendelse for lagring af brændbare gasser og væsentlige ændringer af sådanne anlæg«.

Det foreslåede vil medføre, at væsentlige ændringer i lagre og etablering af nye lagre for brændbare gasser, for Energinet, kun kan ske, hvis der er tilstrækkeligt behov for udbygningen, som for eksempel at udbygningen sker med sigte på øget forsyningssikkerhed, beredskabsmæssige hensyn, skabelse af velfungerende konkurrencemarkeder eller indpasning af vedvarende energi. Det foreslåede vil dermed medføre, at Energinet og datterselskaber ikke vil kunne foretage nyetablering af lagre til brændbare gasser, uden klima-, energi- og forsyningsministerens tilladelse. Konvertering af en kaverne vil være en væsentlig ændring. Afvisningsgrunde vil kunne være hensynet til opretholdelsen af et bestemt kapacitetsniveau i det metanbaserede gassystem af hensyn til forsyningssikkerheden.

Det foreslåede i § 4, stk. 9, i lov om Energinet, vil ikke i sig selv medføre, at Energinet automatisk opnår hjemmel til nye aktiviteter relateret til lagring af brændbare gasser og væsentlige ændringer af sådanne anlæg, da det fortsat vil gælde, at Energinet dels skal have hjemmel i lovens § 2, men også dels kun inden for de angivne hjemler i loven, kan foretage sig dét, som der bagvedliggende er politisk mandat til.

2.4. Roller og ansvar for gasforsyningssikkerheden

2.4.1. Gældende ret

Lov om gasforsyning indeholder ikke et særskilt kapitel eller sammenhængende bestemmelser om gasforsyningssikkerhed, som loven ser ud i dag. Der er ikke bestemmelser om udøvelse af myndighedsansvar for gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning,

Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010 (gasforsyningssikkerhedsforordningen) fastsætter, at gasforsyningssikkerheden er et fælles ansvar, som påhviler naturgasvirksomhederne, medlemsstaterne, navnlig gennem deres kompetente myndigheder, og Europa-Kommissionen, inden for deres respektive aktivitets- og kompetenceområder, jf. artikel 3, stk. 1.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter endvidere, at hver medlemsstat skal udpege en kompetent myndighed og offentliggøre navnet på sin kompetente myndighed, jf. forordningens artikel 3, stk. 2 og 3. Gasforsyningssikkerhedsforordningen definerer ”kompetent myndighed” som ”en national offentlig myndighed på regeringsplan eller en national regulerende myndighed, der er udpeget af en medlemsstat

til at sikre gennemførelsen af de foranstaltninger, der er fastsat i denne forordning”, jf. forordningens artikel 2, nr. 7.

Energistyrelsen er udpeget af klima-, energi- og forsyningsministeren til at være den kompetente myndighed over for Europa-Kommissionen i forhold til de opgaver, som fremgår af gasforsyningssikkerhedsforordningen eller har ophæng i gasforsyningssikkerhedsforordningen. Det er således Energistyrelsen, som i praksis varetager arbejdet med gasforsyningssikkerhed både på nationalt plan og i relation til det europæiske samarbejde om gasforsyningssikkerhed. Energistyrelsen udfører sine opgaver i sektorlovene via delegation fra ministeren, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 910 af 26. juni 2024 om Energistirelsens opgaver og beføjelser (delegationsbekendtgørelsen).

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter bl.a. en gasforsyningsstandard for, hvor længe medlemsstaterne som minimum skal kunne forsyne de gaskunder, som medlemsstaten har udpeget som beskyttede gaskunder, jf. artikel 6. Medlemsstaternes kompetente myndigheder skal udarbejde nationale og regionale risikovurderinger samt forebyggende handlingsplaner og nødplaner, jf. artikel 7 til 10.

Den forebyggende handlingsplan og nødplan skal beskrive nationale foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden. Den forebyggende handlingsplan har fokus på de foranstaltninger, der er nødvendige for at eliminere eller afbøde de konstaterede risici, mens nødplanen især har fokus på de foranstaltninger, som skal træffes for at eliminere eller afbøde konsekvenserne af en gasforsyningsafbrydelse.

Nødplanen skal bl.a. fastlægge de procedurer og foranstaltninger, som skal følges for tre europæiske kriseniveauer, som gasforsyningssikkerhedsforordningen har, jf. artikel 11. De tre kriseniveauer er tidlig varsling (early warning), alarm (alert) og nødsituation (emergency). I kriseniveauet nødsituation (emergency) kan det blive nødvendigt at påbyde ikke-beskyttede gaskunder at reducere eller stoppe deres gasforbrug. Som en sidste udvej skal det ifølge forordningen være muligt at afbryde gasforsyningen til gaskunder, som forbruger gas uberettiget.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen opstiller endvidere kriterier for, hvornår den kompetente myndighed kan erklære de tre kriseniveauer (tidlig varsling, alarm eller nødsituation), jf. artikel 11. Gasforsyningssikkerhedsforordningen har ikke selvstændige sanktionsbestemmelser eller krav til, hvordan sanktioner i national ret skal gennemføres. Det fremgår af lov om gasforsyning, at overtrædelser af gasforsyningssikkerhedsforordningen kan straffes med bøde, jf. lovens § 49, stk. 2.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter, at de nationale nødplaner skal beskrive ”de tekniske eller retlige ordninger, der er etableret med henblik på at forhindre, at kunder, som er tilsluttet et gasdistributions- eller transmissionsnet, men ikke er beskyttede kunder, uberettiget forbruger gas”, jf. forordningens artikel 10, stk. 1, litra l. Det fremgår allerede af den gældende danske nødplan, at de danske ikke-beskyttede gaskunder risikerer at blive afbrudt, hvis de uberettiget aftager gas i en nødsituation, hvor der ikke er gas nok til at dække både beskyttede og ikke-beskyttede gaskunders gasforbrug. En gaskunde forbruger gas uberettiget, hvis gaskunden forbruger gas efter at være blevet påbudt at stoppe sit forbrug, eller hvis gaskunden forbruger mere gas end den gasmængde, som gaskunden er blevet påbudt at reducere sit gasforbrug til.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen har endvidere fokus på EU-solidaritet i nødsituationer – dvs. forpligtelserne for medlemsstaterne i situationer, hvor en medlemsstat kommer i en nødsituation og anmoder nabomedlemsstater om solidaritet i form af levering af gas til medlemsstatens mest sårbare gaskunder (solidaritetsbeskyttede gaskunder), hvis nabomedlemsstaterne kan levere gas ud over den gas, som nabomedlemsstaterne skal bruge til at forsyne deres egne solidaritetsbeskyttede gaskunder. Danmarks solidaritetsbeskyttede gaskunder er husholdninger og væsentlige sociale tjenester samt fjernvarmeinstal-

lationer, som er koblet på gassystemet, hvis de leverer varme til husholdninger og væsentlige sociale tjenester. Reglerne om solidaritet fremgår af forordningens artikel 13, og de er også reflekteret i den danske nødplan.

Hvis en medlemsstat i en nødsituation har anmodet en nabomedlemsstat om at udvise solidaritet i medfør af gasforsyningssikkerhedsforordningen, skal en medlemsstat, der er direkte forbundet med den anmodende medlemsstat, træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at gasforsyningen til andre gaskunder på dens område end solidaritetsbeskyttede kunder (husholdninger, væsentlige sociale tjenester og fjernvarmeinstallationer, der leverer varme til disse kundegrupper) nedsættes eller ophører, hvis det er nødvendigt, og så længe gasforsyningen til solidaritetsbeskyttede gaskunder i den anmodende medlemsstat ikke er sikret, jf. artikel 13, stk. 1. Det fremgår af gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 13, stk. 3, at en solidaritetsforanstaltning iværksættes som en sidste udvej.

I denne helt særlige situation, der følger af gasforsyningssikkerhedsforordningens definition af solidaritetsbeskyttede kunder, kan det derfor blive nødvendigt at afbryde gasforsyningen til andre virksomheder end de virksomheder, der har status som ikke-beskyttede gaskunder. I forhold til disse gaskunder vil der kunne fastsættes en kompensationsordning for økonomisk tab, idet gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter, at solidaritet kun skal ydes på grundlag af en rimelig compensation, som også kan omfatte erstatning for indskrænkninger i industrien, jf. artikel 13, stk. 8 og 10.

I lov om gasforsyning er opgaven med at varetage gasforsyningssikkerheden i dag primært knyttet til en mere generel bestemmelse i lovens § 12 om transmissionsselskabers, transmissionssystemejeres og systemoperatørers opgaver. Bestemmelsen fastsætter bl.a., at disse selskaber skal "varetage opgaver vedr. forsyningssikkerheden i Danmark", jf. § 12, stk. 1, nr. 3. Transmissionsselskabet (Energinet Gastransmission A/S) og systemoperatøren (Energinet Systemansvar A/S) er datterselskaber i Energinet koncernen. Energinet er en selvstændig offentlig virksomhed under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. I Danmark er gastransmission og systemansvar således samlet i ét statsejet selskab.

Det bemærkes, at § 12 i lov om gasforsyning tidligere kun omfattede pligter for et "transmissionsselskab", men ved lov nr. 1594 af 28. december 2022 blev bestemmelsen udvidet til også at omfatte pligter for en "transmissionssystemejer" og en "systemoperatør". Ændringen skyldtes en omorganisering i Energinet, hvor Energinet bl.a. oprettede et særskilt datterselskab til at varetage systemansvaret for både el og gas. Tidligere var systemansvaret for gas alene forankret i transmissionsselskabet

Bestemmelsen fastsætter ikke nærmere, hvilke opgaver, der er tale om, eller hvordan opgaverne bliver tildelt og gennemført, men giver klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af bestemmelsen samt at udstede påbud om ændringer i forsyningssikkerheden, jf. § 12, stk. 3. Bemyndigelsesbestemmelsen skal tydeliggøre, at evt. supplerende regler til gasforsyningssikkerhedsforordningen, der omfatter transmissionsselskabers forpligtelse til at varetage forsyningssikkerhed m.v., som udgangspunkt fortsat fastsættes efter § 12, stk. 3. Det fremgår af § 9, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at følgende omkostninger til offentlige forpligtelser skal afholdes af alle forbrugere tilsluttet det sammenkoblede system: Transmissionsselskabernes eller transmissionssystemejernes og systemoperatørernes nødvendige omkostninger til dækning af de opgaver, disse er pålagt efter bestemmelserne i § 11, stk. 3, og § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6, samt pålagte opgaver vedrørende gassikkerhed. Som nævnt ovenfor omfatter § 12, stk. 1, nr. 3, opgaver vedrørende forsyningssikkerheden i Danmark.

I Danmark betaler alle gaskunder således i dag for de samlede omkostninger til gasforsyningssikkerhed via en særskilt nødtarif, som dækker Energinets omkostninger til at købe nødforsyningsydelser hos det danske lagerekselskab (lagerkapacitet til nødgas), nødgas i gaslageret og såkaldte fyldningskrav hos marke-

dets aktører. Fyldningskrav består i, at kommercielle aktører byder ind i et udbud, hvor de angiver den betaling, de skal have for at forpligte sig til at have en vis mængde gas på lager henover vintersæsonen, som Energinet kan overtage og råde over i en nødsituation.

De ikke-beskyttede danske gaskunder betaler en væsentligt reduceret nødtarif til Energinet i forhold til de beskyttede gaskunders nødtarif – netop fordi de må acceptere og indrette sig efter, at der er en risiko for at de kan få deres forsyning reduceret eller afbrudt, hvis der er erklæret en nødsituation, og der ikke længere er gas nok til at forsyne alle danske gaskunder.

Lov om gasforsyning fastsætter i § 14, som er en generel bestemmelse om et distributionsselskabs forpligtelser, at et distributionsselskab skal bistå transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere eller systemoperatører med opgaver vedrørende forsyningssikkerheden, jf. lovens § 14, stk. 1, nr. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1, jf. lovens § 14, stk. 2. Distributionsselskaber transporterer gas gennem gasrør ved lavt tryk, dvs. via fordelingsnet og lokale net ud til de endelige gasforbrugere. I Danmark er al gasdistribution samlet i ét statsejet selskab, Evida Holding A/S, hvor der tidligere var flere regionale distributionsselskaber.

Der er ikke hjemmel i den gældende lov om gasforsyning for en myndighed til at pålægge lagerselskaber selvstændige opgaver inden for gasforsyningssikkerhed.

Lov om gasforsyning fastsætter i § 15, som er en tilsvarende generel bestemmelse om et lagerselskabs forpligtelser, at et lagerselskab skal stille nødvendig lagerkapacitet til rådighed for transmissionsselskabers eller systemoperatørers varetagelse af de i § 12, stk. 1, nr. 3, nævnte opgaver, jf. lovens § 15, stk. 1, nr. 3.

Det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 1594 af 28. december 2022, som tilføjede ”systemoperatør” i § 15, stk. 1, nr. 3, at det forudsættes, at opgaver om gasforsyningssikkerhed, jf. lovens § 12, stk. 1, nr. 3, alene er opgaver, som kan varetages af en systemoperatør, jf. Folketingstidende 2022-23, tillæg A, L 8 som fremsat, side 53.

Lagerselskaber skal således stille lagerkapacitet til rådighed for systemoperatøren, som køber de lagerydelser, som der er brug for i forhold til at sikre nødforsyningen i en nødsituation. Bortset fra disse ydelser kan lagerselskaber sælge deres lagerkapacitet frit i markedet, og markedets aktører fylder typisk gas på lager om sommeren, hvor gasforbruget er lavt, og trækker gas ud fra lageret om vinteren, hvor gasforbruget er højt. De to danske gaslagre (i Lille Torup og Stenlille) drives i et samlet selskab, Gas Storage Denmark A/S, som er et datterselskab i Energinet koncernen. Der er forhandlet adgang til lager i Danmark, dvs. at priserne ikke er regulerede.

Lov om gasforsyning fastsætter i § 15, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1, herunder om afgrænsning af opgaverne og den nødvendige lagerkapacitet, der skal stilles til rådighed til nødforsyningsformål.

Der er ikke hjemmel i den gældende lov om gasforsyning for en myndighed til at pålægge lagerselskaber selvstændige opgaver inden for gasforsyningssikkerhed.

Lov om gasforsyning fastsætter i § 23 a, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler med henblik på håndtering af gasforsyningsafbrydelser i en gasforsyningskrise inden for rammerne af gasforsyningssikkerhedsforordningen, herunder på følgende områder: 1) Afgrænsning og inddeling af beskyttede kunde grupper. 2) Krav til selskabers udarbejdelse, opbevaring og videresendelse af oplysninger til myndigheder om beskyttede og ikke-beskyttede gaskunder og deres gasforbrug. 3) Udstedelse af

forbud mod forbrug af gas hos ikke-beskyttede gaskunder. 4) Etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse i forbindelse med en solidaritetskrise.

Ifølge bemærkningerne til § 23 a, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 178 som fremsat, side 33, kan ministeren bl.a. udstede regler om, at gasdistributionsselskaber, transmissionsselskaber og gasfyrede kollektive fjernvarmeanlæg skal udarbejde og opbevare lister over deres kunder. Ministeren kan endvidere udstede regler om, at selskaberne skal udarbejde og videresende oplysninger om kundegruppernes gasforbrug eller andel gas anvendt til brændsel i et gasfyret kollektivt fjernvarmeanlæg. Disse lister med opgørelse over gaskunder og gaskundernes gasforbrug lægges til grund ved beregning og fastsættelse af den nævnte kubikmetergrænse og den årlige offentliggørelse af ikke-beskyttede gaskunder.

Bemyndigelsens mulighed for at udstede forbud mod forbrug af gas hos ikke-beskyttede kunder er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1349 af 27. november 2023 om varetagelse af gasforsyningssikkerheden (gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsen), hvor det fremgår, at ikke-beskyttede gaskunder efter anmodning skal reducere eller stoppe deres gasforbrug i kriseniveauet Emergency, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 5.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 9, stk. 1, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder § 3, stk. 1-2 og 5, § 5, stk. 1, § 7, stk. 4, eller undlader at efterkomme påbud meddelt efter § 8, stk. 2. Bekendtgørelsens § 9, stk. 2, fastsætter, at der kan pålægges gasselskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Bekendtgørelsen fastsætter endvidere, at Energistyrelsen fastsætter betingelser og forløb for reduktion eller stop af ikke-beskyttede gaskunders gasforbrug i nødforsyningsplanen, jf. § 3, stk. 6.

Der er ikke hjemmel i § 23 a i lov om gasforsyning til at fastsætte regler om fysisk afbrud af gasforsyningen til ikke-beskyttede gaskunder, som overtræder et påbud om at reducere eller stoppe deres gasforbrug.

§ 23 a, nr. 3, i lov om gasforsyning indebærer, at der kun kan nedlægges forbud mod forbrug af gas i en national nødsituation, jf. gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 11, stk. 1, litra c, eller i en solidaritetskrise, jf. artikel 13, stk. 1 og 5, når relevante markedsbaserede foranstaltninger er blevet gennemført, men hvor dette ikke er tilstrækkeligt til at sikre gasforsyningen til relevante beskyttede gaskunder. Markedsbaserede foranstaltninger er frivillige foranstaltninger, hvor markedets aktører selv bidrager til forsyningssikkerheden, fordi de har incitament til at gøre det; det kan f.eks. være via udbud, hvor aktørerne byder ind med, hvad de skal have for at sikre gas til rådighed, f.eks. ved at have gas på lager. Ikke-markedsbaserede foranstaltninger er modsat tvungne foranstaltninger som f.eks. strategisk lager (nødlager) eller tvungen brændselsomlægning m.v.

Bemyndigelsen giver ministeren mulighed for at fastsætte regler om etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse i forbindelse med en solidaritetskrise, jf. lovens § 23 a, nr. 4. Denne del af bemyndigelsesbestemmelsen gør det muligt at fastsætte regler om en kompensationsordning for den situation, hvor Danmark skal afgive solidaritetsgas, og hvor virksomheder i Danmark lider et tab. I den forbindelse er det også hensigten, at ministeren skal kunne fastsætte regler om ansøgning om og betingelser for opnåelse af kompensation, om beregning og udbetaling af kompensation, revision og regnskab, samt om eventuel reduktion, bortfald og tilbagebetaling af kompensation. Denne bestemmelse er ikke blevet udmøntet ved bekendtgørelse.

§ 23 a i lov om gasforsyning er knyttet direkte til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/1038 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden (herefter gasforsyningssikkerhedsforordningen), og bestemmelsen er altså afgrænset til de emneområder, som er reguleret i gasforsyningssikkerhedsforordningen, jf. bestemmelsens formulering ”inden for rammerne af”.

Kapitel 9 a og 10 i lov om gasforsyning indeholder lovens påbuds- og sanktionsbestemmelser.

Det fremgår af § 47 b, stk. 1, i lov om gasforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren og Forsyningstilsynet kan påbyde, at forhold, der strider mod loven, mod regler eller afgørelser i henhold til loven eller mod Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet bringes i orden straks eller inden en nærmere angiven frist.

Det fremgår endvidere af § 49, stk. 1, nr. 6, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der undlader at efterkomme påbud eller forbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold. Det fremgår af § 49, stk. 2, i lov om gasforsyning, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet eller i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden. Det fremgår af § 49, stk. 3, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Det fremgår endelig af § 50, stk. 1, i lov om gasforsyning, at der i regler, som udstedes i henhold til loven, kan fastsættes bødestraf for overtrædelse af reglerne eller vilkår, forbud eller påbud udstedt i henhold til reglerne. Det fremgår af § 50, stk. 2, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens bestemmelse om bødestraf til ikke-beskyttede gaskunder for ikke at reducere eller stoppe deres gasforbrug efter anmodning, jf. ovenfor, er hjemlet i § 50, stk. 1, i lov om gasforsyning.

2.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Forsyningssikkerheden på gasområdet er kommet i fokus i kølvandet på Ruslands invasion af Ukraine og den afledte gaskrise i Europa. Ekstremt høje gaspriser og markant reduktion af import af russisk gas til EU har betydet, at EU i fællesskab og de enkelte medlemslande hver især er blevet tvunget til at arbejde intensivt med gasforsyningssikkerhed for at skaffe gas fra alternative kilder og for at sikre sine gasforbrugere bedst muligt i gaskrisen.

I forbindelse med gaskrisen i Europa har Danmark også taget forskellige initiativer til at reducere gasforbruget og sikre gasforsyningssikkerheden med afsæt i forskellige scenarier og risikovurderinger for gasforsyningssikkerheden. I dette arbejde har klima-, energi- og forsyningsministeren (herefter ministeren) ved Energistyrelsen arbejdet tæt sammen med Energinet som udøver af systemansvarlig virksomhed, men også med det danske lagerselskab (Gas Storage Denmark) og distributionsselskabet (Evida) og relevante myndigheder. Ministeren er også gået ind i et tættere samarbejde med gasmarkedets aktører såsom gasleverandører, interesseorganisationer og de største gasforbrugende virksomheder i Danmark, som er ikke-beskyttede gaskunder.

I det løbende arbejde med gasforsyningssikkerhed og den danske nødplan m.v., er det blevet klart, at det vil være hensigtsmæssigt at opdatere de danske regler om gasforsyningssikkerhed. Lov om gasforsyning har ikke samlede regler om gasforsyningssikkerhed, men kun generelle bestemmelser om enkelte aktørers rolle, jf. lovforslagets pkt. 2.4.1. om gældende ret.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen regulerer ikke medlemsstaternes løbende arbejde med gasforsyningssikkerhed, nationale valg af foranstaltninger til at sikre gasforsyningssikkerheden eller hvilke aktører, som evt. skal have særlige ansvarsområder eller opgaver i forbindelse med varetagelse af gasforsyningssikkerheden. Formålet med det foreslåede er også at fastsætte bestemmelser for dette.

Der er ikke bestemmelser om myndighedsansvaret for gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning,

og der er ikke regler om samarbejdet mellem myndigheder eller mellem myndigheder og aktører i gassektoren.

Lovforslaget har således også til formål at sætte en samlet, overordnet lovramme for ministerens myndighedsrolle, herunder Energistyrelsens rolle som ”kompetent myndighed” i forhold til gasforsynings sikkerhedsforordningen, og klare regler for, hvorledes ministeren skal udøve sin myndighedsrolle over for de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber og gassektorens øvrige aktører som f.eks. gasleverandører og de største danske gasforbrugende virksomheder. De største gasforbrugende virksomheder i Danmark kan f.eks. ikke beskyttes fuldt ud inden for den definition af beskyttede gaskunder, som gasforsynings sikkerhedsforordningen fastsætter. De er derfor ikke-beskyttede gaskunder, og det skal derfor være muligt at afbryde deres gasforsyning, hvis de uberettiget bruger gas i en nødsituation, hvor den tilgængelige nødforsyning skal bruges til at forsyne de beskyttede gaskunder.

I den helt ekstraordinære nødsituation, hvor en nabomedlemsstat anmoder Danmark om solidaritet i medfør af gasforsynings sikkerhedsforordningens artikel 13, så skal det endvidere været muligt at afbryde gasforsyningen til andre større gaskunder (virksomheder) end de ikke-beskyttede gaskunder, hvis de forbruger gas uberettiget. Hvis Danmark skal levere solidaritetsgas til en nabomedlemsstat, er det kun de solidaritetsbeskyttede gaskunder, som kan være helt sikker på at kunne få gas i en erklæret nødsituation. Hvis de (solidaritets)beskyttede gaskunders gasforbrug bliver afbrudt i en nødsituation vil det have en vidtrækkende og uacceptabel påvirkning af det danske samfund med store konsekvenser for liv, sundhed, fødevareforsyning, fødevarer sikkerhed og miljø.

Det er endvidere vurderingen, at det er vigtigt, at ministeren kan påbyde flere aktører i gassektoren roller og opgaver til sikring af gasforsynings sikkerheden, som er en opgave af almenøkonomisk interesse.

En klar rollefordeling og klare mandater for påbud af opgaver er også en forudsætning for at kunne påbyde konkrete handlepligter og fastsætte sanktioner i form af bødestraf for manglende efterlevelse af påbud i medfør af lov om gasforsyning eller af specifikke pligter og ordninger fastsat på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i lov om gasforsyning. Sådanne pligter kan f.eks. være pligten for ikke-beskyttede gaskunder til at stoppe eller reducere deres gasforbrug, hvis de får påbud herom, eller det kan være pligten for de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber til fysisk at afbryde gasforsyningen til de gaskunder, som uberettiget aftager gas fra gassystemet i en nødsituation i strid med et modtaget påbud.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at de eksisterende bestemmelser om påbud og sanktioner i kapitel 9 a og 10 i lov om gasforsyning, jf. lovforslagets pkt. 2.4.1., er tilstrækkelige i forhold til at sikre, at det er muligt at sanktionere aktørers manglende efterlevelse af handlepligter, som vil kunne blive påbudt i medfør af det foreslåede.

Det vil være et grundlæggende krav, at de påbudte opgaver skal være klart defineret i forhold til forsynings sikkerhedsformålet, og opgaverne skal pålægges på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde, hvor der er flere aktører, som kan udføre opgaven. Det vil også være et krav, at de er proportionale, dvs. de ikke går længere end formålet tilsiger, og at de som udgangspunkt er begrænset i tid.

Disse grundlæggende krav til opgaver af almenøkonomisk interesse fremgår også af gasdirektivet, jf. artikel 3 om offentlige serviceforpligtelser. Artikel 3, stk. 2, tillader medlemsstater ud fra almindelig økonomisk interesse at pålægge virksomheder i gassektoren offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsynings sikkerhed, regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet, energi fra vedvarende energikilder og klimabeskyttelse. Disse forpligtelser skal være klart definerede, og de skal være gennemsigtige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre naturgasvirksomheder i Fællesskabet lige adgang til de nationale forbrugere.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastlægger, at gasforsyningssikkerhed ikke er en enkelt aktørs ansvar, men et bredt ansvar, som påhviler både myndigheder og naturgasvirksomheder. Gasforsyningssikkerhedsforordningen henviser til gasdirektivets definition af naturgasvirksomhed i direktivets artikel 2, nr. 1, som stort set svarer til definitionen af ”gasselskab” i § 6, nr. 12, i lov om gasforsyning. Et gasselskab er i lov om gasforsyning defineret som ”Enhver fysisk eller juridisk person, der varetager mindst én af følgende funktioner: Produktion, transmission, distribution, forsyning, køb eller oplagring af gas, herunder LNG, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse funktioner, men ikke er forbruger.” Gasselskab dækker således flere forskellige typer aktører, og den foreslåede ordning i lovforslaget vil generelt bruge begrebet gasselskab som samlebetegnelse for de aktører, som vil være omfattet af det foreslåede om ansvar og opgaver inden for gasforsyningssikkerhed. Gasselskaber i den danske lov om gasforsyning dækker endvidere selskaber, som driver tilsvarende virksomhed inden for brint, idet brint er omfattet af definitionen ”gas” i lov om gasforsyning.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter en overordnet ramme for visse væsentlige forhold som f.eks. fastsættelse af minimale beskyttelsesniveauer, krav om, at der skal laves forebyggende handlingsplaner og nødplaner og krav om, at medlemsstater skal udvise solidaritet i nødsituationer, dvs. de skal være parat til at levere gas til nabomedlemsstaters solidaritetsbeskyttede gaskunder, jf. ovenfor. Det er imidlertid et nationalt prerogativ at udfylde rammen og vurdere risici og muligheder, herunder at vælge nationale foranstaltninger og fastsætte, hvilke aktører der skal have hvilke opgaver for at sikre det niveau af gasforsyningssikkerhed, som vurderes at være det rigtige – dog således, at medlemsstaten opfylder gasforsyningssikkerhedsforordningens overordnede ramme.

De nævnte forebyggende handlingsplaner og nødplaner er grundlæggende administrative og beskrivende planer, uden selvstændige sanktionsmuligheder. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har overvejet, om der er behov for yderligere sanktionsbestemmelser, men ministeriet vurderer, at den gældende § 49, stk. 2, vil understøtte en tilstrækkelig effektiv sanktionering af forordningen i dansk ret.

På baggrund af ovenstående foreslås det derfor, at der indføres et nyt og særskilt kapitel om gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, som dels skal give en overordnet og samlet lovramme for opgavevaretagelsen med mulighed for at pålægge og delegerer opgaver til flere typer gasselskaber, og dels fastlægge ved lov, at det overordnede myndighedsansvar for gasforsyningssikkerheden og opgaver inden for gasforsyningssikkerhed ligger hos ministeren.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det bemærkes indledningsvist, at ”gasforsyningssikkerhed” i det foreslåede dækker gasforsyningssikkerhed for alle de typer af gas, som er omfattet af lovens anvendelsesområdet for lov om gasforsyning.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 24, stk. 1, som fastsætter, at gasforsyningssikkerheden i Danmark påhviler klima-, energi- og forsyningsministeren, gasselskaber og andre relevante myndigheder. Disse aktører udfører opgaver og bidrager til gasforsyningssikkerheden inden for deres respektive kompetence- og aktivitetsområder.

Den foreslåede bestemmelse vil fastlægge den helt grundlæggende regel om ansvaret for gasforsyningssikkerheden i Danmark. Bestemmelsen vil ikke i sig selv indebære direkte pligter for de relevante aktører, men den vil knæsette et forsyningssikkerhedsmæssigt grundprincip om opgaver, ansvar og relevante aktører, og den fungerer som en rammesættende bestemmelse for det, som i øvrigt foreslås i kapitel 4.

Den foreslåede bestemmelse er udformet med inspiration fra en tilsvarende grundregel i gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 1, som fastsætter, at ”gasforsyningssikkerheden er et fælles ansvar,

som påhviler naturgasvirksomhederne, medlemsstaterne, navnlig gennem deres kompetente myndigheder, og Europa-Kommissionen, inden for deres respektive aktivitets- og kompetenceområder”.

Det foreslåede vil medføre, at det kommer til at fremgå direkte i lov om gasforsyning, at gasforsynings-sikkerhed ikke blot er en opgave for den kompetente myndighed eller Energinets ansvar, som systemope-ratør, men at ansvaret for gasforsyningssikkerheden inden for gassektoren er bredt og kan involvere forskellige aktører (gasselskaber) på gasmarkedet og medføre selvstændige pligter for flere aktører end blot Energinet.

Forslaget har ikke til formål at ændre ved, at Energinet, som udøver af systemansvarlig virksomhed, fortsat vil have en helt central rolle i forhold til at sikre gasforsyningssikkerheden. Det vil fortsat være Energinet, som har det overordnede overblik over det samlede danske gassystem, og Energinet er den eneste aktør, som har mulighed for at balancere det samlede gassystem i en krisesituation.

I forhold til myndighedsansvaret vil det følge af forslaget, at det overordnede ansvar for gasforsyningssik-kerheden vil ligge hos ministeren, men de overordnede myndighedsopgaver skal udøves i samarbejde med andre relevante myndigheder, som typisk vil være Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen, som varetager opgaver, som ligger tæt op ad de opgaver, som specifikt vedrører gasforsyningssikker-hed. Den uafhængige regulerende myndighed, Forsyningstilsynet, er også en relevant myndighed, idet Forsyningstilsynet bl.a. godkender den metode, som ligger til grund for Energinets opkrævning af nød-tariffer. Forsyningstilsynet fører også tilsyn med de danske gasinfrastrukturselskaber, og tilsynet laver generel markedsovervågning. Hensynet til gasforsyningssikkerheden indgår naturligt i disse opgaver, da landets gasforsyning i det hele taget skal tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med bl.a. hensynet til gasforsyningssikkerhed, jf. § 1, stk. 1, i lov om gasforsyning.

Det foreslås i § 24, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren udpeger den kompetente myndighed for Danmark i medfør af artikel 3, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har administrativt udpeget Energistyrelsen til at være ”den kom-petente myndighed” over for Europa-Kommissionen i medfør af gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 2. Det er således Energistyrelsen, som i praksis varetager arbejdet med gasforsyningssikker-hed både på nationalt plan og i relation til det europæiske samarbejde om gasforsyningssikkerhed. Energi-styrelsen udfører sine opgaver i sektorlovene via delegation fra ministeren, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 910 af 26. juni 2024 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser (delegationsbekendtgørelsen).

Udpegelsen af Energistyrelsen til denne rolle forventes at ske ved bekendtgørelse. Når Energistyrelsens rolle bliver fastsat ved bekendtgørelse vil det betyde, at Energistyrelsens rolle ikke blot fremstår som en administrativ beslutning, men at rollen er forankret i en formel og bindende retsakt. Dette vil også betyde, at det udadtil - over for gassektoren og borgere - vil være klart, at Energistyrelsen har denne rolle og har ansvaret for de opgaver, som følger af gasforsyningssikkerhedsforordningen.

Gasforsyningssikkerheden sikres som nævnt i et samspil mellem de fælleseuropæiske regler og foranstalt-ninger og de nationale regler og foranstaltninger. Forslaget vil i forlængelse heraf sikre et klart nationalt regelgrundlag, som fastlægger rammen for det nationale arbejde omkring gasforsyningssikkerhed.

Med henblik på at sikre klare nationale regler om rammen for det nationale arbejde omkring gasforsy-ningssikkerhed foreslås endvidere, at der, indsættes en bestemmelse i § 24, stk. 3, som giver klima-, energi- og forsyningsministeren det overordnede ansvar for at vurdere gasforsyningssikkerheden og fast-sætte og koordinere foranstaltninger og samarbejde med danske myndigheder, gasselskaber og relevante gaskunder for at sikre gasforsyningssikkerheden i Danmark.

Da Energistyrelsen udøver ministerens beføjelser efter lov om gasforsyning, jf. § 3, stk. 1, nr. 6, i delegationsbekendtgørelsen, fastsættes herved, at Energistyrelsen har det faglige ansvar for at vurdere gasforsyningssikkerheden i lyset af f.eks. nationale risikovurderinger, scenarier og fremskrivninger for forsyningssituationen.

Energistyrelsen vil kunne iværksætte og styre de foranstaltninger, som styrelsen vurderer kan bidrage samfundsøkonomisk effektivt til at sikre det generelle niveau for gasforsyningssikkerhed og for særlige grupper af gaskunder, som Energistyrelsen til enhver tid vurderer er nødvendigt i Danmark – dog inden for de mindstekrav til beskyttelse og forsyning, som gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter.

Det er også afgørende for at kunne varetage gasforsyningssikkerheden, at der er et tæt samarbejde mellem forskellige myndigheder og mellem myndigheder og markedets forskellige aktører.

Det foreslåede vil være en videreførelse af gældende ret blot med tydeliggørelse af Energistirelsens forpligtelser til at samarbejde tæt med både gasselskaber, herunder forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber, og relevante myndigheder, som har ansvaret for beslægtede opgaver, som f.eks. Sikkerhedsstyrelsen, Beredskabsstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Miljøstyrelsen. Der vil også være en samarbejdspligt i forhold til relevante gaskunder, som typisk vil være de største danske gasforbrugende virksomheder, der ikke kan få status som beskyttede gaskunder efter gasforsyningssikkerhedsforordningen. Det er f.eks. afgørende, at der er en meget tæt dialog mellem relevante myndigheder og de ikke-beskyttede gaskunder, som løbende skal vurderes og kategoriseres i forhold til, hvor kritisk deres produktion (og dermed deres gasforbrug) er for samfundet. I den proces er der behov for at kunne give informationer til og få informationer m.v. fra disse gaskunder om deres produktion og produktionsapparat for bl.a. at kunne vurdere deres muligheder for at gå over til alternative brændsler i produktionen eller konsekvenserne for virksomhederne, hvis de får afbrudt deres gasforsyning.

Den foreslåede § 25 har til formål at fastsætte og præcisere myndighedsansvaret og bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at kunne pålægge gasselskaber forskellige pligter i relation til gasforsyningssikkerheden. Formålet er desuden at give ministeren mulighed for at delegerer opgaver til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber – både i forhold til opgaver efter gasforsyningssikkerhedsforordningen og lov om gasforsyning.

Efter det foreslåede vil ministeren kunne påbyde flere forskellige aktører at udføre specifikke opgaver for at sikre gasforsyningssikkerheden, hvis ministeren vurderer, at der er behov for det. Forslaget giver således ministeren mulighed for at påbyde en række gasselskaber at udføre specifikke opgaver. Når ministeren benytter denne mulighed og træffer en konkret beslutning, som pålægger et gasselskab at udføre en opgave, vil der være tale om et forvaltningsretligt påbud.

Efter det foreslåede § 25, stk. 1, kan ministeren pålægge gasselskaber, som forsyner danske gaskunder med gas, specifikke opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden i Danmark. Der vil således alene kunne pålægges gasselskaber, som forsyner gaskunder med gas (gasleverandører), opgaver, som relaterer sig til opgaver inden for gasforsyningssikkerhed. Forsyning er i § 2, nr. 9, i lov om gasforsyning defineret som salg, herunder videresalg af gas, herunder af flydende gas (LNG), til kunder.

Baggrunden for forslaget er, at det er gasleverandørerne, som skal forsyne alle danske gaskunder (slutkunder) med gas – også i krisesituationer – og at det derfor er nødvendigt i særlige situationer at kunne pålægge gasleverandører særlige opgaver, hvis der opstår et behov herfor.

De specifikke opgaver, som ministeren vil kunne pålægge gasleverandører, vil for det første kunne være særlige eller skærpede informationsforpligtelser over for ministeren i krisesituationer. Dette kan omfatte informationer til ministeren om gaskontrakter og rådighed over kommerciel gas i danske eller

europæiske gaslagre, samt forventet afsætning til danske forbrugere. Det vil også kunne omfatte en pligt for gasleverandører til at informere ministeren om, hvilken andel af deres samlede portefølje, som er bundet op på lange kontrakter og lager, samt hvilken andel, der skal sikres i spotmarkedet. Dette er nødvendigt, fordi ministeren vil have behov for bl.a. at have overblik over, hvor meget gas, de enkelte gasleverandører har eller kan forventes at råde over, og hvilken risiko, der kan være forbundet med forsyningskilderne og de forskellige gaskontrakter.

For det andet vil ministeren i en situation, hvor de underjordiske gaslagre ikke bliver fyldt, som de burde i forhold til markedssituationen, kunne pålægge gasleverandører at bruge lager på en bestemt måde.

Det kan f.eks. bestå i, at gasleverandører skal have en vis mængde af gas på lager i forhold til den gasmængde, de leverer til beskyttede gaskunder. Dette kan være nødvendigt, fordi de to underjordiske gaslagrene er helt afgørende for gasforsyningssikkerheden i en nødsituation, og det er nødvendigt med en høj grad af sikkerhed for, at de gasselskaber, som har ansvaret for at forsyne slutkunderne med gas, kan sikre leveringen. Visse medlemsstater har anvendt sådanne modeller for gasleverandørers lagerfyldning.

De opgaver, som gasleverandører evt. vil blive pålagt med hjemmel i det foreslåede, vil forventeligt blive udmøntet nærmere ved bekendtgørelse (gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsen), jf. den foreslåede bemyndigelse i § 25, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 18.

Gasleverandører er kommercielle virksomheder, og det er derfor vigtigt, at evt. pålagte opgaver inden for gasforsyningssikkerhed er forholdsmæssige og bliver pålagt uden usaglig forskelsbehandling, jf. det anførte om opgaver af almenøkonomisk interesse i lovforslagets pkt. 2.4.2.

Efter det foreslåede § 25, stk. 2, kan klima-, energi- og forsyningsministeren påbyde forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber specifikke forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder nødvendige foranstaltninger for i en nødsituation at sikre gasforsyning til beskyttede gaskunder eller foretage fysisk afbrud af gasforsyningen til gaskunder, som uberettiget forbruger gas.

Der vil således alene kunne pålægges de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber opgaver, som relaterer sig til gasinfrastrukturselskabernes sikring af gasforsyningssikkerheden.

Forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber er gasselskaber, som ejer eller varetager driften af gasinfrastruktur, der har afgørende betydning for gasforsyningssikkerheden og driften af gassystemet. De omfattede gasinfrastrukturselskaber er systemoperatører (transmissionsselskaber), distributionsselskaber og lagerselskaber. Dette svarer til de gasinfrastrukturselskaber, som i dag har forpligtelser i forhold til gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning, jf. lovforslagets pkt. 2.4.1.

Systemoperatøren har ansvaret for det overordnede transmissionssystem og i forhold til gasforsyningssikkerhed, herunder ansvaret for at balancere det samlede gassystem i en nødsituation og transportere gas til/fra nabolande.

Distributionsselskabet har ansvaret for at håndtere den gas, som kommer fra transmissionssystemet og vedvarende gas (biogas) fra opgraderingsanlæg, ligesom det i næsten alle tilfælde er distributionsselskabet, som står for den fysisk levering af gas til forbrugerne.

Lagerselskabet driver de to underjordiske gaslagre, som er helt afgørende for gasforsyningssikkerheden, særligt i nødsituationer, hvor der evt. ikke er adgang til gas fra andre kilder.

Det foreslåede skal bl.a. forstås på baggrund af og supplere den gældende bestemmelse i § 12, stk. 1, nr. 3, i lov om gasforsyning, som fastsætter, at et transmissionsselskab, en transmissionssystemejer og en

systemoperatør skal ”varetage opgaver vedrørende forsyningssikkerheden i Danmark”, dvs. det fremgår ikke, hvilke opgavetyper, der er omfattet, og hvordan opgaver skal udføres eller pålægges. Distributionselskaber og lagerselskaber skal alene yde bistand i forhold til de opgaver, som Energinet udfører som systemoperatør.

Det foreslåede vil således præcisere, at det er ministeren, som pålægger opgaver, og ministeren vil med det foreslåede kunne pålægge selvstændige forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger (opgaver) til systemoperatører, distributionsselskaber og lagerselskaber som forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

De specifikke opgaver, som ministeren vil kunne pålægge Energinet som systemoperatør, vil for det første kunne bestå i, at Energinet pålægges at købe de nødforsyningsydelser, som er nødvendige for at sikre gasforsyningen til de beskyttede danske gaskunder i en nødsituation, hvis der sker et teknisk nedbrud i gassystemet eller hvis markedet ikke længere kan levere tilstrækkelig gas til at dække disse gaskunders forbrug. Dette svarer til den primære opgave for systemoperatøren i dag.

Energinet vil skulle handle i tæt dialog med ministeren, og Energinet vil skulle regne på og foretage sine indkøb med udgangspunkt i, hvad der er samfundsøkonomisk mest hensigtsmæssigt.

Ministeren vil for det andet kunne pålægge Energinet at foretage sine beregninger og indkøb på baggrund af ministerens overordnede vurdering af forsyningssituationen og scenarier for gasforsyningssikkerheden. Disse scenarier vil i høj grad afhænge af fælleseuropæiske scenarier, som Europa-Kommissionen og EU's medlemslande udvikler sammen i regi af Europa-Kommissionens samarbejdsorgan for gasforsyningssikkerhed (Gas Coordination Group), som har til formål at koordinere arbejdet og dermed sikre forsyningssikkerheden på tværs af EU's medlemslande.

Det foreslåede har ikke til formål at ændre ved, at Energinet som udøver af systemansvarlig virksomhed fortsat er tiltænkt at være den primære aktør, som ministeren vil pålægge opgaver i forhold til at varetage gasforsyningssikkerheden i Danmark, idet Energinet har det overordnede overblik over det samlede danske gassystem, og Energinet har, som den eneste aktør, mulighed for at balancere det samlede gassystem i en krisesituation. Den primære opgave for Energinet vil derfor fortsat skulle være at stå for indkøb af de nødvendige nødforsyningsydelser til at dække gasforbruget for de beskyttede gaskunder i en nødsituation, jf. ovenfor.

Det foreslåede vil ikke ændre ved, at Energinet fortsat kan indregne alle sine omkostninger til indkøb af nødforsyningsydelser i den nødtarif, som alle danske gasforbrugere betaler for at få dækket omkostningerne til gasforsyningssikkerhed i Danmark. De ikke-beskyttede gaskunder betaler dog en væsentlig lavere nødtarif end de beskyttede gaskunder, som afspejler, at de ikke har den samme beskyttelse som de beskyttede gaskunder i en nødsituation.

Ministeren vil med det foreslåede også kunne pålægge gasdistributionsselskaber forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger i forhold til gasforsyningssikkerheden, idet gasdistributionsselskaber også bør betragtes som et forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab. Dette skyldes ikke mindst, at andelen af gas fra vedvarende energi (opgraderet biogas) er stærkt stigende og forventes at dække hele det danske gasforbrug om få år. Næsten al opgraderet biogas kommer ind i det danske gassystem via distributionssystemet – og bliver forbrugt af forbrugere, som er koblet på distributionssystemet – i modsætning til den fossile gas, som kommer ind i det danske gassystem via transmissionssystemet fra Nordsøen og fra Tyskland. Det betyder, at mange af de foranstaltninger og praktiske handlinger, som skal sikre gasforsyningssikkerheden i fremtiden, i høj grad vil skulle ske på distributionsniveau, hvorfor det bør være muligt for ministeren at kunne pålægge distributionsselskabet (Evida) selvstændige forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger (opgaver) i forhold til at sikre gasforsyningssikkerheden.

Ministeren vil for det første kunne pålægge distributionsselskabet specifikke opgaver vedr. systemdrift eller systemoptimering inden for gasdistributionssystemet. Det vil kunne være nødvendigt at pålægge distributionsselskabet at distribuere gassen på en særlig måde for at tilgodese gasforsyningssikkerheden eller at have særlige procedurer eller systemer for at styre gasforsyningen optimalt i nødsituationer, hvor distributionsselskabet vil skulle sikre gasforsyningen til de beskyttede gaskunder på tværs af de enkelte områder og delnet i gassystemet.

Ministeren vil for det andet kunne pålægge distributionsselskabet opgaver vedrørende data for gasforbrug og gaskunder. Det er distributionsselskabet, som leverer gassen til næsten alle danske gaskunder, og det er distributionsselskabet, som har alle stamdata og forbrugsdata for gaskunderne. Disse data er afgørende særligt i en krisesituation, og ministeren bør derfor kunne pålægge distributionsselskabet f.eks. at håndtere, udvikle eller udveksle disse afgørende data på en måde, som understøtter ministerens muligheder for at have overblik over forsyningen og dermed sikre gasforsyningssikkerheden, særligt i en krisesituation.

For det tredje vil ministeren kunne pålægge et forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab, som i praksis vil være distributionsselskabet, at foretage et fysisk afbrud af gasforsyningen til de gaskunder, som uberettiget aftager gas fra gassystemet i en nødsituation. Hvis en gaskunde, som aftager gas uberettiget fra gassystemet, ikke reducerer eller ophører med at forbruge gas efter at have fået et påbud herom, er der tale om uberettiget forbrug af gas og et strafbart forhold, jf. nærmere herom nedenfor.

Det vil være naturligt, at de personer, som skal afbryde gasforsyningen, kan vise behørig legitimation for, at de repræsenterer det forsyningskritiske gasinfrastrukturselskab, som ejer og driver den infrastruktur, der forsyner aftagestedet med gas.

For det fjerde vil ministeren kunne pålægge et forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab, at selskabet, når den nødsituation, som berettiger fysisk afbrud iht. stk. 3, er erklæret for ophørt, straks skal genetablere gasforsyningen til de afbrudte gaskunder.

Det bemærkes, at gassystemet er under en kraftig forandring i disse år. Distributionsselskabet vil bl.a. skulle transportere brint i det bestående gassystem eller i et nyt brintsystem, og udfasningen af gas som brændsel for opvarmning af private hjem vil fortsætte i de kommende år, dvs. dele af distributionssystemet skal nedlukkes eller konfigureres på en anden måde. Det er derfor ikke muligt at angive alle de foranstaltninger og opgaver, det vil kunne komme på tale at påbyde distributionsselskabet i fremtiden, men det er vigtigt, at ministeren til enhver tid har muligheden for at pålægge konkrete og distributionsrelaterede opgaver, som vurderes at være nødvendige for at sikre, at gasforsyningssikkerheden ikke bliver kompromitteret i en sådan transformation af distributionssystemet. De opgaver, som et distributionsselskab vil kunne blive pålagt med hjemmel i det foreslåede, vil forventeligt blive nærmere reguleret ved bekendtgørelse, jf. den foreslåede bemyndigelse i § 25, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 18.

Distributionsselskaber vil kunne få deres omkostninger til pålagte opgaver inden for gasforsyningssikkerhed dækket på samme måde som transmissionsselskaber og systemoperatører, jf. ovenfor. Det foreslåede skal derfor forstås i sammenhæng med den foreslåede ændring til § 9, stk. 1, nr. 2, i lov om gasforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, som vil sikre, at et distributionsselskab også kan få dækket sine omkostninger til pålagte opgaver inden for gasforsyningssikkerhed hos gaskunderne via selskabets tariffer.

De danske gaslagre og dermed lagerselskaber er også meget vigtige for både den løbende gasforsyningssikkerhed, men især i en krisesituation, hvor der f.eks. sker nedbrud i anden infrastruktur, eller hvor der ikke er nok gas at købe i markedet, og hvor lagret gas kan trækkes ud fra gaslageret og sikre gasforsyningssikkerheden. Det foreslåede vil bemyndige ministeren til at kunne pålægge lagerselskaber selvstændige opgaver inden for gasforsyningssikkerhed.

De underjordiske gaslagre er derfor forsyningskritisk gasinfrastruktur, men lagerselskaber har i dag kun pligt til at stille nødvendig lagerkapacitet til rådighed for transmissionsselskabers eller systemoperatørers opgaver inden for gasforsyningssikkerhed, jf. lovforslagets pkt. 2.4.1. Det foreslåede har ikke til formål at ændre på de generelle regler for adgang til lager, men alene at bemyndige ministeren til at kunne pålægge lagerselskaber handlepligter specifikt i forhold til gasforsyningssikkerhed.

De opgavetyper, som det kunne komme på tale at pålægge et lagerselskab (lagersystemoperatør), vil f.eks. kunne være en skærpet overvågning og rapportering til ministeren vedrørende lagerkundernes brug af lager og deres reservede lagerkapacitet i en krisesituation.

En anden type opgave, som det kunne komme på tale at pålægge et lagerselskab, vil være en pligt for lagerselskaber til at stille lagerkapacitet til rådighed for en ordning, hvor det pålægges gasleverandører at have en vis mængde gas på lager, jf. ovenfor.

I det omfang et lagerselskab efter det foreslåede vil blive pålagt selvstændige opgaver af større økonomisk betydning, vil det som udgangspunkt skulle ske mod betaling til lagerselskabet, idet der er forhandlet adgang til lager i Danmark, jf. § 20 a i lov om gasforsyning. Forhandlet adgang betyder bl.a., at der er ikke regulerede priser (tariffer) for adgang til lager, og det er derfor ikke muligt for lagerselskaber at opkræve evt. omkostninger til pålagte opgaver inden for gasforsyningssikkerhed via en godkendt tarifmetode, som det er tilfældet hos Energinet.

Det forudsættes i alle tilfælde, at de opgaver, som de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber vil kunne blive pålagt, er opgaver, som selskaberne har naturlige forudsætninger og kompetencer til at varetage. Det foreslåede skal derfor også forstås på baggrund af den foreslåede § 24, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, om ansvaret for gasforsyningssikkerheden.

Udover ministerens adgang til at påbyde forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber specifikke forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger til sikring af gasforsyningssikkerheden, jf. den foreslåede § 25, stk. 2, kan ministeren til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber delegere operationelle og koordinerende opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder opgaver fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen.

Det bemærkes, at systemoperatørens omkostninger til opgaver, der i dag omfatter køb af nødforsyningsydelser, dækkes af en nødtarif, som opkræves med hjemmel i lov om gasforsyning, jf. § 9, stk. 1, nr. 1. Med den foreslåede tilføjelse til § 9, stk. 1, nr. 2, i lov om gasforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, vil der blive skabt hjemmel til, at distributionsselskaber også kan medtage omkostninger til pålagte opgaver inden for gasforsyningssikkerhed i deres tariffer. Det vil f.eks. kunne være omkostningerne ved at skulle gennemføre fysisk afbrud af gasforsyningen til et større antal gaskunder.

Det foreslås i § 25, stk. 3, at der kan foretages fysisk afbrud af gasforsyningen til en gaskunde, der uberettiget forbruger gas i en nødsituation. Politiet kan, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse få adgang til afgangstedet med henblik på at foretage det fysiske afbrud.

Det vil være et krav for foretagelse af fysisk afbrud af gasforsyningen til en gaskunde, at den pågældende uberettiget forbruger gas. Gasforbrug vil være uberettiget, hvis gaskunden har modtaget påbud om at reducere eller stoppe sit gasforbrug med et givet varsel, men i strid med påbuddet er fortsat med at forbruge gas. Ministeren vil kunne udstede påbud om reduktion eller ophør af forbrug af gas i henhold til gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens § 3, stk. 5, jf. den foreslåede § 25, stk. 6, i lov om gasforsyning, jf. nærmere herom i lovforslagets pkt. 2.4.1 og nedenfor om den foreslåede § 25, stk. 6.

Det bemærkes, at der aktuelt ikke er hjemmel i gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens § 3, stk. 5, til

at udstede påbud, idet bestemmelsen alene angiver, at ikke-beskyttede gaskunder efter anmodning skal reducere eller stoppe deres gasforbrug i kriseniveauet Emergency. Det forudsættes derfor, at ordlyden af gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens § 3, stk. 5, ændres, således at gaskunder, som uberettiget forbruger gas, kan påbydes at reducere eller stoppe deres gasforbrug i en nødsituation (emergency).

Manglende efterlevelse af påbud om reduktion eller ophør af gasforbrug i en nødsituation vil udgøre et strafbart forhold, jf. omtalen af påbuds- og sanktionsbestemmelser i lovforslagets pkt. 2.4.1.

Det fysiske afbrud af gasforsyningen gennemføres som udgangspunkt af forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber efter påbud fra ministeren, jf. den foreslåede § 25, stk. 2.

Der lægges dog op til, at politiet – hvis det skønnes nødvendigt – til enhver tid uden retskendelse kan få adgang til aftagestedet med henblik på at foretage det fysiske afbrud, jf. § 25, stk. 3, 2. pkt. Bestemmelsen forudsættes navnlig relevant i den situation, hvor en gaskunde, der uberettiget forbruger gas i en nødsituation, ikke ønsker at give et forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab, der har fået påbud om at foretage fysisk afbrud af gasforsyningen til gaskunden, adgang til aftagestedet på gaskundens private ejendom.

Der vil som udgangspunkt være tale om et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, hvorfor retssikkerhedslovens regler om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindgreb og om forholdet til strafferetsplejen vil skulle iagttages. Det bemærkes i den forbindelse, at tvangsindgrebet som udgangspunkt gennemføres med henblik på at bringe det strafbare forhold til ophør og ikke med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1 og 2.

Hvis der undtagelsesvist vil være tale om, at tvangsindgrebet gennemføres med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, vil tvangsindgrebet skulle gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, herunder reglerne om ransagning i retsplejelovens kapitel 73.

I praksis vil det være nødvendigt, at det forsyningskritiske gasinfrastrukturselskab bistår politiet med den tekniske gennemførelse af afbruddet af gasforsyningen. Gasinfrastrukturselskabernes bistand skal desuden ses i lyset af, at ministeren med den foreslåede § 25, stk. 2, i lov om gasforsyning vil kunne påbyde dem specifikke forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger til sikring af gasforsyningssikkerheden, samt at infrastrukturkritiske gasinfrastrukturselskaber har den tekniske viden om, hvordan fysisk afbrydelse af gasforsyning til aftagesteder foretages.

Et aftagested kan ifølge den gældende gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelse omfatte et eller flere målersteder på samme adresse eller på forskellige adresser med en indbyrdes afstand på højst 500 meter, som er ejet af en virksomhed eller koncernvirksomhed.

Fysisk afbrud af en gasforbrugende virksomheds adgang til gasforsyning kan være indgribende i forhold til den berørte virksomhed. Når den nødsituation, som berettiger fysisk afbrud, er erklæret for ophørt, vil det forsyningskritiske gasinfrastrukturselskab derfor straks skulle genetablere forsyningen til de afbrudte gaskunder, jf. nærmere ovenfor om stk. 2.

Det foreslås i § 25, stk. 4, at klima-, energi- og forsyningsministeren skal kunne delegere operationelle og koordinerende opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder opgaver fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen, til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

Ministeren har ikke altid den viden eller kompetencer m.v., som er nødvendig for at løse alle relevante opgaver i forhold til at sikre gasforsyningssikkerheden.

Det foreslåede giver på denne baggrund grundlag for, at ministeren vil kunne benytte de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskabers viden og kompetencer og anmode disse selskaber om at udføre forskellige opgaver på vegne af ministeren. Det kan f.eks. være at udarbejde scenarier eller tekniske og økonomiske modeller og beskrivelse m.v., som kan indgå i den nationale planlægning, herunder udarbejdelse af nødplaner og forebyggende handlingsplaner, som ministeren har ansvaret for at lave. Det kunne også være specifikke opgaver, som kan hjælpe ministeren med at vurdere og træffe kvalificerede risikovurderinger og beslutninger om f.eks. de scenarier og den forsyningssituation, som skal lægges til grund for indkøb af nødforsyningsydelser.

Det foreslås som et led i bestemmelsen, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne delegere opgaver, der er fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

Det foreslåede vil udnytte adgangen i gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 2 til at give den udpegede kompetente myndighed i en medlemsstat mulighed for at uddelegere specifikke opgaver, der er fastsat i forordningen, til andre organer. Organer er et vagt begreb, og det foreslås derfor at præcisere begrebet i det foreslåede, således at det vil omfatte forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber, som i praksis vil være de selskaber, det kan være relevant at delegere opgaver til.

I praksis vil det være Energistyrelsen (som udøver af beføjelserne som kompetent myndighed efter gasforsyningssikkerhedsforordningen), der vil delegere opgaver, og der vil især være tale om opgaver til Energinet som udøver af systemansvarlig virksomhed. Det kan f.eks. være opgaver i forbindelse med den konkrete håndtering af krisesituationer eller muligheden for øjeblikkelig beslutningstagen i særlige situationer som f.eks. en beslutning om at erklære nødsituation ved en akut hændelse, hvis det er nødvendigt og ikke kan afvente en afklaring hos myndighederne.

Det vil også kunne være relevant at delegere konkrete opgaver i relation til pligten for medlemsstater til at udvise gensidig solidaritet i nødsituationer, som er reguleret i gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 13.

Hvis Danmark bliver nødt til at anmode en nabomedlemsstat om solidaritetsgas til Danmarks solidaritetsbeskyttede gaskunder i en nødsituation, så vil en enhed (som udgangspunkt Energinet) efter det foreslåede kunne få delegeret opgaven med at stå for det operationelle i forhold til nabomedlemsstaten. Operationelle opgaver vil f.eks. kunne være at sikre, at der er reserveret kapacitet i gassystemet til at transportere gassen fra nabomedlemsstaten til Danmark og sikre den konkrete transport af gas i en nødsituation. Det vil også kunne være at sikre, at gassen til rådighed bliver fordelt korrekt i forhold til de danske solidaritetsbeskyttede gaskunder. Solidaritetsbeskyttede gaskunder er husholdninger og væsentlige sociale tjenester såsom sundhedspleje, samt fjernevarmeinstallationer, der ikke kan skifte til andre brændsler end gas, og som leverer varme til privatkunder eller væsentlige sociale tjenester. I den omvendte situation, hvor Danmark bliver anmodet om at levere solidaritetsgas, skal der ske en omfattende koordinering og laves en markedsafdækning m.v. for at forsøge at skaffe gas i markedet, som kan leveres til en nabomedlemsstat, som anmoder Danmark om solidaritet.

Det foreslåede vil sikre, at ministeren også i denne situation vil kunne delegere operationelle opgaver i forhold til de solidaritetsforpligtelser, som Danmark (ved den kompetente myndighed) har over for den anmodende medlemsstat, til selskaber, som i praksis kan varetage opgaverne.

Det bemærkes, at ministeren allerede i dag samarbejder med de gasselskaber, som har ansvaret for at drive den infrastruktur, som er kritisk i forhold til at sikre gasforsyningssikkerheden, men samarbejdet er i høj grad aftalebaseret, og det vurderes at være hensigtsmæssigt, at det kommer til at fremgå af lov

om gasforsyning, at ministeren formelt vil kunne delegere opgaver til de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

Det foreslåede har ikke til formål at ændre ved, at det fortsat vil være Energinet som udøver af systemansvarlig virksomhed, som er tiltænkt at være den primære samarbejdspartner for ministeren, jf. ovenfor, men ministeren arbejder i dag tættere sammen med distributionsselskabet og lagerselskabet end tidligere, bl.a. som følge af den grønne omstilling, hvor opgraderet biogas bliver født ind i distributionssystemet, og hvor der er nye anvendelsesmuligheder for de underjordiske gaslagre, som også vil få betydning for gasforsyningssikkerheden fremadrettet. Det foreslåede vil bemyndige ministeren til også at kunne delegere opgaver til distributions- og lagerselskaber i deres egenskab af forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber i forhold til gasforsyningssikkerhed.

Det foreslåede skal forstås i sammenhæng med den foreslåede § 25, stk. 2, om påbud til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber, jf. lovforslagets § 1, nr. 18. Der henvises til de specielle bemærkninger til denne bestemmelse.

Det foreslås i § 25, stk. 5, at delegerede opgaver, jf. stk. 4, varetages under klima-, energi- og forsyningsministerens tilsyn. Det foreslåede har til formål at fastslå, at ministeren som den, der overdrager en opgave til en anden part, skal føre tilsyn med, at opgaven bliver udført på den tilsigtede måde. Ministeren vil have det endelige ansvar for opgavens udførelse.

Det foreslås i forlængelse af forslagene vedrørende nye §§ 24 og 25 ovenfor, at der bliver indsat en bemyndigelse i § 25, stk. 6, som giver klima-, energi- og forsyningsministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om varetagelse af gasforsyningssikkerheden og forhold omfattet af stk. 1-5, herunder regler om 1) gasselskabers og gasforbrugende virksomheders opgaver og oplysningsforpligtelser, 2) planlægning af forebyggende foranstaltninger, gennemførelse af risikovurderinger og fastsættelse af beskyttelsesniveauer for gasforsyningssikkerhed, 3) håndtering af krisesituationer, herunder foranstaltninger for at sikre nødforsyning til beskyttede gaskunder, prioritering og tildeling af gasforbrug inden for gruppen af ikke-beskyttede gaskunder og afbrud af gaskunders uberettigede gasforbrug i en nødsituation og 4) håndtering af anmodninger om solidaritet til og fra nabomedlemsstater og etablering af en kompensationsordning i forbindelse med solidaritetsanmodninger.

Det foreslåede vil give en bred hjemmel til ministeren til at fastsætte mere detaljerede regler om ansvar, roller og opgaver for flere forskellige aktører i gassektoren, herunder forsyningskritiske infrastrukturselskaber, gasleverandører og de største gasforbrugende virksomheder i Danmark. Den vil også bemyndige ministeren til at kunne fastlægge de konkrete handlepligter eller nationale ordninger, som vurderes at være nødvendige for at sikre gasforsyningssikkerheden i Danmark.

Det foreslåede skal forstås i sammenhæng med den foreslåede ophævelse af § 23 a i lov om gasforsyning, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 17. Denne bestemmelse bemyndiger ministeren til at fastsætter nærmere regler om gasforsyningsafbrydelser inden for rammerne af gasforsyningssikkerhedsforordningen. Den er således knyttet til gasforsyningssikkerhedsforordningen og er snævrere end det foreslåede. Det materielle indhold i den gældende § 23 a foreslås overført til den foreslåede nye bemyndigelse i § 25, stk. 6.

Det forventes, at den foreslåede nye bemyndigelsesbestemmelse i lov om gasforsyning vil blive anvendt til at fastsætte nye bestemmelser om opgaver og ansvar i gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsen. Det kan for eksempel være ved at have principielle elementer fra de nationale gasforsyningssikkerhedsplaner (nødplan eller forebyggende handlingsplan) suppleret i gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsen, og dermed sikre direkte hjemmel til at kunne udstede effektive påbud og sanktioner til aktører, som ikke lever op til de krav, der stilles til dem, jf. omtalen af påbud og sanktioner i lovforslagets pkt. 2.4.1.

Lovforslaget indeholder desuden forslag til enkelte nye definitioner i den eksisterende § 6 i lov om gasforsyning. De foreslåede nye definitioner knytter sig primært til de foreslåede nye bestemmelser om gasforsyningssikkerhed og handler om at definere begreber, som er centrale i arbejdet med gasforsyningssikkerhed, f.eks. hvad der skal forstås ved gasforsyningssikkerhed og ikke-beskyttede gaskunder. Der henvises til bemærkningerne til de foreslåede definitioner i lovforslagets § 1, nr. 2-4.

2.5. Certificering af lagersystemoperatører

2.5.1. Gældende ret

Der er ikke regler om certificering af lagersystemoperatører i den gældende lov om gasforsyning.

Der er en bestemmelse om certificering af naturgaslagersystemoperatører i artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint (herefter gasforordningen). Bestemmelsen om, at naturlagersystemoperatører skal certificeres, blev tilføjet gasforordningen som en permanent bestemmelse ved den såkaldte lagerforordning (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2022/1032).

Lagerforordningen blev vedtaget i juni 2022 som led i en lang række tiltag for at håndtere den gaskrise, der blev udløst af Ruslands invasion af Ukraine og den efterfølgende reduktion af russiske gasleverancer til EU. Rusland stod i 2021 for ca. 40 pct. af den importerede gas til EU, og de europæiske gaslagre har tilsammen en lagringskapacitet på ca. 100 mia. m³ gas svarende til ca. 25 pct. af det årlige gasforbrug i hele EU. En række europæiske gaslagre med russisk (med)ejskab havde typisk en meget lavere fyldningsgrad end EU's øvrige underjordiske gaslagre op til og under Rusland-Ukraine krigens start. Det blev vurderet, at det var nødvendigt at gribe ind over for denne uacceptable situation via fælleseuropæisk lovgivning.

Det materielle indhold i gasforordningens artikel 15 går primært ud på, at den certificerende myndighed skal sikre, at ejerskab eller kontrollerende indflydelse over underjordiske gaslagre ikke skal kunne hindre, at gaslagrene bliver fyldt og udnyttet efter hensigten. Hvis de store europæiske gaslagre ikke bliver fyldt i en situation, hvor gasforsyningen til EU er truet, så vil den europæiske gasforsyningssikkerhed kunne blive alvorligt udfordret.

Det fremgår af gasforordningens artikel 15, stk. 1, at hver medlemsstat skal sikre, at en "certificerende myndighed" certificerer nationale naturgaslagersystemoperatører. Kravet om certificering omfatter således kun naturgaslagre, dvs. lagring af metanbaseret gas, og ikke brintlagring, CO₂-lagring eller andre former for underjordisk lagring. Det fremgår også af artikel 15, stk. 1, at den certificerende myndighed kan være enten den nationale regulerende myndighed, dvs. Forsyningstilsynet i Danmark, eller en anden myndighed, som medlemsstaten har udpeget til at være kompetent myndighed i medfør af artikel 3, stk. 2, i gasforsyningssikkerhedsforordningen.

Det fremgår af artikel 15, stk. 2, at den certificerende myndighed skal forelægge et udkast til afgørelse om certificering senest den 2. januar 2024 eller inden for 18 måneder fra datoen for modtagelsen af en underretning i henhold til artikel 15, stk. 8 eller 9. Stk. 8 og 9 handler om fornyet certificering, hvis der f.eks. sker ændringer i ejerskabet/kontrollen over en lagersystemoperatør, som kræver en ny vurdering.

Den certificerende myndighed skal straks underrette Europa-Kommissionen om sit udkast til afgørelse, og Europa-Kommissionen skal udtale sig om udkastet inden for 25 arbejdsdage fra underretningen, jf. artikel 15, stk. 6. Den certificerende myndighed skal udstede endelig afgørelse inden for 25 arbejdsdage efter en sådan underretning, jf. artikel 15, stk. 7.

Når den certificerende myndighed vurderer risikoen for forsyningssikkerheden i Unionen, skal den

bl.a. tage hensyn til risici for gasforsyningssikkerheden på EU-niveau eller på nationalt eller regionalt niveau som følge af ejerskab, forsyning eller andre kommercielle forbindelser, der kan have en negativ indvirkning på naturgaslagersystemoperatørens incitament og evne til at fylde den underjordiske naturgaslagerfacilitet, jf. artikel 15, stk. 3.

Den certificerende myndighed afviser certificeringen, hvis den konkluderer, at en person, der direkte eller indirekte udøver kontrol over eller udøver rettigheder over lagersystemoperatøren, vil kunne bringe gasforsyningssikkerheden eller andre væsentlige sikkerhedsinteresser på nationalt eller regionalt niveau eller på EU-niveau i fare. Den certificerende myndighed kan alternativt træffe en afgørelse om certificering med vilkår, der afbøder evt. risici i forhold til at få tilstrækkelig lagerfyldning; det kan navnlig være et krav om, at lagersystemoperatøren (eller ejeren) ”overdrager forvaltningen af naturgaslagersystemet”, jf. artikel 15, stk. 4.

Hvis den certificerende myndighed afviser at certificere en lagersystemoperatør, så har myndigheden beføjelse til at pålægge enhver person at afhænde den kapitalandel eller de rettigheder, vedkommende har over lagersystemets ejer eller lagersystemoperatøren, og til at fastsætte en tidsfrist for en sådan afhændelse. Den certificerende myndighed kan også pålægge foreløbige foranstaltninger for at sikre, at den pågældende person ikke kan udøve nogen kontrol eller rettighed over den pågældende lagersystemoperatør, jf. artikel 15, stk. 5.

Den certificerende myndighed skal løbende overvåge, at naturgaslagersystemoperatøren overholder certificeringskravene, og den skal genoptage certificeringsproceduren for at revurdere overholdelsen hvis den modtager en underretning fra naturgaslagersystemoperatøren om planlagte transaktioner, som kræver en fornyet vurdering af, om kravene til certificering er opfyldt. Det samme gælder, hvis den certificerende myndighed på eget initiativ får kendskab til, at en planlagt ændring i rettigheder eller i indflydelse over en naturgaslagersystemoperatør ville kunne føre til manglende overholdelse af kravene – eller hvis der kommer en begrundet anmodning om genoptagelse fra Europa-Kommissionen, jf. artikel 15, stk. 10.

Der er i øvrigt en række procedure- og tidskrav knyttet til certificeringen, herunder at den certificerende myndighed skal underrette Europa-Kommissionen om sit udkast til afgørelse om certificering. Europa-Kommissionen skal afgive en udtalelse om udkastet til afgørelse inden for 25 arbejdsdage fra underretningen, som der skal tages størst muligt hensyn til, og den certificerende myndighed skal udstede endelig afgørelse om certificering inden for 25 arbejdsdage fra modtagelsen af Europa-Kommissionens udtalelse, jf. artikel 15, stk. 6 og 7.

2.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det følger af gasforordningens artikel 15 om certificering, at naturgaslagersystemoperatører skal certificeres nationalt, og at det er ”den certificerende myndighed”, som skal stå for certificeringen. Bestemmelsen fastlægger ikke entydigt, hvem der skal være den certificerende myndighed, men overlader til den enkelte medlemsstat at fastsætte myndighedsansvaret for certificering.

Der er tale om en lovbunden opgave, som kan ligge hos enten den nationale regulerende myndighed eller den myndighed, som er udpeget til at være den kompetente myndighed efter artikel 3, stk. 2, i gasforsyningssikkerhedsforordningen.

I Danmark er Forsyningstilsynet udpeget til at være den nationale regulerende myndighed i henhold til gasdirektivet, og Energistyrelsen er udpeget til at være den kompetente myndighed i henhold til gasforsyningssikkerhedsforordningen. Der skal således tages stilling til, hvem der skal være den certificerende myndighed for certificeringer af lagersystemoperatører i Danmark.

Forsyningstilsynet er allerede den myndighed, som ifølge § 10 c i lov om gasforsyning skal certificere transmissionssystemoperatører i forhold til at sikre, at transmissionssystemoperatører opfylder kravene om ejermæssig adskillelse efter § 10 b i lov om gasforsyning. Bestemmelsen om certificering af transmissionssystemoperatører blev indsat i lov om gasforsyning som led i den danske implementering af gasdirektivet i EU's tredje liberaliseringspakke fra 2009.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet finder på den baggrund, at det vil være naturligt at samle bestemmelserne om certificering i lov om gasforsyning og placere ansvaret for certificeringer generelt hos Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynets erfaring og tidligere afgørelser m.v. inden for certificering vil således kunne komme både tilsynet og de berørte aktører til gode, og certificering vil blive fikseret som en særlig kompetence hos tilsynet.

Ministeriet har været i dialog med Forsyningstilsynet om opgaven, og Forsyningstilsynet finder også, at det bør fremgå direkte af lov om gasforsyning, at Forsyningstilsynet er den myndighed, som certificerer lagersystemoperatører i Danmark.

Det bemærkes endvidere, at Forsyningstilsynet allerede har truffet en certificeringsafgørelse for den danske lagersystemoperatør (Gas Storage Denmark A/S). Dette er sket på baggrund af en anmodning fra ministeren til Forsyningstilsynet (fra foråret 2023) om at udarbejde det udkast til afgørelse, som den certificerende myndighed ifølge gasforordningen allerede skulle forelægge Europa-Kommissionen til udtalelse senest den 2. januar 2024, jf. lovforslagets pkt. 2.5.1. Det kunne ikke nås at få ansvaret for opgaven fastsat ved lov inden denne tidsfrist, og den administrative proces blev clearet og aftalt med Europa-Kommissionen og Forsyningstilsynet.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny 10 d i lov om gasforsyning, som fastsætter rammen for certificering af lagersystemoperatører i Danmark.

Det foreslås i § 10 d, stk. 1, at Forsyningstilsynet er den certificerende myndighed for lagersystemoperatører i Danmark.

Det foreslåede har til formål at fastsætte ved lov, at det er den regulerende myndighed – dvs. Forsyningstilsynet – som vil varetage opgaven med at certificere lagersystemoperatører i Danmark. Forsyningstilsynet har erfaring og kompetencer i forhold til certificering af transmissionssystemoperatører, som kan udnyttes, hvis Forsyningstilsynet får ansvaret for opgaven med at certificere lagersystemoperatører.

Bestemmelsen om certificering i gasforordningen indeholder en række procedurekrav og materielle krav, som skal være opfyldt, for at den certificerende myndighed kan certificere en lagersystemoperatør, jf. lovforslagets pkt. 2.5.1.

Det foreslås i § 10 d, stk. 2, at Forsyningstilsynet certificerer lagersystemoperatører i henhold til artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint.

Det foreslåede henviser således til gasforordningens procedurekrav og materielle krav til certificering, som den certificerende myndighed skal sikre, at lagersystemoperatøren lever op til. Det foreslåede vil ikke knytte andre krav til certificeringen end de krav, som fremgår af gasforordningen, som har umiddelbar retsvirkning i Danmark.

Det foreslås i § 10 d, stk. 3, at Forsyningstilsynet fremsender kopi af afgørelser om certificering til klima-, energi- og forsyningsministeren og orienterer løbende klima-, energi- og forsyningsministeren om forhold af betydning for certificeringen.

Dette krav om orientering skyldes, at gasforsyningssikkerhed er et afgørende hensyn i afgørelser om certificering af lagersystemoperatører, og klima-, energi- og forsyningsministeren varetager de primære opgaver forbundet med gasforsyningssikkerheden i Danmark.

Ifølge gasforordningens artikel 15 er det ”naturgaslagersystemoperatører”, som skal certificeres, og det foreslåede i § 10 d vil kun skulle gælde for lagersystemoperatører, som lagrer metanbaseret gas i underjordiske lagre. Definitionen ”lagerselskab” i den gældende lov om gasforsyning vil også dække selskaber (lageroperatører), som lagrer brint, og det foreslåede knytter sig derfor til den foreslåede definition af ”lagersystemoperatør”.

Der henvises til lovbemærkningerne til den foreslåede definition af ”lagersystemoperatør” i § 6, nr. 21, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

2.6. Statsdeltagelse ved lagring af brint, trykluft og saltvand m.v.

2.6.1. Gældende ret

De gældende regler om statsdeltagelse i eneretstilladelser efter undergrundsloven fremgår af lovens § 8 og § 23 y.

Undergrundslovens § 8 vedrører statsdeltagelse i eneretstilladelser efter § 5 til efterforskning og indvinding af råstoffer.

Undergrundslovens § 23 y, stk. 1, giver mulighed for, at tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ efter lovens § 23 og tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x kan meddeles til staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår.

Undergrundslovens § 23 y, stk. 2, giver mulighed for, at det i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ efter § 23 og tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x fastsættes, at staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår skal have ret til at indtræde i den af tilladelsen omfattede virksomhed.

Bestemmelsen i § 23 y blev indsat ved lov nr. 803 af 7. juni 2022 om ændring af undergrundsloven, og understøtter dele af formålet med lov nr. 965 af 26. juni 2020 om klima (klimaloven), dele af Aftale om fremtiden for olie- og gasindvinding i Nordsøen den 3. december 2020 (Nordsøaftalen), Principaftale om køreplan for lagring af CO₂ første del af en samlet CCS-strategi (Principaftalen af 30. juni 2021), Aftale om en køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂ samt Anden del af en samlet CCS-strategi af 14. december 2021.

Undergrundslovens § 23 omfatter tilladelser med eneret til efterforskning og anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding. Disse tilladelser forudsætter, til forskel fra tilladelser efter lovens § 5 og tilladelser til geologisk lagring af CO₂, forudgående offentligt udbud. Undergrundsloven indeholder således ikke bestemmelser, der regulerer statsdeltagelse i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af brint, trykluft, saltvand m.v., uden forudgående offentligt udbud.

2.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at statsdeltagelse uden forudgående offentlige udbud kan være relevant for andre tilladelser til udnyttelse af undergrunden, hvis anvendelse af undergrunden sker på et område, hvor der enten ikke er et kommercielt marked, eller markedet ikke er tilstrækkelig modent eller egnet til konkurrenceudsættelse. I forhold til den grønne omstilling, kan

statsdeltagelse i tilladelser til for eksempel efterforskning og geologisk lagring af brint og trykluft være en forudsætning for, at en væsentlig del af brintinfrastrukturen udvikles.

Statsdeltagelse er også et middel til, at der i Danmark opbygges statslig viden om undergrunden, og dermed forøge mulighederne for, at efterforskning og geologisk lagring sker på den mest hensigtsmæssige måde. Endvidere kan statsdeltagelse i tilladelserne være et vigtigt led i at sikre det danske samfund en rimelig andel i et eventuelt økonomisk afkast fra anvendelse af undergrunden.

Det er vanskeligt på forhånd at afgrænse, hvor statslig deltagelse i efterforskning og geologisk lagring vil være relevant, da mulighederne for anvendelse af undergrunden løbende udvikler sig.

Det forventes, at statsdeltagelse uden forudgående offentligt udbud vil være relevant i forhold til, efterforskning og geologisk lagring af brint og trykluft i saltkaverne ved Lille Torup, der i dag drives af Gas Storage Denmark A/S. Saltkaverne i Lille Torup forventes at være velegnede til geologisk lagring af brint og trykluft efter ombygning. Derved kan lagrene indgå i den fremtidige brintinfrastruktur og bidrage til en stabil forsyningssikkerhed af el og brint.

Efter de gældende regler i undergrundslovens § 23 b, stk. 1 og 2, skal eneretstilladelser efter § 23, være tilgængelige for alle foretagender, der har den nødvendige kompetence. Som konsekvens heraf skal eventuelle fremtidige tilladelser til brug af kaverne til geologisk lagring af brint, trykluft, saltvand m.v. konkurrenceudsættes. Det er ikke hensigtsmæssigt at gennemføre et offentligt udbud i en situation, hvor der er politisk ønske om, at staten varetager opgaven. I forhold til efterforskning og geologisk lagring af brint, trykluft, saltvand m.v., vil et offentligt udbud potentielt forsinke projekterne på et kritisk tidspunkt, og virke begrænsende på øvrige aktørers beslutningsprocesser og overvejelser om investeringer.

Det er således ministeriets vurdering, at undergrundsloven bør ændres, så staten får mulighed for at lagre brint, trykluft, saltvand m.v. uden forudgående udbud og deltage i eksisterende tilladelser, hvis der er politisk ønske herom.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at undergrundslovens § 23 y ændres, så staten, uden forudgående offentligt udbud, kan deltage i tilladelser til efterforskning og geologisk lagring af brint, trykluft, saltvand m.v. efter § 23. De pågældende tilladelser vil kunne meddeles direkte til staten eller til et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår. Den foreslåede ændring, vil desuden give mulighed for at fastsætte, at staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår skal have ret til at indtræde i den af tilladelsen omfattede virksomhed i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af brint, trykluft, saltvand m.v.

Den foreslåede ordning vil være et supplement til de gældende regler, og det vil være op til klima-, energi- og forsyningsministeren at træffe beslutning om, hvorvidt statsdeltagelse skal ske uden forudgående udbud. Tilladelser, der vil blive meddelt til staten eller til et af staten ejet selskab vil, efter godkendelse i henhold til undergrundslovens § 29, kunne overdrages helt eller delvis uden forudgående udbudsproces til andre statslige myndigheder, helejede statslige aktieselskaber, offentlige selvejende institutioner, selvstændige offentlige virksomheder og interessentskaber, hvor interessenterne er statsligt kontrollerede enheder. I disse tilfælde, hvor der er tale om en intern statslig overdragelse, er der således ikke behov for konkurrenceudsættelse.

Sker der overdragelse af tilladelser, der er meddelt til staten eller et af staten ejet selskab til enheder med privat deltagelse, vil det bero på en konkret vurdering, hvorledes en sådan overdragelse vil skulle ske.

Det kan ikke afvises, at der i tilknytning til efterforskning og geologisk lagring af brint, trykluft og

saltvand kan være behov for lagring af andre materialer. Det foreslås derfor, at bestemmelsen tilføjes ”m.v.”.

De foreslåede ændringer vil ikke medføre en ændring af reglerne om vurdering af konkrete ansøgninger om tilladelse efter undergrundsloven. En eventuel statsdeltagelse i et konkret projekt vil kræve særskilt hjemmel, eventuelt på baggrund af de politiske forhandlinger om økonomiske og juridiske vilkår for statsdeltagelsen.

Det foreslås endvidere, at betegnelsen ”statslig deltagelse” i kapitel 6 c ændres til ”statsdeltagelse”. Dermed sikres en ensartet begrebsanvendelse i undergrundsloven. Ændringen har ingen retlig betydning.

2.7. Krav om kommuneplanretningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg

2.7.1. Gældende ret

Kommuneplanen fastlægger på grundlag af en samlet vurdering af udviklingen i kommunen, en hovedstruktur, som angiver de overordnede mål for udviklingen og arealanvendelsen i kommunen, retningslinjer for arealanvendelsen m.v. og rammer for lokalplanernes indhold for de enkelte dele af kommunen, jf. planlovens § 11, stk. 2.

Efter planlovens § 11 a, stk. 1 (også kaldet kommuneplankataloget), skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for en lang række emner. Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til emnerne i kommuneplankataloget og sikre, at retningslinjerne på en hensigtsmæssig måde dækker hele kommunens areal og er så præcise, at der ikke kan være tvivl om indholdet.

Det fremgår af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for beliggenheden af tekniske anlæg, herunder arealer til fælles biogasanlæg. De tekniske anlæg, der skal fastsættes retningslinjer for, omfatter bl.a. transport- og kommunikationsanlæg, forsyningsanlæg og andre tekniske anlæg.

Af planlovens § 11 b, stk. 2, følger, at kommunalbestyrelsen tillige kan fastsætte retningslinjer i kommuneplanen for andre forhold end dem, der udtrykkeligt er nævnt i kommuneplankataloget i § 11 a, stk. 1.

Det fremgår af planlovens § 11 e, at kommuneplanen skal ledsages af en redegørelse for planens forudsætninger, som indeholder en forklaring og begrundelse for kommunalbestyrelsens vedtagelse af kommuneplanforslaget og for kommunens valg mellem forskellige alternativer m.v. Kommuneplanens redegørelse har karakter af et fortolkningsbidrag, der uddyber hensigten med retningslinjerne.

Det fremgår af planlovens § 11, stk. 3, at kommuneplanen skal indeholde kort, der knytter sig til kommuneplanens retningslinjer og til kommuneplanens rammer. Retningslinjerne for arealanvendelsen m.v. skal relateres til kortene, dvs. at de forskellige udpegede områder tydeligt skal fremgå af kortet, og det skal angives, hvilke kortbilag der er grundlaget for retningslinjernes bestemmelser.

Det er kommunalbestyrelsen, der prioriterer emnerne i kommuneplanens retningslinjer, herunder hvor detaljeret emnerne skal behandles.

Det fremgår af planlovens § 29, stk. 1, at ministeren for byer og landdistrikter skal fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, klimabeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3. Pligten til at fremsætte indsigelse gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning.

Efter planlovens § 2 a offentliggør ministeren for landdistrikter hvert fjerde år en oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, herunder de interesser, der er fastlagt i medfør af planloven og lovgivningen i øvrigt. Oversigten er ikke udtømmende, men den sammenfatter de på offentliggørelsestidspunktet gældende krav til kommunernes planlægning, der følger af lovgivningen.

2.7.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser

Pyrolyse er betegnelsen for nedbrydning af materiale gennem opvarmning under iltfrie forhold. Når organisk materiale behandles ved tilstrækkeligt høje temperaturer, produceres en energiholdig gas, såkaldt pyrolysegas, hvoraf en del ved nedkøling kan blive til pyrolyseolie. Både pyrolysegas og -olie kan fortrænge fossile brændsler og kan derfor karakteriseres som grønne energiprodukter. Samtidig bliver en del af biomassen omdannet til biokul, som er et fast materiale med et højt indhold af kulstof, der kan lagres i århundreder, i modsætning til den oprindelige biomasse, der nedbrydes hurtigere. Pyrolyseprocessen kan binde en del af biomassens kulstofindhold i biokul. Ved lagring kan biokul således medvirke til drivhusgasreduktioner.

Regeringen ønsker at fremme pyrolyseteknologien, som er en teknologi, der muliggør lagring af kulstof, og som derved kan bidrage til reduktion af CO₂-koncentrationen i atmosfæren. For at skabe større klarhed over, hvor der kan placeres pyrolyseanlæg, ønsker regeringen at tilpasse planloven, så kommunerne fremover skal udarbejde retningslinjer for beliggenheden af pyrolyseanlæg, ligesom det allerede er tilfældet for biogasanlæg i dag.

Kommuneplankataloget indeholder i planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5, krav om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for beliggenheden af tekniske anlæg. Pyrolyseanlæg til behandling af organisk materiale som f.eks. træflis og halm er imidlertid en ny teknologi, som kun er taget i anvendelse i få kommuner.

Da planloven ikke indeholder et udtrykkeligt krav om, at kommunalbestyrelsen i kommuneplanlægningen skal fastsætte retningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg, foreslås det, at pyrolyseanlæg tilføjes i planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5, og dermed vil blive en udtrykkelig del af kommuneplankataloget.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at pyrolyseanlæg tilføjes i planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5, om retningslinjer for tekniske anlæg.

Den foreslåede ændring vil medføre, at det vil blive obligatorisk for kommunalbestyrelsen at fastsætte retningslinjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg og på kortbilag udpege egnede arealer til formålet.

Fastsættelse af retningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg vil kunne medvirke til at fremme udbredelsen af pyrolyseanlæg, da kommunalbestyrelsen i kommuneplanen på forhånd vil skulle tage stilling til, hvor og efter hvilke retningslinjer der efter omstændighederne vil kunne placeres pyrolyseanlæg i kommunen. Retningslinjerne vil kunne oplyse borgere, investorer og andre interessenter om mulige placeringer af pyrolyseanlæg og vil efter omstændighederne kunne danne grundlag for en hurtigere lokalplanlægning for et konkret pyrolyseanlæg samt en hurtigere behandling af ansøgning om landzonetilladelse.

Pyrolyseanlæg er industrielle anlæg, der i overensstemmelse med planlovens regler om zoneopdeling som udgangspunkt hører til i erhvervsområder i tilknytning til eksisterende byzone. Det skal bl.a. ses i lyset af, at det er et hovedformål med landzoneopdelingen at undgå spredt bebyggelse i det åbne land, samt at der er et stort pres på jordressourcen. Pyrolyseanlæg er imidlertid afhængige af input i form af biomasse

fra bl.a. landbruget og biogasanlæg. Herudover kan biokul, som bliver dannet ved pyrolyse, udbringes på landbrugsjorder. Ud fra logistiske hensyn kan en placering af pyrolyseanlæg i landzone derfor efter omstændighederne være velbegrundet. Ved placering af pyrolyseanlæg tages derudover hensyn til bl.a. natur- og landskabsfredninger, beskyttet natur og landskab i øvrigt, kulturmiljøer, fortidsmindefredninger, vej- og tilkørselsforhold samt miljømæssige hensyn.

Da pyrolyseanlæg vil kunne medvirke til at fremme klimabeskyttelsen, vil kommunalbestyrelsens fastsættelse af retningslinjer for beliggenheden af pyrolyseanlæg kunne være omfattet af den nationale interesse vedrørende klimabeskyttelse efter planlovens § 29, stk. 1. Staten vil herefter kunne føre tilsyn med, at der i kommuneplanlægningen fastsættes retningslinjer for beliggenheden af pyrolyseanlæg. Den nationale interesse vedrørende klimabeskyttelse vil blive beskrevet nærmere i oversigten over nationale interesser i kommuneplanlægningen.

3. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter

Lovforslagets del om tilslutning medfører ikke i sig selv positive konsekvenser i landdistrikter, men kan have regional betydning. Særligt hvis der etableres flere VE-metanproducerende anlæg ifm. eksisterende biogasanlæg. Sådanne biogasanlæg er i dag placeret i nærheden af biomasseressourcen, dvs. i landdistrikter.

Lovforslagets del om obligatorisk fastsættelse af retningslinjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg medfører ikke i sig selv positive regionale konsekvenser. I det omfang den videre konkrete planlægning for pyrolyseanlæg realiseres, vil forslaget kunne have positive regionale konsekvenser, herunder for landdistrikterne.

Lovforslagets øvrige dele har ikke regionale konsekvenser.

4. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål

Lovforslagets del om klare rammer for tilslutning til brintsystemet forventes at understøtte verdensmål 7 om bæredygtig energi. I forhold til verdensmål 7 vurderes der at være positive konsekvenser specifikt i forhold til delmål 7.2, hvorefter andelen af vedvarende energi i det globale energimix skal øges væsentligt inden 2030.

Power-to-X kræver store mængder vedvarende energi, som anvendes til at producere grøn brint og andre bæredygtige brændstoffer og produkter. Muligheden for etablering og tilslutning til en evt. kommende brintinfrastruktur vurderes derfor at støtte anvendelse af el fra vedvarende energikilder samt muligvis yderligere udbygning med vedvarende energi.

Såfremt Power-to-X produkter erstatter fossile alternativer, fremmes desuden den grønne omstilling af de sektorer, som er svære at elektrificere direkte, bl.a. tung landtransport, skibs- og luftfart samt nogle dele af den tunge industri.

Lovforslagets del om obligatorisk fastsættelse af retningslinjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg medfører ikke i sig selv positive konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål. I det omfang den videre konkrete planlægning for pyrolyseanlæg realiseres, vil forslaget dog kunne understøtte verdensmål 7 om bæredygtig energi og verdensmål 13 om ansvarligt forbrug og produktion, idet pyrolyseteknologien kan omdanne biomasse til grønne energiprodukter (gas, olie) og til biokul, hvilket vurderes at have potentiale til at bidrage med væsentlige drivhusgasreduktioner.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har samlet set mindre negative økonomiske konsekvenser for staten for så vidt angår

gasforsyningssikkerhed, certificering af lagersystemoperatør og myndighedsbehandling af tilladelser for lagre til brændbare gasser samt kommunerne for så vidt angår retningslinjer for pyrolyse anlæg.

Lovforslagets del om gasforsyningssikkerhed vurderes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for det offentlige. Det bemærkes, at arbejdet med gasforsyningssikkerhed kan variere afhængigt af det aktuelle gasforsyningssikkerhedsniveau. Der er tale om et lovforslag, som særligt har til formål at fastsætte en klar juridisk lovramme for gasforsyningssikkerhedsopgaven med bemyndigelser til at kunne pålægge og delegere ansvar og opgaver til en bredere kreds af aktører i gassektoren. Det foreslåede medfører ikke i sig selv nye opgaver for klima, energi- og forsyningsministeren (Energistyrelsen) eller andre myndigheder, men præciserer og udbygger bestemmelser inden for et område (gasforsyningssikkerhed), hvor ministeren allerede er den udøvende myndighed. Præciseringen og en mere klar opgavedeling kan dog give en vis kvalitetsforventning til ministerens varetagelse af opgaver inden for gasforsyningssikkerhed. Der forventes ikke nye opgaver, skønnet til under 0,1 mio. kr. årligt fra 2025 og frem, som ikke kan afholdes inden for den eksisterende ramme.

Forsyningstilsynet får med det foreslåede til opgave at certificere lagersystemoperatører, hvilket er en ny opgave. Det vurderes dog, at Forsyningstilsynet vil få yderst begrænsede omkostninger (skønnet til 0,04 mio. kr. i 2024) ved at certificere den danske lagersystemoperatør. Der er i dag kun en lagersystemoperatør (lagerselskab) i Danmark, som skal certificeres, og lagerselskabet er et helejet datterselskab i Energinet koncernen, dvs. det er statsejet, hvilket formodningsvist gør den danske certificering uproblematisk, idet certificering i høj grad handler om at sikre, at den, der ejer eller kontrollerer et lagerselskab, ikke misbruger ejerskabet eller kontrollen til at bringe gasforsyningssikkerheden i fare. Det bemærkes i øvrigt, at Forsyningstilsynet allerede har udarbejdet en afgørelse om certificering, idet der skulle foreligge et udkast til afgørelse senest den 2. januar 2024, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger til pkt. 2.5. I 2024 udførte Forsyningstilsynet et opfølgende arbejde på baggrund af den udtalelse, som Europa-Kommissionen skulle afgive i forhold til udkastet til afgørelse. Dette har Forsyningstilsynet gjort inden for Forsyningstilsynets eksisterende ramme. Der er tale om en enkeltstående afgørelse om certificering, og certificering forventes ikke at blive en tilbagevendende opgave. Den begrænsede opgave forventes afholdt inden for rammen af lagerselskabets faste indbetaling af gebyr til Forsyningstilsynets omkostninger til drift og opgavevaretagelse.

Lovforslagets del om politisk kontrol med investeringer i lagerudvikling vurderes at have mindre økonomiske konsekvenser for Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet som følge af forventet øget myndighedsbehandling ved ansøgninger om godkendelse af investeringer i lagre til brændbare gasser. Disse nye myndighedsopgaver foreslås gebyrfinansieret af ansøger. De øgede gebyromkostninger forventes overvæltet til lagerkunderne.

Lovforslagets del om obligatorisk fastsættelse af retningslinjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg pålægger kommunerne nye opgaver i form af udarbejdelse af kommuneplanretningslinjer og udpegning af arealer på kort og har derfor økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for kommunerne. Forslaget forventes at medføre udgifter i kommunerne i størrelsesordenen 1,4 mio. kr. årligt i den førstkommande fireårige planperiode og derefter ca. 0,2 mio. kr. årligt varigt.

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for regionerne.

De syv principper for digitaliseringsklar lovgivning vurderes grundlæggende iagttaget med den gældende § 44 b, stk. 1, 1. pkt. i lov om gasforsyning. Det følger heraf, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation om forhold, som er omfattet af denne lov, af bestemmelser fastsat i henhold til loven eller af EU-retsakter om forhold omfattet af loven, skal ske digitalt.

For så vidt angår principperne for digitaliseringsklar lovgivning, er princip ét relevant, og to og seks er

fundet begrænset relevante. Princip ét er princippet om enkle og klare regler, princip to er princippet om digital kommunikation, og princip seks er princippet om at anvendelse af offentlig (digital) infrastruktur.

Lovforslagets del om tydeliggørelse og opdatering af tilslutningsreglerne og præcisering og uddybning af reglerne af gasforsyningssikkerhed vil bidrage til opfyldelse af princip ét. Opfyldelsen sker dels ved at der skabes regelforsimpling og ny hovedregel ved bemyndigelse til udmøntning af bekendtgørelser om tilslutningsregler i stedet for kun specifikke regler for kun en type teknologi. Det skaber mulighed for harmonisering, idet tilslutningsreglerne bliver mere overskuelige og klare, som branchen nemmere kan relatere sig til og reglerne nemmere tilpasses den teknologiske udvikling.

Endvidere sikres med en præcisering af ansvar og roller gasforsyningssikkerheden også entydige og klare regler, som forbedrer retsstillingen og gennemsigtigheden.

Det bemærkes herudover i forhold til princip to og seks, at der allerede i dag sker digital kommunikation mellem de relevante virksomheder og danske myndigheder.

De resterende principper for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke at være relevante for lovforslaget.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget forventes samlet set at medføre begrænsede positive og negative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslagets del om tilslutning forventes i princippet ikke at medføre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, da det gældende princip om, at brugerne bærer omkostningerne ved deres tilslutning præciseres for andre teknologier. Det skyldes, at der er tale om fordeling af omkostninger relateret til tilslutning, hvilket vil sige, at hvis det tilsluttede anlæg betaler mindre for tilslutningen, vil den senere producenttarif blive tilsvarende større.

Lovforslaget giver mulighed for at fastsætte nærmere regler om bl.a. omkostningsfordelingen mellem systembrugere og infrastrukturselskaber. Der kan potentielt være omfordelingseffekter. De konkrete erhvervsøkonomiske konsekvenser forventes at afhænge af infrastrukturselskabernes tilslutningsvilkår og den konkrete udmøntning af de nærmere regler. Der foretages en vurdering af de erhvervsøkonomiske konsekvenser ved udarbejdelsen af de forventede bekendtgørelser om tilslutning.

Der eksisterer allerede i dag regler for omkostningsfordeling mellem infrastrukturejer og anlæg, der tilsluttes gassystemet med henblik på at levere opgraderet biogas, hvilket lovforslaget ikke ændrer på. Det bemærkes, at omkostningens størrelse ved tilslutning ikke påvirkes af lovforslaget, men den deles op i en monopolreguleringsdel og en nødvendig omkostning for selve tilslutningen. Dét gør sig gældende uanset hvilken type gasart, der er tale om.

Lovforslaget tydeliggør og sikrer, at alene monopolinfrastrukturselskabernes omkostninger reelt henregnes til reglerne om metodegodkendelse af fordelingen af monopolinfrastrukturomkostninger til de forskellige systembrugere. Selve tilslutningsomkostningen bæres af systembrugerne, og er i den forbindelse fremmed for monopolinfrastrukturselskabet – og skal følgelig ikke blandes sammen.

Lovforslaget forenkler reglerne og gør tredjepartsadgang for tilslutning til systemet teknologineutralt, således at eksempelvis også andre metanproducenter end biogasanlæg får en lovgivningsmæssig ensartet ramme som biogasanlæg. Det samme vil gælde for brintanlæg til brintsystemet.

Det vurderes, at lovforslagets del om roller og ansvar for gasforsyningssikkerhed medfører mindre både positive og negative konsekvenser for erhvervslivet. Der forventes positive konsekvenser, da gasforsy-

ningssikkerheden styrkes for små- og mellemstore erhvervsgaskunder ved at gøre det vanskeligere for ikke-beskyttede gaskunder (store gasforbrugende virksomheder) ikke at efterleve et påbud om reduktion af gasforbruget i en nødsituation, dvs. det højeste kriseniveau i en gasforsyningskrise. På den anden side kan der være negative økonomiske konsekvenser for de, forventede meget få, ikke-beskyttede virksomheder, der med lovforslaget kan få afbrudt gasforsyningen, hvis de uberettiget – og ulovligt – aftager gas i en nødsituation.

Det skal være muligt at afbryde gaskunders uberettigede gasforbrug for at sikre sårbare, beskyttede gaskunders gasforbrug i en nødsituation. Dette følger af gasforsyningssikkerhedsforordningens regler om beskyttelse. De danske gaskunder med størst forbrug er ikke-beskyttede gaskunder, og der skal kun afbrydes få ikke-beskyttede gaskunder for at sikre forsyning til mange beskyttede gaskunder. Da ikke-beskyttede gaskunder ikke er sikret fuld forsyning længere end 72 timer i det højeste kriseniveau nødsituation, får de en rabat på nødtariffen. Modsat betaler de beskyttede gaskunder, herunder små- og mellemstore virksomheder, fuld nødtarif for at kunne modtage nødgas i en nødsituation.

Det er således kun i en nødsituation, hvor der ikke kan sikres fuld forsyning til alle gaskunder, at ikke-beskyttede gaskunder kan blive påbudt at reducere eller stoppe deres gasforbrug. Pålægget om at reducere eller stoppe gasforbruget vil blive givet med mindst 72 timers varsel. Ikke-beskyttede gaskunder, som ikke efterlever et pålæg om at reducere eller stoppe deres gasforbrug, vil kunne få deres gasforsyning fysisk afbrudt. Dette vil stille gaskunder, som har levet op til deres reduktionspligt, bedre, da disse så sikres deres tildelte forbrugsmulighed for gas.

Det bemærkes, at hvis en medlemsstat i en nødsituation har anmodet en nabomedlemsstat om at udvise solidaritet i medfør af gasforsyningssikkerhedsforordningen (solidaritet iværksættes ”som en sidste udvej”), så skal en medlemsstat, der er direkte forbundet med den anmodende medlemsstat, træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at gasforsyningen til andre kunder på dens område end solidaritetsbeskyttede kunder (husholdninger, væsentlige sociale tjenester og fjernvarmeinstallationer, der leverer varme til disse kundegrupper) nedsættes eller ophører, i det omfang det er nødvendigt, og så længe gasforsyningen til solidaritetsbeskyttede gaskunder i den anmodende medlemsstat ikke er sikret. I denne særlige situation, der følger af gasforsyningssikkerhedsforordningens definition af solidaritetsbeskyttede kunder, kan det derfor blive nødvendigt at afbryde forsyningen til andre virksomheder end de virksomheder, der er ikke-beskyttede gaskunder.

Evt. nærmere regler om afbrud forventes at skulle fastsættes i bekendtgørelse. De erhvervsøkonomiske konsekvenser beregnes i forbindelse med udmøntningen af bestemmelsen i bekendtgørelse.

Lovforslagets del om gasforsyningssikkerhed indeholder også en bemyndigelse til at pålægge forskellige aktører opgaver vedr. varetagelse af gasforsyningssikkerhed ved bekendtgørelse. Bliver denne bemyndigelse brugt ud over de opgaver, som allerede bliver udført i dag, kan dette medføre yderligere administrative eller økonomiske konsekvenser for disse aktører. Der er dog ikke konkrete planer om at pålægge nye opgaver til nye aktører, som kan have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslagets del om at udvide eksisterende gebyrordning for myndighedsbehandling af ansøgninger om lagre til brændbare gasser forventes at få mindre negative konsekvenser for erhvervslivet.

Det foreslås, at der indføres en hjemmel til at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om betaling til dækning af omkostningerne ved myndighedsbehandling forbundet med godkendelser af nyetablering eller væsentlige ændringer af lagre til brændbare gasser. Betalingen for myndighedsbehandlingen forudsættes at ske ved opkrævning af et nyt timebaseret gebyr på baggrund af timer benyttet til myndighedsbehandlingen. Der forventes 1-2 ansøgninger akkumuleret. Ansøgerkredsen forventes pt. be-

grænset til Energinet og Gas Storage Denmark, som f.eks. vil søge om tilladelse til væsentlige ændringer af metangaslagring til brint og trykluft. Den samlede økonomiske konsekvens for myndighedsbehandling forventes vurderet til ca. 0,15 mio. kr. i 2025.

Da aktiviteterne for godkendelser er efterspørgselsreguleret, gives der adgang til merindtægter som følge af øget aktivitet med flere ansøgninger kan anvendes til afledte driftsudgifter, herunder løn. Gebyrbetalingen for myndighedsbehandlingen forventes overvæltet på lagerkunderne.

Lovforslagets del om obligatorisk fastsættelse af retningslinjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg medfører ikke i sig selv økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. I det omfang den videre konkrete planlægning for pyrolyseanlæg realiseres, vil forslaget kunne have afledte positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Det vurderes, at lovforslaget samlet vil have mindre negative administrative konsekvenser for erhvervslivet og minimale positive konsekvenser for erhvervslivet.

Reguleringerne for tilslutning til gassystemerne og gasforsyningssikkerhed gøres enklere, harmoniseret og mere klare, hvilket fremmer en mere gennemsigtig regulering i en positiv retning.

Lovforslagets del om certificering af lagersystemoperatører forventes at få minimale administrative konsekvenser for det danske lagerselskab, Gas Storage Denmark, som skal certificeres. Der er ikke direkte erhvervsmæssige konsekvenser for Gas Storage Denmark, idet Gas Storage Denmark allerede betaler et fast gebyr til Forsyningstilsynet, som ikke forventes justeret pga. denne opgave. Konsekvenserne kan omfatte et behov for, at Gas Storage Denmark skal være i dialog med Forsyningstilsynet og stille oplysninger til rådighed for Forsyningstilsynet i forbindelse med at tilsynet skal træffe en afgørelse om certificering. Der er tale om en forventet ukompliceret og enkeltstående opgave, som kun skal udføres for et enkelt selskab, som er statsejet. Der forventes minimale administrative omkostninger for Gas Storage Denmark, hvis Forsyningstilsynet anmoder om oplysninger for at kunne føre løbende tilsyn med certificeringen.

Lovforslagets del om øget politisk kontrol med lagerudviklingen for lagre for brændbare gasser giver anledning til administrative konsekvenser for de virksomheder (potentielt Energinet, Gas Storage Denmark), som f.eks. søger om tilladelse til væsentlige ændringer af metangaslagring til brint og trykluft.

Det forventes således, at en ansøger til en tilladelse vil skulle afholde visse administrative omkostninger, som vil relatere sig til udarbejdelse af ansøgningsmateriale i forbindelse med en ansøgning om tilladelse, samt opfølgning i forhold til f.eks. vilkår fastsat i tilladelsen m.v. Da lovforslaget alene åbner for muligheden for at ansøge, vurderes der ikke at være omstillingsomkostninger forbundet hermed.

Det vil være frivilligt for selskaber, om de ønsker at søge om tilladelse. Da det er frivilligt, anses det ikke som en byrde for erhvervslivet.

I forhold til Innovations- og Iværksættertjekket vurderes det, at et eller flere af tjekpunkterne i Innovations- og Iværksættertjekket er relevante. I lovforslaget tydeliggøres tilslutningsregler, således at gasser fra brintanlæg, opgraderingsanlæg og pyrolyseanlæg omfattes og sidestilles med andre teknologier. Derfor understøtter lovforslaget teknologineutralitet i forhold til tredjepartsadgang.

Det vurderes dermed, at lovforslaget alene vil medføre omstillingsmæssige og løbende administrative omkostninger under 4. mio. kr. årligt, og derfor vil der ikke ske en yderligere kvalificering af de administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets del om gasforsyningssikkerhed vurderes ikke at få administrative konsekvenser for borgerne, men borgerne kan nyde godt af en høj gasforsyningssikkerhed, som bl.a. sikres ved at have en klar lovramme for de forskellige aktørers roller og ansvar, herunder en ramme og forståelse for klima-, energi- og forsyningsministerens (Energistyrelsens) myndighedsansvar og kompetencer i forhold til gasforsyningssikkerhed.

Lovforslagets del om certificering påvirker heller ikke borgerne bortset fra, at formålet også her er at sikre en høj gasforsyningssikkerhed for samfundet og dermed borgerne.

De øvrige dele har ikke konsekvenser for borgerne.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have direkte klimamæssige konsekvenser.

Lovforslagets del om tilslutning kan understøtte, at der vil være adgang til den sammenhængende eksisterende infrastruktur for metan, og den potentielle kommende infrastruktur for brint, hvilket kan komme producenter af vedvarende energi til gode. Dette er uanset, om der er tale om metanbaserede eller brintbaserede producenter.

Lovforslagets del om obligatorisk fastsættelse af retningslinjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg medfører ikke i sig selv klimamæssige konsekvenser. I det omfang den videre konkrete planlægning for pyrolyseanlæg realiseres, vil forslaget kunne have positive klimamæssige konsekvenser, fordi pyrolyseteknologien kan omdanne biomasse til grønne energiprodukter (gas, olie) og til biokul, hvilket vurderes at have potentiale til at bidrage med væsentlige drivhusgasreduktioner.

De øvrige dele af lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslagets del om tilslutning vil sikre, at der vil være adgang til den eksisterende sammenhængende infrastruktur for metan, og den potentielle, kommende infrastruktur for brint. Det vil kunne påvirke lokale miljø- og naturmæssige forhold i forbindelse med etablering af tilslutninger. Imidlertid vil tilslutningerne selvstændigt være underlagt blandt andet miljø- og plankrav i henhold til anden lovgivning, da lov om gasforsyning ikke indeholder bestemmelser om miljø- eller plantilladelser. Der er dermed alene tale om en indirekte kvalitativ effekt.

Lovforslaget indebærer i sig selv ikke ændring af reglerne om vurdering af miljø- eller naturmæssige konsekvenser ved tilslutning til infrastruktur. Eventuelle tilladelser til konkrete projekter truffet med hjemmel i lovforslaget vil kunne medføre miljø- og naturmæssige konsekvenser.

Lovforslagets del om obligatorisk fastsættelse af retningslinjer i kommuneplanretningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg medfører ikke i sig selv miljø- og naturmæssige konsekvenser. I det omfang den videre konkrete planlægning for pyrolyseanlæg realiseres, vil forslaget kunne have miljø- og naturmæssige konsekvenser. Miljø- og naturmæssige konsekvenser vil afhænge af evt. konkrete anlæg og deres placering. Miljølovgivningen på Miljøministeriets område sætter rammer op, der kræver, at de miljø- og naturmæssige konsekvenser skal belyses i forbindelse med et eventuelt lokalplansforslag for udlæg af pyrolyseanlæg, samt i forbindelse med miljø-vurdering og miljøgodkendelse af det konkrete pyrolyseanlæg.

Der gælder det generelle princip, at godkendelsesmyndigheden ikke må meddele miljøgodkendelse medmindre den vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, og virksomheden i øvrigt kan drives på stedet uden

at påføre omgivelserne forurening, som er uforlignelige med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, hvorfor de miljø- og naturmæssige konsekvenser ved etablering af pyrolyseanlæg er acceptable.

På Miljøministeriets område er der herudover fastsat regler, der betyder at anvendelse af biokul på landbrugsjord kræver enten en tilladelse fra kommunalbestyrelsen efter § 19 i lov om miljøbeskyttelse, eller at biokullet kan udbringes efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni 2018 om anvendelse af affald til jordbrugsformål.

De evt. miljømæssige og naturmæssige konsekvenser af pyrolyseanlæg vil således blive vurderet i de konkrete tilfælde.

De øvrige dele af lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget og kommende tilhørende bekendtgørelser på gasområdet præciserer nationale regler til to allerede implementerede EU-direktiver. Der er tale om regler og definitioner fra EU-direktiv (EF) 2009/73 om fælles regler for det indre marked for naturgas (gasdirektivet), og EU-direktiv (EU) 2018/2001 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (VEII-direktivet). VE-II direktivet er blevet ændret af VE-III direktivet (direktiv 2023/2413), men nuværende lovforslag omhandler ikke implementering af VE-III direktivet. Direktiv (EF) 2009/73 er ophævet med virkning fra den 4. august 2024, og er erstattet af direktiv 2024/1788. Ifølge direktiv 2024/1788 gælder henvisninger til det ophævede direktiv som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag IV i direktiv 2024/1788. Det nuværende lovforslag omhandler ikke implementering af det nye direktiv 2024/1788.

Ved præcisering af § 18, stk. 1, og den foreslåede ophævelse af § 35 a, i lov om gasforsyning, vil der også ske tydeliggørelse af nationale regler som har implementeret artikel 20, stk. 1, i VEII-direktivet om distributions- og transmissionsselskabers forpligtelser til indpasning af vedvarende energi. Endelig vil en udnyttelse af den foreslåede bemyndigelse i § 18, stk. 6, til at fastsætte regler om tilslutning ved bekendtgørelse, også indeholde implementering af hele eller dele af de to direktiver.

Lovforslagets forslag til en nyaffattelse af § 23 i lov om gasforsyning vedrører en allerede implementeret artikel 8 i gasdirektivet, som omhandler tekniske forskrifter for blandt andet den generelle adgang til infrastrukturen sammenholdt med artikel 20 i VEII-direktivet om samme emne: adgang til den metanbaserede infrastruktur for producenter af vedvarende energi.

Lovforslagets foreslåede bestemmelser om roller og ansvar for gasforsyningssikkerheden refererer til og supplerer visse bestemmelser om ansvar for gasforsyningssikkerhed m.v. i gasforsyningssikkerhedsforordningen (forordning 2017/1938) om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden). Det foreslåede om ansvaret for gasforsyningssikkerhed og om, at ministeren kan pålægge opgaver til flere forskellige aktører, har f.eks. tilknytning til gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 1, som fastsætter, at ansvaret for gasforsyningssikkerheden er bredt og påhviler både Europa-Kommissionen, naturgasvirksomheder og medlemsstaterne, navnlig gennem deres kompetente myndigheder.

Det foreslåede om at ministeren kan delegere opgaver til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber refererer til gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 2, som fastsætter, at medlemsstaterne kan give den kompetente myndighed mulighed for at uddelegere specifikke opgaver efter forordningen til andre organer.

Lovforslagets bestemmelser om certificering vedrører et krav i artikel 15, stk. 1, i gasforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 af 13. juni 2024 om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint) om, at hver medlemsstat skal sikre, at en ”certificerende myndighed

skal certificere nationale naturgaslagersystemoperatører”. Den certificerende myndighed kan være enten den nationale regulerende myndighed, dvs. Forsyningstilsynet i Danmark, eller en anden myndighed, der er udpeget til at være den kompetente myndighed i henhold til artikel 3, stk. 2, i gasforsyningssikkerhedsforordningen. Lovforslaget fastsætter, at Forsyningstilsynet skal være den certificerende myndighed i Danmark, og forslaget henviser i øvrigt til de materielle krav og procedurekrav, som artikel 15 i gasforordningen fastsætter for certificeringen.

De øvrige dele af lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 31. maj 2024 til den 28. juni 2024 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

abf Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Accura Advokatpartnerselskab, ADB(Association Dansk Biobrændsel), Advokatrådet - Advokatsamfundet, Akademikerne, Akademirådet, Aktive energiforbrugere, Albertslund Kommune, Allerød Kommune, Andel, Ankenævnet på Energiområdet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arkitektskolen i Århus, Asfaltindustrien, Assens Kommune, Ballerup Kommune, Better Energy, Billund Kommune, Billund Vand A/S, Biofos A/S, Biogas Danmark, Bopa Law, Bornholms Energi og Forsyning (BEOF), Bornholms Regionskommune, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brintbranchen, Brunata, Brøndby Kommune, Brønderslev Kommune, Byggeskade-fonden, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bygningskultur Ringsted, Bygningssagkyndige & Energikonsulenter, Bærebø A/S, Bæredygtigt Landbrug, C4 – Carbon Capture Cluster Copenhagen, Camping Outdoor Danmark, Center for Electric Power and Energy (DTU), Centrica Energy Trading A/S, CEPOS, Cerius, Cevea, CO-industri, Concito, COOP, Copenhagen Infrastructure Partners, COWI, Crossbridge Energy Fredericia, Cyklistforbundet, Daka, DAKOFA, Danmarks Almene Boliger (BL), Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Frie Autocampere, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), DanPilot, Dansk Affaldsforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Arkitektur Center, Dansk Biotek, Dansk Blindesamfund, Dansk Byggeri, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Camping Union, Dansk Design Center, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Fåreavl, Dansk Gasteknisk Center (DGC), Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Kyst- og Naturturisme, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Producentansvarssystem, Dansk Sejlunion, Dansk Shell A/S, Dansk Solcelleforening, Dansk Standard, Dansk Træinformation, Dansk Ungdoms Fællesråd - DUF, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Destinationer, Danske Energiforbrugere (DENFO), Danske halmleverandører, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Juletræer - træer & grønt, Danske Kloakmestre, Danske Landskabsarkitekter, Danske Maritime, Danske Regioner, Danske Shipping- og Havnevirksomheder, Danske Tegl, Danske Udlejere, Danske Vandværker, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), DANVAK, DCC Energi Naturgas, De Samvirkende Købmænd, Decentral Energi, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Spejderkorps, Det finansielle ankenævn, DGI, DHI, DI, DOF BirdLife, Dommerforeningen, Dragør Kommune, Drivkraft Danmark, DSB, DTL Danske Vognmænd, DTU – Myndighedsbetjening, E. ON Danmark A/S, Egedal Kommune, Ejendom Danmark, Elretur, Energi Danmark, Energiforum Danmark, Energiklagenævnet, Energisammenslutningen, Energisystemer ApS, Energitjenesten, Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES-DAA), Erhvervslejernes Landsorganisation, Esbjerg Kommune, European Energy, EUROPEAN GREEN CITIES, Eurowind Energy A/S, Everfuel, Evida, EWE Energie AG, FAB – Foreningen af byplanlæggere, Fanø Kommune, Favrskov Kommune, Faxe Kommune, F-Camping, Feriehusudlejernes Brancheforening, Finans Danmark, Fjernvarme Fyn, Forbrugerrådet Tænk, Forbundet Arkitekter og Designere (FAOD), Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Foreningen Biogasbranchen, Forsyningstilsynet, Fredensborg Kommune, Fredericia

Kommune, Frederiksberg Forsyning, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Friluftsrådet, FSR Danske revisorer, Furesø Kommune, Fyens Stift, Faaborg-Midtfyn Kommune, GAFSAM, Gammel Estrup - Danmarks Herregårdsmuseum, Gas Storage Denmark A/S, Gavnø Slot, Gaz-system, Gentofte Kommune, GEUS - De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland, Gladsaxe Kommune, Glostrup Kommune, GRAKOM, Green Power Denmark, GreenTech Advisor, Greve Kommune, Gribskov Kommune, Grundejernes Investeringsfond, Guld- borgsund Kommune, H2 Energy Esbjerg, Haderslev Kommune, Haderslev Stift, Halsnæs Kommune, Handelsflådens Arbejdsmiljø- og Velfærdsråd, Hedensted Kommune, Hedeselskabet, Helsingør Kommune, Helsingør Stift, Herlev Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Historiske Huse, Hjørring Kommune, HOFOR A/S, HOFOR el og varme, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, HORESTA, Horsens Kommune, Hvidovre Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Hørsholm Kommune, Ikast-Brande Kommune, Ineos Danmark, Intelligent Energi, Ishøj Kommune, Jammerbugt Kommune, Kalundborg Kommune, Kerteminde Kommune, Klimabevægelsen, KlimaEnergi A/S, Klimarådet, Kolding Kommune, Kolonihaveforbundet, Komiteen Bæredygtig Kystkultur, Københavns Kommune, Københavns Stift, Københavns Universitet (Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning samt Professor Helle Tegner Anker), Køge Kommune, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landinspektørforeningen, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Landsforeningen Praktisk Økologi, Langeland Kommune, Lederne Søfart, Lejre Kommune, Lemvig Kommune, Lolland Kommune, Lolland-Falsters Stift, Lundsby Biogas, Lyngby-Taarbæk Kommune, Læsø Kommune, Mariagerfjord Kommune, Maskinmestrenes Forening, Mejeriforeningen, Metroselskabet og Hovedstadens Letbane, Middelfart Kommune, Moesgaard Museum, Morsø Kommune, Movia, Mærsk Drilling, Nationalpark Thy, sekretariatet, Nature Energy, Neptune Energy Denmark ApS, NetVarme, Niras, NOAH Energi og Klima, Norddjurs Kommune, Nord-fyns Kommune, Nordisk Energirådgivning ApS, Noreco, Norlys, NRGi Renewables A/S, Nuuday, Nyborg Kommune, Næstved Kommune, Nævnenes Hus, Odder Kommune, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Dansk Off-shore, Planenergi, Plastindustrien, Procesindustrien, Radius Elnet A/S, Rambøll, Randers Kommune, RealDania, Rebild Kommune, Ren Energi Oplysning (REO), Ribe Stift, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ringsted Kommune, Roskilde Kommune, Roskilde Stift, Rudersdal Kommune, RWE Renewables Denmark A/S, Rødovre Kommune, Rådet for Bæredygtigt Byggeri, Rådet for grøn omstilling, Rådet for Større Bade- og Vandsikkerhed, Sammenslutningen af Danske Småøer, Samsø Kommune, SEAS-NVE, SEGES, Siemens Gamesa, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, SMV danmark, Solar Lightning Consultants ApS, Solaropti, Solrød Kommune, Sorø Kommune, Stevns Kommune, Struer Kommune, Sund & Bælt, Svendborg Kommune, Syddansk Univesitet, Syddjurs Kommune, Synergi, Sønderborg Kommune, TDC Net A/S , TEKNIQ Arbejdsgiverne, Tele Industrien, Thisted Kommune, Total S. A., Tønder Kommune, Tårnby Kommune, Vallensbæk Kommune, Varde Kommune, Vattenfall A/S, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Vejle Spildevand, Vestas Wind systems A/S, Vestforbrænding, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Viborg Stift, Vikingskibsmuseet, Vindenergi Danmark, Vindmølleindustrien, Vordingborg Kommune, Wind Denmark, Wind Estate A/S, Wintershall Nordszee B. V., Ældre Sagen, Ærø Kommune, Økologisk Landsforening, Ørsted, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune, Aalborg Portland A/S, Aalborg Stift, Aalborg Universitet (Institut for Kemi og Biovidenskab, Institut for Planlægning og Statens Byggeforskningsinstitut), Aarhus Kommune, Aarhus Stift, Aarhus Universitet (Institut for Miljøvidenskab og professor emerita Ellen Margrethe Basse), 3F – Fagligt Fælles Forbund og 92-Gruppen.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		0,15 mio. kr. i 2025 for nye myndighedsopgaver i Energistyrelsen, som vil blive gebyrfinansieret. Lovforslagets del om obligatorisk fastsættelse af retningslinjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg forventes at medføre DUT i størrelsesorden på ca. 1,4 mio. kr. årligt i den førstkomende fireårige planperiode og derefter ca. 0,2 mio. kr. årligt varigt.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner		Lovforslagets del om obligatorisk fastsættelse af retningslinjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg pålægger kommunerne nye opgaver i form af udarbejdelse af nye kommuneplanretningslinjer.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Gasforsyningssikkerheden styrkes for små- og mellemstore erhvervsgaskunder ved at gøre det vanskeligere for ikke-beskyttede gaskunder (store gasforbrugende virksomheder), ikke at efterleve et påbud om reduktion af gasforbruget i en nødsituation (det højeste kriseniveau ved en gasforsyningskrise).	Klima-, energi-, og forsyningsministeren vil få øgede omkostninger, som vil blive dækket af de gebyrer, som opkræves på gasområdet til finansiering af Energistyrelsens myndighedsbehandling af ansøgning for lagre til brændbare gasser. De øgede omkostninger forventes overvæltet til gaslægekunderne. Der kan potentielt være omfordelings-effekter for lovforslagets del om tilslutning.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Reglerne for tilslutning til gassystemerne og gasforsyningssikkerhed gøres enklere, harmoniseret og mere klare, hvilket fremmer en mere gennemsigtig regulering.	Under 4. mio. kr.
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget forventes ikke at få administrative konsekvenser for borgerne, men borgerne kan nyde godt af en høj gasforsyningssikkerhed	Der er i henhold til gældende ret i dag adgang til ekspropriation for tilslutninger af biogasopgraderingsanlæg til gassystemet. Der foreslås at udvide ekspropriationsadgang for tilslutninger af alle systembrugere og ikke kun biogasproducenter. Der er tale om

		en udvidet ekspropriationsadgang for samtlige typer tilslutninger omfattet af gasforsyningsloven – og ikke kun biogasanlæg.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslagets del om tilslutning og kommende tilhørende regler præciserer nationale regler, som allerede har implementeret to EU-direktiver. Der er tale om regler i gasdirektiv (direktiv (EF) 2009/73 om fælles regler for det indre marked for naturgas), og VE II-direktivet (direktiv (EU) 2018/2001) om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder), der er implementeret i lov om gasforsyning. VE II-direktiv er blevet ændret ved direktiv 2023/2413 (VE-III direktivet), men nuværende lovforslag omhandler ikke implementering af VE III-direktivet. Direktiv (EF) 2009/73 er ophævet med virkning fra den 4. august 2024, og er erstattet af direktiv 2024/1788. Det nuværende lovforslag omhandler ikke implementering af det nye direktiv 2024/1788. Lovforslagets del om gasforsyningssikkerhed refererer til og supplerer visse bestemmelser om ansvar for gasforsyningssikkerhed m.v. i gasforsyningssikkerhedsforordningen (forordning 2017/1938 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden). Lovforslagets del om certificering fastsætter regler om ansvar og proces for certificering af lagersystemoperatører i Danmark i medfør af nye regler om certificering i gasforordningens artikel 15.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej [X]

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (fodnote)

Den gældende fodnote i lov om gasforsyning indeholder en opregning af de direktiver, som loven implementerer.

Det foreslås at nyaffatte *fodnoten*.

Efter det foreslåede § 1, nr. 1, indsættes en fodnote til lovens titel, hvoraf det fremgår, at loven indeholder bestemmelser, der supplerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 af 13. juni 2024 om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint, om ændring af forordning (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 og (EU) 2022/869 og afgørelse (EU) 2017/684 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 715/2009, EU-Tidende L af 15. juli 2024.

Loven indeholder bestemmelser, der supplerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010, EU-Tidende L af 28. oktober 2017.

Loven indeholder bestemmelser, der implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EF) 2009/73 af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv (EF) 2003/55, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 94, som ændret ved direktiv (EU) 2019/692 af 17. april 2019 om ændring af direktiv (EF) 2009/73 om fælles regler for det indre marked for naturgas, EU-Tidende 2019, nr. L 117, side 1.

Loven indeholder bestemmelser, der implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (omarbejdning), EU-Tidende 2018, nr. L 328, side 82, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652, EU-Tidende 2023, L af 31. oktober 2023.

Den foreslåede fodnote vil medføre, at det kommer til at fremgå af loven, at den indeholder bestemmelser, der supplerer elementer i gasforordningen samt præciserer de allerede implementerede bestemmelser i gasdirektivet og VE-direktivet.

I forhold til lovforslagets del om gasforsyningssikkerhed vil det foreslåede om, at ministeren kan pålægge opgaver til flere forskellige aktører, supplere gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 1, som fastsætter, at ansvaret for gasforsyningssikkerhedsansvaret er bredt og påhviler både Europa-Kommissionen, naturgasvirksomheder og medlemsstaterne, navnlig gennem deres kompetente myndigheder. Det foreslåede om, at ministeren kan delegere opgaver til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber refererer til gasforsyningssikkerhedsforordningens bestemmelse (artikel 3, stk. 2), som fastsætter, at medlemsstaterne kan give den kompetente myndighed mulighed for at uddelegere specifikke opgaver efter forordningen til andre organer. Gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 2, fastsætter dog specifikt om erklæring af kriseniveauer, at hvis den kompetente myndighed uddelegerer opgaven bestående i at erklære et af de i artikel 11, stk. 1, omhandlede kriseniveauer, kan de kun gøre dette til en offentlig myndighed, en transmissionssystemoperatør eller en distributionssystemoperatør.

I forhold til lovforslagets del om certificering vil det foreslåede sikre dansk opfyldelse af et krav i artikel 15, stk. 1, i gasforordningen om, at hver medlemsstat skal sikre, at en "certificerende myndighed skal certificere nationale naturgaslagersystemoperatører". Den certificerende myndighed kan være enten den nationale regulerende myndighed, dvs. Forsyningstilsynet i Danmark, eller en anden myndighed, der er udpeget til at være den kompetente myndighed i henhold til artikel 3, stk. 2, i gasforsyningssikkerhedsforordningen. Lovforslaget fastsætter, at Forsyningstilsynet skal være den certificerende myndighed i Danmark, og forslaget henviser i øvrigt til de materielle krav og procedurekrav, som artikel 15 i gasforordningen fastsætter for certificeringen.

I forhold til lovforslagets bestemmelse om adgang til systemet og de kommende tilhørende bekendtgørel-

ser tydeliggør bestemmelsen i to EU-direktiver. Der er tale om regler og definitioner fra det gældende EU-direktiv (EF) 2009/73 om fælles regler for det indre marked for naturgas (gasdirektivet), og EU-direktiv (EU) 2018/2001 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (VEII-direktivet).

Der er tale om implementering af gasdirektivets artikel 32 om tredjeparters ret til adgang, ved at § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning foreslås præciseret. Ved præciseringen af § 18, stk. 1, og den foreslåede ophævelse af § 35 a, i lov om gasforsyning, vil der også ske gennemførelse af artikel 20, stk. 1, i VEII-direktivet om distributions- og transmissionsselskabers forpligtelser til indpasning af vedvarende energi. Endelig vil en udnyttelse af den foreslåede bemyndigelse i § 18 til at fastsætte regler om tilslutning og omkostninger ved bekendtgørelser også indeholde implementering af hele eller dele af de to direktiver. I forhold til lovforslagets § 23 nyaffattes den gældende bestemmelse om tekniske forskrifter i lov om gasforsyning. Der er tale om implementering af artikel 8 i gasdirektivet vedrørende tekniske forskrifter for blandt andet den generelle adgang til infrastrukturen sammenholdt med artikel 20 i VEII-direktivet om samme emne: adgang til den metanbaserede infrastruktur for producenter af vedvarende energi.

Til nr. 2 (§ 6)

Der er ikke en definition af gasforsyningssikkerhed i den gældende lov om gasforsyning.

Efter det foreslåede § 6, *nr. 11*, defineres gasforsyningssikkerhed som ”sandsynlighed for, at der er den tilstrækkelige mængde gas til rådighed, tilstrækkelig kapacitet og den nødvendige operationelle funktionalitet i gassystemet til at sikre fuld forsyning af alle danske gasforbrugere”.

Til nr. 3 (§ 6)

Der er ikke en definition af ikke-beskyttede gaskunder i lov om gasforsyning.

Efter det foreslåede § 6, *nr. 16*, defineres en ikke-beskyttet gaskunde som ”en gasforbruger, som har et gasforbrug over en årligt fastsat tærskelværdi”.

Til nr. 4 (§ 6)

Der er ikke en definition af lagersystemoperatør i lov om gasforsyning. Lov om gasforsyning har en definition af ”lagerselskab”, der er defineret som ”enhver fysisk eller juridisk person, der varetager oplagingsfunktionen”, jf. lovens § 6, stk. 1, nr. 18.

Efter det foreslåede § 6, *nr. 21*, defineres lagersystemoperatør som ”enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring af metanbaseret gas, og som er ansvarlig for driften af en metanbaseret gaslagerfacilitet.”

Til nr. 5 (§ 9)

Lov om gasforsyning fastsætter i § 14, stk. 1, nr. 3, at et distributionsselskab skal bistå transmissions-selskaber eller transmissionssystemejer og systemoperatører med opgaver vedrørende forsyningssikkerheden, jf. bestemmelsens henvisning til § 12, stk. 1, nr. 3, der fastsætter, at et transmissions-selskab, transmissionssystemejer eller systemoperatør skal varetage opgaver vedrørende forsyningssikkerheden i Danmark.

Der er ikke bestemmelser om et distributionsselskabs selvstændige opgaver i forhold til gasforsyningssikkerhed. Der er derfor heller ikke bestemmelser om betaling for de omkostninger, som et distributionsselskab måtte få ved at varetage pålagte opgaver i forhold til gasforsyningssikkerhed.

Det fremgår dog af § 9 i lov om gasforsyning, at en række omkostninger til offentlige forpligtelser skal afholdes af alle forbrugere tilsluttet det sammenkoblede system. Det fremgår af lovens § 9, stk. 1, nr. 2, at disse omkostninger omfatter distributionsselskabernes nødvendige omkostninger til dækning af de opgaver, disse er pålagt efter bestemmelserne i § 11, stk. 3, og § 14, stk. 1, nr. 6, samt pålagte opgaver vedrørende gassikkerhed.

I forhold til transmission fastsætter lov om gasforsyning i § 9, stk. 1, nr. 1, at transmissionsselskabernes eller transmissionssystemejernes og systemoperatørernes nødvendige omkostninger til dækning af de opgaver, disse er pålagt efter en række bestemmelser, herunder ovennævnte § 12, stk. 1, nr. 3, om ”opgaver vedrørende forsyningssikkerheden i Danmark” samt ”pålagte opgaver vedrørende gassikkerheden”, skal afholdes af alle forbrugere, som er tilsluttet det sammenkoblede gassystem.

Efter det foreslåede til § 9, stk. 1, nr. 2, ændres ”gassikkerhed” til ”gassikkerhed og gasforsyningssikkerhed”.

Den foreslåede tilføjelse til § 9, stk. 1, nr. 2, vil medføre, at det kommer til at fremgå af lov om gasforsyning, at de forbrugere, som er koblet på gassystemet, også vil skulle betale for de opgaver inden for gasforsyningssikkerhed, som distributionsselskaber måtte blive pålagt at udføre.

Der tænkes på særskilte og klart identificerbare omkostninger, som distributionsselskaber måtte få ved at blive pålagt at udføre konkrete offentlige serviceforpligtelser som led i sikring af gasforsyningssikkerheden. Dette skal ses i lyset af, at det er distributionsselskaberne – i praksis Evida – som i fremtiden forventeligt kommer til at stå for transporten og fordelingen af langt størstedelen af den opgraderede biogas (eller brint), som Danmark producerer og forbruger, og som derfor kommer til at udgøre et væsentligt bidrag til gasforsyningssikkerheden i fremtiden.

Den foreslåede tilføjelse til § 9, stk. 1, nr. 2, vil dermed sidestille distributionsselskaber med transmissionsselskaber og systemoperatører i forhold til, hvorledes selskaberne skal have dækket deres evt. omkostninger til opgaver inden for gasforsyningssikkerhed som en offentlig serviceforpligtelse.

Det skal nævnes, at Energinet som udøver af systemansvarlig virksomhed også i fremtiden forventes at være den aktør, der vil have ansvaret (og dermed omkostningerne) for at stå for indkøb af de ydelser til nødforsyning, som Energistyrelsen vurderer er nødvendige for at sikre, at de danske gaskunder kan få dækket deres gasforbrug i en nødsituation i overensstemmelse med nationale strategier for nødforsyning og de obligatoriske standarder for beskyttelse, som gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter.

Til nr. 6 (§ 10 d)

Lov om gasforsyning har ikke bestemmelser om certificering af lagersystemoperatører.

Gasforordningens artikel 15 fastsætter krav om, at nationale naturgaslagersystemoperatører skal certificeres. Artikel 15 blev tilføjet gasforordningen ved lagerforordningen fra juni 2022.

Det fremgår af artikel 15, stk. 1, i gasforordningen, at hver medlemsstat skal udpege ”en certificerende myndighed”, som skal have ansvaret for at certificere nationale naturgaslagersystemoperatører.

Det fremgår endvidere af artikel 15, stk. 1, at den certificerende myndighed kan være den nationale regulerende myndighed eller en anden kompetent myndighed udpeget af den pågældende medlemsstat i henhold til artikel 3, stk. 2, i gasforsyningssikkerhedsforordningen. I Danmark er Forsyningstilsynet udpeget til at være den nationale regulerende myndighed i medfør af gasdirektivet fra 2009, og Energiistyrelsen er udpeget til at være den kompetente danske myndighed for opgaver efter gasforsyningssikkerhedsforordningen.

Efter det foreslåede § 10 d, stk. 1, er Forsyningstilsynet den certificerende myndighed for lagersystemoperatører i Danmark.

Det foreslåede vil medføre, at det kommer til at fremgå af lov om gasforsyning, at Forsyningstilsynet vil være den myndighed, som har ansvaret for at certificere (eller recertificere) nationale lagersystemoperatører. Dermed vil det blive fastsat ved lov, at Forsyningstilsynet vil være den kompetente myndighed for certificering af lagersystemoperatører i Danmark, og det foreslåede vil skabe parallelitet med reglerne om transmission i lov om gasforsyning, hvor Forsyningstilsynet allerede er den kompetente myndighed for certificering af gastransmissionssystemoperatører, jf. lovens § 10 c. At opgaven bliver placeret hos tilsynet i henhold til lov vil også give transparens og klarhed i forbindelse med evt. fremtidig tildeling af ressourcer til certificeringsopgaven.

Efter det foreslåede § 10 d, stk. 2, certificerer Forsyningstilsynet lagersystemoperatører i henhold til de procedurer og krav til certificering af lagersystemoperatører, som er fastsat i artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint.

Det foreslåede vil medføre, at Forsyningstilsynet vil skulle anvende de materielle krav til certificering af lagersystemoperatører, som fremgår af artikel 15 i gasforordningen. Der henvises til omtalen af disse krav i pkt. 2.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede § 10 d, stk. 3, fremsender Forsyningstilsynet kopi af afgørelser om certificering til klima-, energi- og forsyningsministeren og orienterer løbende klima-, energi- og forsyningsministeren om forhold af betydning for certificeringen.

Det foreslåede vil medføre, at ministeren vil blive fuldt orienteret om forhold, der vedrører certificering. Underjordiske gaslagre er meget vigtige for både den europæiske og nationale gasforsyningssikkerhed, og en væsentlig årsag til kravet om certificering er, at ejerskab til lagre ikke må bringe gasforsyningssikkerheden eller andre sikkerhedsinteresser i fare. Som ansvarlig for gasforsyningssikkerheden vil ministeren efter det foreslåede kunne følge processen, og vil blive orienteret om alle væsentlige forhold, herunder knaster, vedr. certificering af lagersystemoperatører.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger om certificering af lagersystemoperatører.

Til nr. 7 (§ 12)

Det fremgår af § 12, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at et transmissionsselskab, en transmissionssystemejer og en systemoperatør i fornødent omfang skal tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1 og 2, og distributionssystemer og forbrugere.

§ 12, stk. 1, i lov om gasforsyning, indeholder regler om transmissionsselskabers, en transmissionssystemejer og en systemoperatørs eksplicitte forpligtelse til tilslutning af udvalgte systembrugere. Dog uden, at der er tale om en begrænsning i forhold til at tilslutte enhver (systembruger), der mod betaling skal have adgang til systemet, jf. § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1. - 2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det fremgår af § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, at enhver har ret til mod betaling at få adgang til systemet og, hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang, lagre, linepack og andre hjælpefunktioner, jf. dog stk. 3.

§ 18, stk. 1, i lov om gasforsyning indeholder regler om generel ret til tredjepartsadgang til både det

metanbaserede og brintbaserede gassystem. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1. - 2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Efter det foreslåede til § 12, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, ændres sætningen »anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg)« til »systembrugere«, og henvisningen til »§ 35 a, stk. 1 og 2« ændres til en henvisning til »§ 18, stk. 1-3«, og sætningen »distributionssystemer og forbrugere« ændres til »og andre gasselskaber«.

Formålet med ændringen er regelforenkligning, at undgå unødigt tvivl om forpligtelserne til at tilslutte, og at sikre en retvisende henvisning i § 12, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning.

Den foreslåede ændring af sætningen om anlæg til opgradering af biogas til det mere generelle begreb systembrugere, vil medføre, at forpligtelsen for transmissionsselskaber i første omgang bedre afspejler den generelle ret for tredjeparter til at få adgang efter § 18, i lov om gasforsyning. Herudover vil ændringen medføre, at reguleringen ikke eksplicit fremhæver én type tredjepart (opgraderingsanlæg for biogas), men helt generelt fastsætter, at transmissionsselskaber skal tilbyde adgang til alle former for tredjeparter. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer, da ekspliciteringen af transmissionsselskabers forpligtelse til at tilslutte udvalgte systembrugere ikke har skullet betyde, at der ikke har været adgang for andre systembrugere end de eksplicit omtalte.

Den foreslåede ændring af henvisningen til retten til adgang for opgraderingsanlæg for biogas i § 35 a, stk. 1 og 2, til i stedet en henvisning til den generelle ret til tredjepartsadgang efter § 18, stk. 1-3, vil medføre, at henvisningen i § 12 følger lovforslagets model omkring at sikre en generel, universel tredjepartsadgang frem for særregler om enkelte typer af systembrugere. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer.

Den foreslåede ændring af sætningen om transmissionsselskabers ekspliciterede forpligtelse til at tilslutte udvalgte systembrugere, vil medføre, at § 12, stk. 1, nr. 1, på dette punkt mere hensigtsmæssigt følger lovens metodik.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. - 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (§ 12 a)

Det fremgår af § 12 a, stk. 3, i lov om gasforsyning, at den, der varetager systemansvarlig virksomhed, kan ud over det, der er nævnt i stk. 1 og 2, hvis det er nødvendigt og rimeligt, varetage den overordnede sammenhængende og helhedsorienterede koordinering for systemet, herunder opgaver på vegne af en eller flere juridiske personer efter § 10 a, § 15 a, stk. 1, § 20, stk. 1, § 35 a, stk. 2, og § 36 a, stk. 1.

§ 12 a, stk. 3, i lov om gasforsyning indeholder regler om den, der varetager systemansvarlig virksomheds eventuelle forpligtelser til at løse faktiske opgaver på vegne af det danske metanbaserede eller brintbaserede gasmarked, når eller hvis der eksempelvis opstår uoverkommelige udfordringer med interoperabiliteten eller uoverstigelige uoverensstemmelser i forhold til eksempelvis vilkår og betingelser for brug af infrastrukturen i Danmark. Ifølge bemærkningerne til pkt. 3.1.3.1., er bemyndigelsen en mulighed for, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan varetage opgaver på tværs af gassystemet og på vegne af andre infrastrukturselskaber ved at fastsætte regler om at samle opgavevaretagelsen hos den systemansvarlige juridiske person for en række forhold, som principielt i dag skal varetages af det enkelte infrastrukturselskab selv, jf. Folketingstidende 2020-21 (2. samling), tillæg A, L171 som fremsat, side 20-21.

Efter det foreslåede til § 12 a, stk. 3, i lov om gasforsyning, ændres henvisningen til »§ 20, stk. 1, § 35 a, stk. 2« til en henvisning til »§ 18, stk. 1-3, § 20, stk. 1«.

Formålet med ændringen er at sikre en retvisende henvisning i § 12 a, stk. 3, i lov om gasforsyning, når eller hvis lovforslagets ændrede model for sikring af tredjepartsadgang gennemføres.

Det foreslåede vil medføre, at der fremadrettet henvises til de generelle regler om tredjepartsadgang for alle systembrugere i henhold til reglerne i § 18, stk. 1-3, i lov om gasforsyning, frem for den særlige tredjepartsadgang for opgraderingsanlæg for biogas i henhold til § 35 a, stk. 2, i lov om gasforsyning.

Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer, da tredjepartsadgangen indholdsmæssigt fortsat sikres også for opgraderingsanlæg for biogas ligesom for alle andre systembrugere med ophæng i reglerne i § 18, stk. 1-3, i lov om gasforsyning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. - 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (§ 14)

Det fremgår af § 14, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, at et distributionsselskab i fornødent omfang skal tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1, og forbrugere.

§ 14, stk. 1, indebærer, at distributionsselskaber er forpligtet til at tilslutte udvalgte systembrugere. Tilslutningen er dog betinget af, at enhver (systembruger) skal betale for at få adgang til systemet, jf. § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1.- 2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det fremgår af § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, at enhver har ret til mod betaling at få adgang til systemet og, hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang, lagre, linepack og andre hjælpefunktioner, jf. dog stk. 3.

§ 18, stk. 1, i lov om gasforsyning indebærer, at der er generel ret til tredjepartsadgang til både det metanbaserede og brintbaserede gassystem. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1. - 2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Efter det foreslåede til § 14, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, ændres sætningen »anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg) til »systembrugere«, og henvisningen til »§ 35 a, stk. 1 og 2« ændres til en henvisning til »§ 18, stk. 1-3«, samt sætningen »og forbrugere« udgår.

Formålet med ændringen er at undgå unødigt tvivl om forpligtelserne til at tilslutte, og at sikre en retvisende henvisning i § 14, stk. 1, nr. 1, i lov om gasforsyning, når lovforslagets ændrede model for sikring af tredjepartsadgang gennemføres.

Den foreslåede ændring af henvisningen til retten til adgang for opgraderingsanlæg for biogas i § 35 a, stk. 1 og 2, til i stedet en henvisning til den generelle ret til tredjepartsadgang efter § 18, stk. 1-3, vil medføre, at henvisningen i § 14 følger lovforslagets model omkring at sikre en generel, universel tredjepartsadgang frem for særregler om enkelte typer af systembrugere. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer, da henvisningerne i bestemmelsen fremadrettet mere retvisende vil følge lovens metodik med en generel tredjepartsadgang for alle systembrugere.

Den foreslåede ændring af sætningen om distributionsselskabers ekspliciterede forpligtelse til at tilslutte udvalgte systembrugere, vil medføre, at § 14, stk. 1, nr. 1, på dette punkt mere hensigtsmæssigt vil følge lovens metodik.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. - 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (§ 18)

Det fremgår af § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, at enhver har ret til mod betaling at få adgang til systemet og, hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang, lagre, linepack og andre hjælpefunktioner, jf. dog stk. 3.

§ 18, stk. 1, i lov om gasforsyning indebærer, at der som udgangspunkt er generel ret til tredjepartsadgang til både det metanbaserede og brintbaserede gassystem. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1. - 2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Efter det foreslåede til § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, ændres ordet »enhver« til »systembrugere«.

Formålet med ændringen er dels at præcisere lovens generelle regler om tredjepartsadgang og dels at sikre en mere hensigtsmæssig anvendelse af begreber inden for lovens systematik.

Det foreslåede vil medføre, at ordlyden af den generelle, universelle tredjepartsadgang ændres fremadrettet til lovens almindelige terminologiske systematik. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer, da enhver og systembruger materielt omfatter den eller de samme grupper af brugere. Det foreslåede vil dermed også medføre, at det i forbindelse med den sproglige systematisering præciseres, at tredjepartsadgangen gælder for alle brugere af det danske metanbaserede eller brintbaserede gassystem. Bestemmelsen i § 18 indebærer stadig, at der vil være adgang til systemet for enhver systembruger, der lever op til betingelserne for at kunne være systembruger i gassystemet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. - 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede til § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, ændres »jf. dog stk. 3« til: »jf. dog stk. 3-5, og regler udstedt i medfør af stk. 6«.

Formålet med den foreslåede ændring er at præcisere, at der er adgang til systemet, men at adgangen kan nægtes, jf. stk. 3. Afslaget på anmodningen om adgang skal være begrundet, jf. stk. 4, og kan påklages til Forsyningstilsynet, jf. stk. 5. Adgangen til systemet kan også begrænses af regler, som ministeren kan fastsætte, jf. den nye bemyndigelse i stk. 6.

Ændringen af henvisningen vil bl.a. medføre, at adgangen til systemet kan betinges af, at der vil blive truffet en forvaltningsretlig afgørelse om afslag på anmodningen om adgang til systemet, som vil skulle være saglig begrundet efter stk. 4, og som vil kunne påklages til Forsyningstilsynet, som evt. vil kunne omstøde en afgørelse om afslag. Adgangen til systemet vil også kunne betinges af yderligere regler, som ministeren vil kunne fastsætte efter det foreslåede stk. 6.

Til nr. 11 (§ 18)

Det fremgår af § 18, stk. 3, nr. 2, i lov om gasforsyning, at transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributions-, lager- og LNG-selskaber kan nægte adgang til systemet i henhold til stk. 1, hvis adgang til systemet ville hindre dem i at opfylde de forpligtelser, som de er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6.

Efter det foreslåede til § 18, stk. 3, nr. 2, i lov om gasforsyning, ændres »som de er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6,« til »som de er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6 og § 14, stk. 1, nr. 2, 3 og 6,«. Forslaget vil herefter tilføje en henvisning til § 14, stk. 1, nr. 2, 3 og 6, som regulerer distributionsselskabernes forpligtelser, herunder at distributionsselskaber i fornødent omfang skal tilslutte biogasopgraderingsanlæg og forbrugere, sikre og måle kvaliteten af den gas, der leveres til og fra distributionssystemet i det område, hvor selskabet varetager distributionsvirksomhed, bistå med opgaver vedrørende forsyningssikkerheden og sikre den sikkerhedsmæssigt forsvarlige fysiske balance i selskabets distributionssystem.

Formålet med ændringen er at præcisere, at det ikke alene er transmissionsselskaber, men også distribu-

tionsselskaber, som kan nægte adgang til systemet, hvis en evt. adgang vil hindre dem i at opfylde deres forpligtelse, som er fastsat i § 14, stk. 1, nr. 2, 3 og 6. Dette svarer til transmissionsselskabernes forpligtelser, som er fastsat i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6.

Til nr. 12 (§ 18)

Det fremgår af § 18, stk. 1, i lov om gasforsyning, at enhver har ret til mod betaling at få adgang til systemet og, hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang, lagre, linepack og andre hjælpefunktioner, jf. dog stk. 3.

Det fremgår af § 35 a, stk. 1, i lov om gasforsyning, at i områder, som er forsynet fra det sammenkoblede system, skal distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører efter anmodning fra ejeren af opgraderingsanlægget tilslutte anlæg til opgradering af biogas til behørig kvalitet (opgraderingsanlæg) til distributionssystemerne eller transmissionssystemet.

Både § 18, stk. 1, og § 35 a, stk. 1, i lov om gasforsyning indeholder regler om ret til tredjepartsadgang. § 35 a regulerer udelukkende anmodninger om adgang fra opgraderingsanlæg (anlæg som opgraderer biogas), hvorimod § 18 fastsætter en generel adgang for enhver systembruger, som anmoder om adgang mod betaling og kan opfylde betingelser i stk. 3. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1. - 2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Der findes ikke nogen bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte generelle regler om tredjeparters adgang efter bestemmelserne i § 18 i lov om gasforsyning.

Det fremgår dog af § 35 a, stk. 7, i lov om gasforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om et opgraderingsanlægs tilslutning til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, herunder nærmere regler om fordelingen af omkostninger ved tilslutning og ved at være tilsluttet distributionssystemerne eller transmissionssystemet mellem ejeren af opgraderingsanlægget og distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren. Bemyndigelsen er ikke blevet udnyttet. Det bemærkes, at rækkevidden af bemyndigelsen er begrænset i relation til forhold, som alene tilfalder den uafhængige regulator at regulere – Forsyningstilsynet.

Efter det foreslåede § 18, stk. 6, i lov om gasforsyning, bemyndiges klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om tilslutningsanlæg, herunder ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg, samt forhold omfattet af stk. 1-5, herunder omkostningsfordelingen mellem system- brugere og infrastrukturselskaber, om nægtelse af adgang, om infrastrukturselskabernes behandling af anmodninger og Forsyningstilsynets behandling af klager over afslag. Ved in- frastrukturselskaberne forstås transmissions- selskaber, trans- missionssystemejere, systemoperatører og distributionselskaber.

Formålet med bestemmelsen er overordnet at sikre en bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte detailregler ved bekendtgørelse om tredjepartsadgang i form af tilslutning af systembrugere til det metanbaserede og brintbaserede gassystem. Det foreslåede har dermed til formål at beholde den gældende bemyndigelse i § 35 a, stk. 7, i lov om gasforsyning, da bestemmelsen i øvrigt foreslås ophævet, men også at sikre en bredere bemyndigelse på netop andre og flere forhold end efter § 35 a, stk. 7, i lov om gasforsyning.

Brintmarkedet og etablering af tilslutningsanlæg, som forbinder systembruger med det sammenhængende gassystem, er under udvikling. Der kan opstå særlige økonomiske og tekniske forhold, der skal tages hensyn til. En bred bemyndigelse skal derfor sikre, at der hurtigt og smidigt kan foretages nødvendige løbende ændringer og justeringer af reguleringen i bekendtgørelser. Den foreslåede bestemmelse vil således udgøre en bred bemyndigelse til ministeren til at regulere alle forhold vedrørende tilslutningsanlæg, her-

under modellen vedr. ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg, og aftaler om kapacitetsudnyttelse i sådanne anlæg m.v.

Den foreslåede bestemmelse i § 18, stk. 6, i lov om gasforsyning, vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om tilslutningsanlæg, definere hvad tilslutningsanlæg er, og at der ikke er adgang til tilslutningsanlæg. Der kan fastsættes regler om ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg. Ved tilslutningsanlæg vil der skulle forstås rør og nødvendige tekniske anlæg, der etableres og drives af juridiske personer med henblik på at tilslutte en systembruger til det sammenhængende gassystem. Dermed består tilslutningsanlæg principielt af samme tekniske delkomponenter som enhver anden form for rørført energitransportsystem. I forhold til lov om gasforsynings kerneregulering, monopolinfrastrukturen med tredjepartsadgang, vil det foreslåede dog netop optræde som noget andet end det almindelige monopolregulerede system, fordi der ikke er tredjepartsadgang til anlæggene. Det vil også med det foreslåede være irrelevant til hvilken type infrastruktur, der sker tilslutning: transmission, distribution, lager- eller LNG- faciliteter. Tilslutningsanlæggets udstrækning hører op ved tilslutningspunktet med et sammenkoblet gassystem, jf. § 6, nr. 26. Fra tilslutningspunktet vil rørene og de tekniske nødvendige anlæg i stedet blive klassificeret som almindelig distributions-, transmissions-, lager- eller LNG-infrastruktur. Dermed vil en forudsætning være, at et tilslutningsanlæg vil være dimensioneret til at servicere én systembruger. Der bør derfor netop ikke kunne opstå ret til tredjepartsadgang som følge af eksempelvis uudnyttet kapacitet, jf. § 18, stk. 1, jf. § 18, stk. 3, nr. 1.

Det foreslåede vil også medføre, at etablering og drift af tilslutningsanlæg vil kunne foretages for systembrugerens regning. Dette vil indebære, at det er systembrugerens, som dækker omkostningerne knyttet til tilslutningsanlægs etablering og drift.

Den foreslåede bestemmelse i § 18, stk. 6, i lov om gasforsyning, vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om omkostningsfordelingen mellem systembrugere og infrastrukturselskaber i relation til adgangen mod betaling efter § 18, stk. 1, men dog ikke tariffer som omfattet af kravet om metodegodkendelse efter §§ 20, 20 a, 23 og 36 a. Det betyder eksempelvis, at ministeren vil blive bemyndiget til at fastsætte regler for, hvordan tilslutningspunktet vælges mellem én type af systembrugere og systemet. Det vil eksempelvis gælde for opgraderingsanlæg for biogas i relation til det metanbaserede gassystem, eller for elektrolyseanlæg i relation til det brintbaserede gassystem. Endvidere vil bemyndigelsen kunne anvendes til at differentiere mellem grupper af systembrugere relativt til, hvor omkostningstung en gruppe af systembrugere er. Herved vil der navnlig være tale om mulighed for differentierede regler, henholdsvis tredjepartsadgang på havet og tredjepartsadgang på land, under iagttagelse af lovens og EU-rettens generelle regler om ligebehandling og gennemsigtighed. Tredjepartsadgang på havet vil alt andet lige altid være mere omkostningstungt end på land som følge af de sværere operationelle forhold og de højere risicibetonede anlægsinvesteringer. Det vil således først og fremmest være en forudsætning for udnyttelsen af bemyndigelsen, at de administrative regler for omkostningsfordeling vil være ligebehandlende, gennemsigtige og ikkediskriminerende. Samtidig vil det dog også være forventeligt, at bemyndigelsen udnyttes til at sikre, at begrebet ligebehandling ikke misforstås til at opfatte det således, at de faktiske omkostninger vil skulle være de samme for tredjepartsadgang på havet som på land. Dertil ville ligebehandlingshensynet blive trukket for langt. Der vil dog fortsat altid, inden for en undergruppe af systembrugere som eksempelvis producenter af opgraderet biogas, skulle være tale om regler, der er ligebehandlende, gennemsigtige og ikkediskriminerende.

Den foreslåede bemyndigelse vil også medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om nægtelse af adgang til gassystemet. Den foreslåede bemyndigelse vil således kunne supplere eksempelvis kriteriet i § 18, stk. 3, nr. 1, om manglende fornøden kapacitet, og hvad der nærmere vil ligge heri. Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede bemyndigelse netop vil kunne udnyttes til at fastsætte regler om, hvordan spørgsmålet om tilgængelig kapacitet skal forstås i relation til

tredjepartsadgangen. Energistyrelsens fortolkning af de særlige regler om adgang for opgraderingsanlæg for biogas i § 35 a, har været fortolket som, hvor meget teknisk kapacitet, der er til rådighed i de enkelte distributionssystemer og transmissionssystemet relativt til perioden. Spørgsmålet om tilgængelig kapacitet vil altid være relevant. Den foreslåede bemyndigelse vil ikke ændre på det materielle indhold for så vidt angår opgraderingsanlæg for biogas' tredjepartsadgang, men vil give mulighed for at fastsætte regler, som vil kunne variere fra undergruppe til undergruppe af systembrugere, afhængigt af om der er tale om tredjepartsadgang til det metanbaserede gassystem eller det brintbaserede gassystem.

Den foreslåede bemyndigelse vil også medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om behandlingen af anmodninger om tredjepartsadgang, herunder infrastrukturselskabernes beføjelser og forpligtelser i relation til valg af tilslutningspunkt. Det foreslåede vil således fortsat kunne udnyttes til at fastsætte regler om, at infrastrukturselskaberne vil være underlagt forvaltningsloven for så vidt angår både deres afgørelse om tilslutningspunktet, men også tilfælde af nægtelse af anmodningen om tredjepartsadgang. Det forventes dermed, at bemyndigelsen vil kunne udnyttes til at fastsætte regler om, at infrastrukturselskaberne, ligesom ved de hidtidige regler om opgraderingsanlæg for biogas, vil skulle agere på tilsvarende vis som en myndighed i deres møde med tredjeparterne. Dette vil stille krav til infrastrukturselskaberne ved, at de vil skulle træffe afgørelse om tilslutningspunkt ud fra objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier. Men også at de skal følge forvaltningsloven i behandlingen af anmodninger om tredjepartsadgang, samt at denne del af deres forretningsområde også vil være underlagt reglerne om offentlighed i forvaltningen. Ved udnyttelse af bemyndigelsen på dette punkt vil det med andre ord stille krav til infrastrukturselskaberne ved, at de på trods af deres selskabsretlige natur som naturligt monopol, vil få til opgave at sikre objektivitet, gennemsigtighed og ikke-diskrimination blandt andet i forbindelse med tilslutninger af systembrugere til det metanbaserede og brintbaserede gassystem. Det sikres bedst ved krav om afgørelsesvirksomhed for infrastrukturselskaberne. Det vil sige, at processen for tilslutningerne sidestilles med kravene for en offentlig myndighed, svarende til den offentligretlige administration af en afgørelseskompetence. Denne konkrete bemyndigelse til at delegerer afgørelsesvirksomhed til private (infrastrukturselskaberne) vil ikke automatisk påvirke det resterende forretningsområde hos infrastrukturselskaberne.

Den foreslåede bemyndigelse vil også medføre, at klima-, energi og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om Forsyningstilsynets behandling af klager over afslag på tredjepartsadgang. Forsyningstilsynet, der efter det foreslåede vil være klagemyndighed for infrastrukturselskabernes afgørelser, vil skulle sikre retsstillingen og retssikkerheden for de systembrugere, som ønsker tredjepartsadgang. Dermed vil den foreslåede bemyndigelse supplere den gældende generelle bemyndigelse i forhold til at fastsætte regler om Forsyningstilsynets opgaver i lovens § 41 a, stk. 1 og 2.

Til nr. 13 (§ 20, § 36 a, § 38)

§ 20, stk. 1 indeholder regler om, at transmissionssystemer, distributionssystemer og LNG-faciliteter er underlagt den såkaldte regulerede adgang.

Det fremgår af § 20, stk. 1, 1. pkt., i lov om gasforsyning, at priser og betingelser for benyttelse af transmissionssystemer og distributionssystemer samt LNG-faciliteter efter § 18, der udbydes af transmissions-selskabet, transmissionssystemejeren, systemoperatøren og distributions- og LNG-selskabet, fastsættes af transmissions-, distributions-, eller LNG-selskabet, jf. kapitel 7.

Det fremgår af § 36 a, stk. 1, i lov om gasforsyning, at priser og betingelser for anvendelse af transmissionssystemer og distributionssystemer samt LNG-faciliteter fastsættes af transmissionselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributions- og LNG-selskaber efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

§ 36 a, stk. 1 indeholder regler om, at transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributions- og LNG-selskaber fastsætter deres tariffer efter offentliggjorte og godkendte metoder.

Det fremgår af § 38, stk. 1, i lov om gasforsyning, at priser og betingelser for ydelser fra transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og LNG-selskaber skal fastsættes således, at der ikke diskrimineres mellem systembrugere.

§ 38, stk. 1 indeholder regler om, at transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og LNG-selskaber ikke må diskriminere mellem systembrugere.

Efter det foreslåede til § 20, stk. 1, 1. pkt., § 36 a, stk. 1, og § 38, stk. 1, i lov om gasforsyning, indsættes »vilkår« efter »priser«.

Formålet med ændringen er at sikre en mere ensartet omtale af de kontraktuelle forhold, der indgår i aftalerne mellem infrastrukturselskab og systembruger i forbindelse med adgangen. Der er i lov om gasforsyning konstateret en uregelmæssighed i forhold til denne omtale, hvor det under tiden omtales som betingelser eller vilkår.

Det foreslåede vil medføre, at der i § 20, stk. 1, 1. pkt., § 36 a, stk. 1, og § 38, stk. 1 fremadrettet vil være en eksplicitering af, at en del af adgangen til systemet vedrører, en række kontraktuelle vilkår og betingelser. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer, da der er tale om en sproglig præcisering ved, at der hidtil ved betingelser, indholdsmæssigt har skullet forstås kontraktuelle vilkår og betingelser. Det foreslåede vil ikke medføre ændringer i forhold til måden de kontraktuelle vilkår og betingelser frembringes, godkendes og offentliggøres på. Infrastrukturselskaberne vil således fortsat i dialog med markedet udarbejde betingelserne og vilkårene, ligesom Forsyningstilsynet fortsat vil skulle godkende de pågældende vilkår og betingelser. Endelig vil der fortsat være krav om offentliggørelse af de godkendte vilkår og betingelser.

Til nr. 14 (§ 20 a)

§ 20 a, stk. 2, i lov om gasforsyning, indeholder processuelle regler om, hvordan forhandlet adgang og de tilhørende vilkår og betingelser herfor, fastsættes, hvor der stilles krav om, at brugerne skal høres forinden fastsættelsen.

Det fremgår af § 20 a, stk. 2, i lov om gasforsyning, at lager- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører offentliggør en gang om året deres kommercielle hovedvilkår for adgang til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner. Inden fastsættelse af vilkårene høres lager- og transmissionsselskabernes eller transmissionssystemejernes og systemoperatørernes brugere herom.

Efter det foreslåede til § 20 a, stk. 2, 2. pkt., i lov om gasforsyning, ændres sætningen »lager- og transmissionsselskabernes eller transmissionssystemejernes og systemoperatørernes brugere« til sætningen »de relevante systembrugere«.

Formålet med ændringen er en ordlydsmæssig forsimpning af bestemmelsen uden materielle ændringer. Dermed er der tale om en ordensmæssig ændring.

Det foreslåede vil medføre, at hver enkelt systembrugergruppe ikke eksplicit omtales i forbindelse med kravet om høring forinden fastsættelse af vilkår og betingelser for forhandlet adgang. Den foreslåede ændring vil ikke medføre materielle ændringer, da der inden for det metanbaserede gassystem fortsat alene vil være mulighed for forhandlet adgang til lager og linepack, og dertil vil alene udvalgte grupper af systembrugerne være relevante høringsparter. Den foreslåede ændring vil ikke medføre materielle

ændringer for det brintbaserede gassystem, da spørgsmålet om adgangstype – forhandlet eller reguleret – fastsættes andetsteds som i lovens § 20, stk. 1, og § 20 a, stk. 1, samt den bagvedliggende EU-regulering.

Til nr. 15 (§ 23)

§ 23 i lov om gasforsyning, giver hjemmel til, at der kan fastsættes tekniske krav og standarder for tilslutning og benyttelse af systemet. Bestemmelsen er i sin nuværende form udarbejdet i forbindelse med den fulde markedsåbning af gasmarkedet – liberalisering – i 2004 (2003-direktivet).

Det fremgår af § 23, stk. 1, i lov om gasforsyning, at for at få adgang til benyttelse af systemet skal brugerne opfylde de krav, der er fastsat herfor, jf. stk. 3.

Det fremgår af § 23, stk. 2, i lov om gasforsyning, at for at kunne blive tilsluttet systemet skal anlæg og installationer opfylde fastsatte tekniske krav og standarder.

Det fremgår af § 23, stk. 3, i lov om gasforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 og 2 nævnte forhold, herunder bestemme, at visse tekniske krav og standarder for tilslutning til samt krav for benyttelse af systemet skal fastsættes af transmissionsselskaber.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 1818 af 28. december 2023 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af gassystemet. Det følger af bekendtgørelsens § 5, stk. 1, at transmissionsselskaberne skal efter drøftelse med distributions-, lager- og LNG-selskaber samt andre relevante markedsaktører udarbejde vilkår og betingelser for benyttelsen af gassystemet, som er nødvendige for, at transmissionsselskaberne kan varetage deres opgaver, herunder som systemansvarlig virksomhed.

Hjemlen til at fastsætte tekniske krav og standarder, som er omfattet af krav om notifikation i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester, fremgår udelukkende af § 23.

Hertil bemærkes dog netop, at regler for gastransport, altid har omfattet andet og mere end tekniske krav og standarder, som er omfattet af krav om notifikation i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester. Navnlig har regler for gastransport altid omfattet også vilkår og betingelser (krav) for benyttelse af systemet. Det vil sige elementer, som optræder som kontraktuelle privatretlige forhold, og dermed noget ud over tekniske krav og standarder som omfattet af krav om notifikation i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester.

Ifølge de specielle bemærkninger til § 23, er andre end transmissionsselskabers vilkår og betingelser reguleret andre steder i loven, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 8270-8271. Det vil sige muligheden for at fastsætte kontraktuelle vilkår og betingelser, som skal offentliggøres, og som skal påses af Forsyningstilsynet, også følger af lovens § 20 og § 36 a, jf. § 40.

Det fremgår af § 35 b, i lov om gasforsyning, at distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører kan fastsætte nødvendige krav om, at opgraderet biogas, der ønskes injiceret i distributions- eller transmissionssystemet, leveres ved et givet gastryk og en given brændværdi. Ifølge de specielle bemærkninger til § 35 b, er det fastlagt at distributions- eller transmissionsselskaber kan fastsætte nødvendige tekniske krav og standarder for den opgraderede biogas, der ønskes injiceret, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 182 som fremsat, side 23-25.

§ 35 b, i lov om gasforsyning, optræder dermed som en eksplicit særregulering af muligheden for at fastsætte tekniske krav og standarder for opgraderingsanlæg for biogas til at blive tilsluttet og løbende benytte systemet - noget der ellers er mulighed for i medfør af lovens § 23, stk. 1 og 2.

Det foreslås, at nyaffatte § 23 i lov om gasforsyning.

Efter det foreslåede § 23, *stk. 1*, i lov om gasforsyning, er adgang til systemet betinget af, at systembrugere overholder:

- 1) tekniske krav og standarder, herunder leveringskvalitet og
- 2) vilkår og betingelser for benyttelse af systemet.

Bestemmelsen vil være en præcisering af anvendelsesområdet for § 23, stk. 1, set i forhold til det gældende anvendelsesområde for § 35 b. Bestemmelsen vil videreføre og præcisere det materielle indhold efter § 35 b, som foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 23. Det materielle indhold af § 35 b indeholdes allerede i dag af den gældende § 23, stk. 2, hvorefter anlæg og installationer skal opfylde fastsatte tekniske krav og standarder for at kunne blive tilsluttet systemet. Dette kan være standarder om et givent gastryk og en given brændværdi (leveringskvalitet). For så vidt angår vilkår og betingelser er der tale om regler for anvendelse af transmissionssystemer og distributionssystemer. Disse betingelser skal fastsættes af transmissionsselskaber og distributionsselskaber på baggrund af metoder, som godkendes af Forsyningstilsynet.

Endelig er formålet med bestemmelsen at forenkle lov om gasforsyning ved at samle det materielle indhold af den gældende § 23, stk. 1-2 i et stykke, særligt da dele, der skal notificeres i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester, ikke nødvendigvis begrænser sig til det gældende § 23, stk. 2, men allerede i dag kan angå forhold omfattet af den gældende § 23, stk. 1.

Den foreslåede § 23, stk. 1, vil først og fremmest medføre en forenkling af reglen, da det gældende stk. 2 foreslås indarbejdet og videreført i stk. 1. Herudover vil det foreslåede indarbejde ordlyden fra den gældende § 35 b, der foreslås ophævet, med henblik på at tydeliggøre omfanget af hjemlen til at fastsætte såvel tekniske krav og standarder som vilkår og betingelser for anvendelse af systemet generelt – også for opgraderingsanlæg for biogas og andre typer producenter.

Det foreslåede vil også medføre, at der fortsat sondres mellem vilkår og betingelser over for tekniske krav og standarder, hvor sidstnævnte kan kræve notifikation i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester. Hertil vil det foreslåede navnlig medføre, at det vil være op til infrastrukturselskaberne og andre myndigheder i øvrigt, selvstændigt at foretage en vurdering af, hvilke dele af samlede komplekser som betingelser for gastransport, der dels er kontraktuelle vilkår og betingelser, og hvilke der dels er tekniske krav og standarder, som kræver notifikation i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester.

Efter det foreslåede § 23, stk. 2, i lov om gasforsyning, fastsættes en bemyndigelse af klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte forhold, herunder bestemme, at visse tekniske krav og standarder for tilslutning til samt krav for benyttelse af systemet skal fastsættes af gasselskaber eller den, der varetager systemansvarlig virksomhed. Der er tale om en udvidet ordlyd, idet

bestemmelsen ændres til at omfatte gasselskaber og ikke alene transmissionsselskaber eller transmissions-systemejere og systemoperatører.

Den foreslåede bemyndigelse vil således medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om gasselskabernes kontraktuelle vilkår og betingelser i forhold til hensyn ved udformning af dem, som skal iagttages. Det foreslåede vil ikke medføre ændring af, at infrastrukturselskabernes kontraktuelle vilkår og betingelser fortsat skal anmeldes til Forsyningstilsynet, jf. § 40, stk. 2, i lov om gasforsyning. Men det foreslåede vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at infrastrukturselskaberne eksempelvis skal iagttage særlige risikoforhold, som eksempelvis relateret til eventuelle statslige udbud af arealer til energiproduktion og eventuel tilhørende tilslutning i forbindelse med udarbejdelse af udbudsmaterialet. Det vil også kunne være hensyn til risici forbundet med forsinkelser af projekter og proces for systembrugernes manglende overholdelse af de kontraktuelle vilkår og betingelser.

Den foreslåede bemyndigelse vil også medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om, hvilke tekniske standarder, herunder leveringskvalitet, som skal iagttages og gælde for henholdsvis det metanbaserede og brintbaserede gassystem.

Den foreslåede bemyndigelse vil herudover også medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om, hvilke kontraktuelle vilkår og betingelser, tekniske krav og standarder, der skal notificeres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester.

Det foreslåede vil endelig også medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren for gasselskabernes udarbejdelse af betingelser og vilkår samt tekniske krav og standarder, vil kunne fastsætte regler om opgavevaretagelsen mellem selskaberne, herunder navnlig den juridiske person der varetager systemansvarlig virksomhed. Det foreslåede vil dermed på linje med blandt andet bemyndigelsen i § 2 a, stk. 2, og § 12 a, stk. 4, sikre, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan iagttage lovens formål om at tilrettelægge landets gasforsyning, herunder brintforsyning, i overensstemmelse med hensynet til forsyningssikkerhed, samfundsøkonomi, miljø, forbrugerbeskyttelse og opfyldelse af EU-retlige forpligtelser vedrørende gasforsyningssikkerheden i EU.

Endelig vil det foreslåede videreføre den gældende bemyndigelse i § 23, stk. 3, i lov om gasforsyning, men med den foreslåede forenkling af § 23.

Ministeren vil efter det foreslåede som hidtil kunne fastsætte nærmere regler om tekniske krav og standarder og vilkår og betingelser for benyttelse af systemet.

Ministeren vil endvidere efter det foreslåede kunne bestemme, at visse tekniske krav og standarder for tilslutning samt krav til benyttelse af systemet skal fastsættes af gasselskaber.

I bekendtgørelsen kan det bl.a. blive fastsat, hvilke kompetencer Forsyningstilsynet skal have i forhold til disse regler, da det følger af gasforsyningslovens § 40, stk. 1-2, at reglerne og metoderne, som anvendes til fastsættelse af reglerne, skal anmeldes til Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet vil kunne give pålæg om ændring af reglerne.

Den foreslåede nyaffattelse af bemyndigelsesbestemmelse vil medføre, at reglerne vil skulle udarbejdes af gasselskaber og ikke kun af transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører, som er tilfældet i dag. Gasselskaber er defineret i gasforsyningsloven, jf. § 6, nr. 12, og omfatter også

distributionsselskaber. Transmissionsselskaber og distributionsselskaber vil inden for de offentliggjorte regler kunne nægte anlæg, som ikke opfylder gældende regler, tilslutning til nettet.

Til nr. 16 (overskrift)

Overskriften til § 23 a i lov om gasforsyning hedder ”Gasforsyningsafbrydelser”.

Efter det foreslåede, udgår *overskriften* før § 23 a som følge af, at § 23 a i lov om gasforsyning foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 17.

Til nr. 17 (§ 23 a)

Den gældende § 23 a i lov om gasforsyning er en bemyndigelsesbestemmelse, som fastsætter, at klima-energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler med henblik på håndtering af gasforsyningsafbrydelser i en gasforsyningskrise inden for rammerne af gasforsynings sikkerhedsforordningen, herunder på følgende områder: 1) Afgrænsning og inddeling af beskyttede kundegrupper. 2) Krav til selskabers udarbejdelse, opbevaring og videre sendelse af oplysninger til myndigheder om beskyttede og ikke-beskyttede gaskunder og deres gasforbrug. 3) Udstedelse af forbud mod forbrug af gas hos ikke-beskyttede gaskunder. 4) Etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse i forbindelse med en solidaritetskrise.

Bestemmelsen er således afgrænset til de emneområder, som er reguleret i gasforsynings sikkerhedsforordningen, jf. bestemmelsens formulering ”inden for rammerne af”.

Bestemmelsen er den eneste selvstændige paragraf om gasforsynings sikkerhed (gasforsyningsafbrydelser) i den gældende lov om gasforsyning, idet de få øvrige forpligtelser vedr. gasforsynings sikkerhed er indeholdt i generiske bestemmelser om visse infrastrukturselskabers forskellige opgaver, jf. omtalen i pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bemyndigelsen er en del af i hjemmelsgrundlaget for den gældende gasforsynings sikkerhedsbekendtgørelse som bl.a. indeholder kapitler om Energinets opgaver, beskyttede gaskunder og gasselskabers oplysningsforpligtelser.

Efter det foreslåede ophæves § 23 a.

Ophævelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 18, hvorefter bestemmelsen vil kunne indarbejdes i det foreslåede nye kapitel 4 i lov om gasforsyning, herunder i den foreslåede nye bemyndigelse i § 25, stk. 6. Dette vil give større klarhed og gennemsigelighed i lovgrundlaget for gasforsynings sikkerhed, når bemyndigelsen for ministeren til at fastsætte nærmere regler om roller og ansvar for gasforsynings sikkerhed bliver en del af et samlet nyt kapitel om gasforsynings sikkerhed.

I forlængelse af det foreslåede vil den gældende gasforsynings sikkerhedsbekendtgørelse blive nyudstedt, således at § 23 a udgår fra hjemmelsgrundlaget for bekendtgørelsen. I stedet foreslås det at indsætte den foreslåede nye § 25, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, i bekendtgørelsens hjemmelsgrundlag til ikrafttrædelse samtidig med lovforslagets foreslåede ikrafttrædelse.

Til nr. 18 (§§ 24-25)

I lov om gasforsyning er der ikke et selvstændigt kapitel eller sammenhængende bestemmelser om gasforsynings sikkerhed.

Der er heller ikke bestemmelser om myndighedsansvaret eller myndighedsopgaver inden for gasforsynings sikkerhed i den gældende lov om gasforsyning. De få bestemmelser i lov om gasforsyning, som

vedrører gasforsyningssikkerhed, er indeholdt i mere generelle bestemmelser om enkelte infrastrukturselskabers opgaver.

Der henvises til pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af gældende ret på området for gasforsyningssikkerhed.

Det foreslås, at der indsættes et *nyt kapitel 4 om gasforsyningssikkerhed* i lov om gasforsyning.

Det foreslåede har til formål at fastsætte en sammenhængende lovramme for gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning, hvilket er nyt.

Det foreslåede kapitel 4 vil dermed også have til formål at fremhæve gasforsyningssikkerhed som et særskilt og vigtigt reguleringsområde, ligesom kapitlet har til formål at fremhæve og styrke ministerens centrale rolle inden for gasforsyningssikkerhed i lov om gasforsyning, herunder at styrke ministerens kompetence til at pålægge opgaver inden for gasforsyningssikkerhed til en bredere kreds af aktører.

(Til § 24)

Det fremgår af § 12 i lov om gasforsyning, at et transmissionsselskab, en transmissionssystemoperatør og en systemoperatør skal varetage en række opgaver. Det fremgår af § 12, stk. 1, nr. 3, at et transmissions-selskab, en transmissionssystemejer og en systemoperatør skal varetage opgaver vedrørende forsynings-sikkerheden i Danmark. Denne bestemmelse erstattede den tidligere ordlyd i samme bestemmelse, som fastsatte entydigt, at Energinet havde ansvaret for forsyningssikkerheden i Danmark. Ændringen blev foretaget ved L 1294 (2019), og det fremgår bl.a. af lovbemærkningerne til bestemmelsen, at ændringen har til formål at gøre det klart, at opgaver for et transmissionsselskab alene vedrører en delmængde af det samlede antal opgaver i forbindelse med at varetage gasforsyningssikkerheden i Danmark, jf. Folketingstidende 2019-2020, tillæg A, L 17 som fremsat, side 14. Et transmissionsselskab skal således alene varetage visse opgaver og har dermed ikke eneansvar for den samlede gasforsyningssikkerhed.

Lov om gasforsyning fastsætter, at et distributionsselskab skal bistå transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere eller systemoperatører med opgaver vedrørende forsyningssikkerheden, jf. lovens § 14, stk. 1, nr. 3.

Lov om gasforsyning fastsætter, at lagerselskaber skal stille nødvendig lagerkapacitet til rådighed for transmissionsselskabers eller systemoperatørers varetagelse af opgaver inden for gasforsyningssikkerhed i henhold til § 12, stk. 1, nr. 3, i lov om gasforsyning, jf. lovens § 15, stk. 1, nr. 3.

Lov om gasforsyning indeholder ikke bestemmelser om distributionsselskabers, lagerselskabers eller andre aktørers selvstændige ansvar eller opgaver i relation til at sikre gasforsyningssikkerheden.

Der er heller ikke regler om myndigheders ansvar og roller i den gældende lov om gasforsyning. Energi-styrelsen er dog administrativt udpeget til at være den kompetente myndighed for Danmark i medfør af gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 2, som fastsætter, at hver medlemsstat udpeger en kompetent myndighed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede § 24, stk. 1, 1. pkt., påhviler gasforsyningssikkerheden i Danmark klima-, energi- og forsyningsministeren, gasselskaber og relevante myndigheder.

Det foreslåede vil medføre, at der fastsættes en ramme for myndighedsansvaret, og det vil desuden medføre, at det kommer til at fremgå direkte i lov om gasforsyning - som en indledende bestemmelse i det foreslåede nye kapitel om gasforsyningssikkerhed - at ansvaret for forsyningssikkerheden inden for

gassektoren er bredt og kan involvere flere forskellige aktører på gasmarkedet. Det vil sige, at ansvaret ikke alene påhviler en kompetent myndighed eller Energinet som udøver af systemansvarlig virksomhed.

Det foreslåede vil ikke i sig selv medføre forpligtelser eller rettigheder for de relevante aktører, men det fastlægger et vigtigt forsyningssikkerhedsmæssigt grundprincip om ansvaret og de relevante myndigheder og markedsaktører. Det foreslåede vil også fungere som en rammesættende bestemmelse for det, som i øvrigt foreslås i kapitel 4.

Efter det foreslåede § 24, *stk. 1, 2. pkt.*, udfører disse aktører opgaver og bidrager til gasforsyningssikkerheden inden for deres respektive kompetence- og aktivitetsområder.

Det foreslåede har til formål at fastsætte en overordnet juridisk ramme for forskellige aktørers opgaver og forpligtelser i forhold til gasforsyningssikkerheden. Det foreslåede vil dog ikke medføre direkte forpligtelser eller rettigheder for aktører.

Det foreslåede vil medføre, at det kommer til at fremgå direkte af lov om gasforsyning, at ansvaret for gasforsyningssikkerheden både påhviler gasselskaber og myndigheder – med fokus på klima-, energi- og forsyningsministeren. Ministeren skal dog varetage ansvaret i tæt samarbejde med andre relevante myndigheder, som typisk vil være Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen, som har ansvaret for områder og opgaver, der ligger tæt op ad de opgaver, som specifikt vedrører gasforsyningssikkerheden. Den regulerende myndighed, Forsyningstilsynet, vil også være en relevant myndighed, bl.a. fordi tilsynet skal godkende transmissions- og distributionsselskabers metoder for systemadgang og tariffastsættelse, herunder metoder for regulerede gasselskabers tariffer, i relation til gasforsyningssikkerhed.

Det foreslåede har et indhold, der er kalkuleret over den indledende bestemmelse i gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, som fastsætter, at gasforsyningssikkerheden er et fælles ansvar, som både påhviler myndigheder (navnlig den kompetente myndighed) og naturgasvirksomheder samt Europa-Kommissionen. Gasselskaber i lov om gasforsyning svarer således til naturgasvirksomheder i gasforsyningssikkerhedsforordningen og omfatter både transmissions- og distributionsselskaber, lagerselskaber og gasleverandører m.fl.

Der er ikke bestemmelser i den gældende lov om gasforsyning, som fastlægger ministerens ansvar og opgaver over for gasmarkedets aktører eller måden, som ministeren kan eller skal udøve sine beføjelser på. De beføjelser, som ministeren udøver i dag, er således alene knyttet til det faktum, at Energistyrelsen administrativt er udpeget til at være den kompetente myndighed for de opgaver, som er fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af gældende ret på området for gasforsyningssikkerhed.

Efter det foreslåede § 24, *stk. 2*, udpeger klima-, energi- og forsyningsministeren den kompetente myndighed for Danmark i medfør af artikel 3, *stk. 2*, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden.

Det foreslåede vil medføre, at det vil komme til at fremgå direkte af lov om gasforsyning, at ministeren udpeger den kompetente myndighed i henhold til gasforsyningssikkerhedsforordningen, og at ministeren derfor har kompetencen til at udføre de opgaver, som den kompetente myndighed skal eller kan udføre med afsæt i gasforsyningssikkerhedsforordningen.

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at det kan læses og forstås direkte af lov om gasforsyning, at ministeren udpeger den kompetente myndighed i Danmark for de opgaver, som den kompetente myndig-

hed skal eller kan udføre med udgangspunkt i gasforsyningssikkerhedsforordningen. Der er således en tæt sammenhæng mellem gasforsyningssikkerhedsforordningen og de opgaver, som skal udføres nationalt.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter f.eks., at en medlemsstats kompetente myndighed skal lave forebyggende handlingsplaner og nødplaner for at forebygge og håndtere nødsituationer, og de enkelte aktørers opgaver skal beskrives. Men medlemsstaten fastsætter selv opgaverne for relevante aktører i nationale ordninger, og det foreslåede vil sikre, at ministeren kan pålægge en bredere kreds af aktører at udføre opgaver i forbindelse med nationale ordninger, der skal sikre gasforsyningssikkerheden.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har administrativt udpeget Energistyrelsen til at være ”den kompetente myndighed” over for Europa-Kommissionen i medfør af gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 2. Det er derfor Energistyrelsen, som i praksis varetager myndighedsansvaret for gasforsyningssikkerhed både på nationalt plan og i relation til det europæiske samarbejde om gasforsyningssikkerhed. Energistyrelsen udfører sine opgaver i sektorlovene via delegation fra ministeren, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 910 af 26. juni 2024 om Energistirelsens opgaver og beføjelser (delegationsbekendtgørelsen).

Udpegelsen af Energistyrelsen til denne rolle forventes formelt at ske ved bekendtgørelse. Når Energistirelsens rolle bliver fastsat ved bekendtgørelse vil det betyde, at Energistirelsens ansvar ikke blot fremstår som en administrativ beslutning, men at rollen er forankret i en formel og bindende retsakt. Dette vil også give sikkerhed hos gassektoren og borgere for, at Energistyrelsen har kompetence og legitimitet til at udføre de myndighedsopgaver, som fremgår eller følger af gasforsyningssikkerhedsforordningen.

I den gældende lov om gasforsyning er der ikke bestemmelser om ministeransvar eller ansvar i øvrigt i forhold til gasforsyningssikkerhed.

Der er en række bemyndigelser for ministeren til at fastsætte nærmere regler om forhold vedr. f.eks. systemoperatørers opgaver i forhold til gasforsyningssikkerhed og et distributionsselskabs eller lagerselskabs pligt til at bistå systemoperatører i forhold til de opgaver, som systemoperatørers måtte varetage.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af gældende ret på området for gasforsyningssikkerhed.

Efter det foreslåede § 24, *stk.* 3, har klima-, energi- og forsyningsministeren det overordnede ansvar for at vurdere gasforsyningssikkerheden og fastsætte og koordinere foranstaltninger og samarbejde med danske myndigheder, gasselskaber og gaskunder for at sikre gasforsyningssikkerheden i Danmark.

Det foreslåede vil ikke medføre konkrete og selvstændige handlepligter for ministeren, men det vil medføre, at det vil komme til at fremgå klart af lov om gasforsyning, at ministeren har det samlede ansvar for at vurdere gasforsyningssikkerheden i lyset af f.eks. risikovurderinger og scenarier for forsyningssituationen, og for at fastlægge og koordinere det faglige arbejde, der skal sikre gasforsyningssikkerheden i Danmark. Bestemmelsen vil således have et mere nationalt sigte og fastlægge, at ministeren har myndighedsansvaret også for den nationale planlægning og de nationale foranstaltninger og ordninger, som ministeren vurderer, at der skal til for at sikre gasforsyningssikkerheden i Danmark.

Da Energistyrelsen udøver ministerens beføjelser efter lov om gasforsyning, jf. § 3, stk. 1, nr. 6, i delegationsbekendtgørelsen, fastsættes herved, at Energistyrelsen har det faglige ansvar for at vurdere gasforsyningssikkerheden i lyset af f.eks. nationale risikovurderinger, scenarier og fremskrivninger for forsyningssituationen.

Energistyrelsen vil skulle iværksætte de foranstaltninger, som Energistyrelsen vurderer kan bidrage systemmæssigt og samfundsøkonomisk effektivt til at sikre det niveau for gasforsyningssikkerhed, som

Energistyrelsen til enhver tid vurderer er nødvendigt. Det vil kunne være tiltag, som Energistyrelsen selv udfører, eller det kan være tiltag, som kræver en indsats fra udvalgte gasselskaber, og som Energistyrelsen typisk koordinerer og fastlægger rammerne for.

Både fastlæggelse af de overordnede rammer for gasfor- syningssikkerheden og koordinering af foranstaltninger og valg af konkrete tiltag vil kræve et solidt samarbejde mellem Energistyrelsen og markedets aktører, og den foreslåede bestemmelse har derfor også til formål at gøre det klart, at Energistyrelsen vil skulle samarbejde bredt med gasselskaberne. Det vil naturligvis være i forhold til Energinet som udøver af systemansvarlig virksomhed, som Energistyrelsen allerede i dag samarbejder tæt med, men det vil også omfatte de øvrige forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber. Det gælder ikke mindst det danske distributionsselskab (Evida), hvis operationelle opgaver i forbindelse med balancering af distributionssystemet og planlægning vil spille en stadig vigtigere rolle for gasforsyningssikkerheden i takt med, at det danske gasforbrug overgår til at blive dækket med gas fra biogasanlæg (opgraderingsanlæg), som producerer og leverer opgraderet biogas til distributionssystemet – dvs. uden behov for at dække de danske gaskunders forbrug med importeret gas eller gas fra de danske nordsøfelter, som først skal transporteres gennem transmissionssystemet ved højt tryk.

Der vil også være en samarbejdspligt i forhold til relevante gaskunder, som typisk vil være de største danske gasforbrugende virksomheder, der ikke kan få status som beskyttede gaskunder efter gasforsyningssikkerhedsforordningen. Det er f.eks. afgørende, at der er en meget tæt dialog mellem relevante myndigheder og de ikke-beskyttede gaskunder, som løbende skal vurderes og kategoriseres i forhold til, hvor kritisk deres produktion (og dermed deres gasforbrug) er for samfundet. I den proces er der behov for at kunne give informationer til og få informationer m.v. fra disse gaskunder om deres produktion og produktionsapparat for bl.a. at kunne vurdere deres muligheder for at kunne gå over til alternative brændsler i produktionen eller konsekvenserne for virksomhederne, hvis de får afbrudt deres gasforsyning.

En stor del af det praktiske arbejde med gasforsyningssikkerhed vil være knyttet til planlægning og arbejde med forebyggende handlingsplaner og nødplaner m.v., som er opgaver, der er obligatoriske henhold til gasforsyningssikkerhedsforordningen, og hvor Energistyrelsen har både det overordnede ansvar og ansvaret for at fastlægge de nødvendige foranstaltninger for forskellige aktører. Gasforsyningssikkerhedsforordningen har fokus på gasforsyningssikkerheden i Unionen, men de enkelte medlemslande har et stort nationalt råderum til at vælge nationale strategier og modeller samt tildele forskellige aktører forskellige roller nationalt for at leve op til gasforsyningssikkerhedsforordningens mål og standarder.

(Til § 25)

I lov om gasforsyning er der enkelte bestemmelser om bl.a. transmissionsselskabers og systemoperatørers forpligtelser til at varetage opgaver i forhold til gasforsyningssikkerhed og distributionsselskabers samt lagerselskabers forpligtelser til at bistå transmissionsselskaber og systemoperatører i forhold til opgaver inden for gasforsyningssikkerhed, jf. pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der er ikke bestemmelser om andre aktører, og dermed ikke om de gasselskaber, som konkret forsyner gasforbrugere med gas.

Gasselskaber, som forsyner forbrugere med gas, benævnes gasleverandører. Gasleverandører er som udgangspunkt ikke reguleret eller kontrolleret i forhold til, hvordan de disponerer på energimarkedene, og der er ikke bestemmelser i den gældende lov om gasforsyning, som giver mulighed for at pålægge gasleverandører pligter eller opgaver i forhold til gasforsyningssikkerhed.

Der er dog en bemyndigelse i § 23 a i lov om gasforsyning, som giver ministeren ret til at fastsætte regler med henblik på at håndtere gasforsyningsafbrydelser i en gasforsyningskrise inden for rammerne

af gasforsyningssikkerhedsforordningen. Bestemmelsen er knyttet til og afgrænset af gasforsyningssikkerhedsforordningens ramme, og gasforsyningssikkerhedsforordningen har ikke materielle bestemmelser, som fastsætter konkrete forpligtelser for forskellige typer gasselskaber, herunder gasleverandører. Der er et generelt krav om, at de forskellige aktørers evt. forpligtelser skal være beskrevet i de nationale forebyggende handlingsplaner og nødplaner. De nationale forebyggende handlingsplaner og nødplaner er administrative og beskrivende planer, der ikke er knyttet sanktionsmuligheder til. Gasforsyningssikkerhedsforordningen har heller ikke sanktionsbestemmelser eller krav til, hvordan sanktioner i national ret skal gennemføres

Efter det foreslåede § 25, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren pålægge gasselskaber, som forsyner danske gasforbrugere med gas, specifikke opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden i Danmark.

Det foreslåede vil medføre, at ministeren vil få hjemmel til at kunne pålægge gasselskaber, som forsyner forbrugere på det danske marked med gas, konkrete opgaver for at bidrage til at sikre gasforsyningssikkerheden. Der vil således med det foreslåede alene kunne være tale om opgaver, som vedrører gasforsyningssikkerhed. Forsyning er i § 2, nr. 9, i lov om gasforsyning defineret som salg, herunder videresalg, af gas, herunder af flydende gas (LNG), til kunder. Det er gasleverandørerne, som indgår gaskontrakter med gaskunderne, og som skal forsyne alle danske gaskunder med gas – også i krisesituationer – og det er derfor nødvendigt i særlige situationer at kunne pålægge gasleverandører særlige opgaver, hvis der opstår et behov herfor.

Det vil for det første kunne være nødvendigt at pålægge gasleverandører særlige eller skærpede informationsforpligtelser, hvilket vil være særligt relevant for at kunne vurdere gasforsyningssikkerheden i en krisesituation. Dette kan omfatte informationer til ministeren om gaskontrakter og rådighed over kommerciel gas i danske eller europæiske gaslagre samt forventet afsætning til danske forbrugere. Det vil også kunne omfatte en pligt for gasleverandører til at informere ministeren om, hvilken andel af deres samlede portefølje, som er bundet op på lange kontrakter og lager, samt hvilken andel, der skal sikres i spotmarkedet. Dette er nødvendigt, fordi ministeren vil have behov for bl.a. at have overblik over, hvor meget gas, de enkelte gasleverandører har eller kan forventes at råde over, og hvilken risiko, der kan være forbundet med forsyningskilderne og de forskellige gaskontrakter.

For det andet vil ministeren i en situation, hvor de underjordiske gaslagre ikke bliver fyldt, som de burde i forhold til markedssituationen, kunne pålægge gasleverandører at bruge lager på en bestemt måde. Det kan f.eks. bestå i, at gasleverandører skal have en minimumsmængde af gas på lager i forhold til den gasmængde, de leverer til beskyttede gaskunder. Sådanne modeller for markedsaktørers lagerfyldning er set anvendt i visse medlemsstater. Dette kunne være nødvendigt, fordi de to underjordiske gaslagrene er helt afgørende for gasforsyningssikkerheden i en nødsituation, og det er nødvendigt med en høj grad af sikkerhed for, at de gasselskaber, som har ansvaret for at forsyne slutkunderne med gas, kan sikre leveringen.

De opgaver, som gasleverandører evt. vil blive pålagt med hjemmel i det foreslåede, vil forventeligt blive udmøntet nærmere ved bekendtgørelse (gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsen), jf. den foreslåede bemyndigelse i § 25, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 18.

Det foreslåede vil endvidere medføre, at det bliver muligt at sanktionere gasleverandørers manglende efterlevelse af pålæg, idet lov om gasforsyning fastsætter, at den, der undlader at efterkomme påbud eller forbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovlig forhold, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, jf. § 49, stk. 1, nr. 6, i lov om gasforsyning. Hvis gasleverandørers opgaver og pligter alene er beskrevet i forebyggende handlingsplaner eller nødplaner

m.v., som er administrative planer, så vil det ikke være muligt at sanktionere gasleverandører, som ikke udfører de opgaver, som de efter planen skal udføre.

Det foreslåede har ikke til formål at ændre ved, at gasforsyningssikkerheden til enhver tid vil skulle sikres på den mindst indgribende og mest omkostningseffektive måde, og gasleverandører vil som udgangspunkt fortsat skulle have ret til at disponere og konkurrere frit i det indre energimarked. Men de selskaber, der fysisk står for at levere gassen ind i de danske hjem og virksomheder, vil dog skulle kunne pålægges særlige pligter til at give oplysninger eller redegøre for deres porteføljehåndtering m.v., hvis det vurderes at være nødvendigt – enten som en forebyggende foranstaltning eller i en konkret krisesituation.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.2. og pkt. 2.4.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I lov om gasforsyning er der enkelte bestemmelser om bl.a. et transmissionsselskabs, en transmissions-systemejers og en systemoperatørs forpligtelser til at varetage opgaver i forhold til gasforsyningssikkerhed samt distributionsselskabers og lagerselskabers forpligtelser til at bistå transmissionsselskaber, transmissionssystemejere og systemoperatører i forhold til opgaver inden for gasforsyningssikkerhed, jf. pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger. Der er ikke bestemmelser om ansvar, og der er således heller ikke bestemmelser om forholdet mellem de ansvarlige myndigheder og markedets aktører, herunder særligt de infrastrukturselskaber, som er afgørende for gasforsyningssikkerheden.

Lov om gasforsyning §§ 49 og 50 giver mulighed for at sanktionere overtrædelser af påbud og forbud udstedt i medfør af loven eller regler udstedt i medfør af loven, se hertil lovforslagets pkt. 2.4.1.

For så vidt angår pligten for ikke-beskyttede gaskunder til efter anmodning at reducere eller stoppe deres gasforbrug i en nødsituation (emergency), så er denne pligt strafsanktioneret i gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsen.

Bekendtgørelsen fastsætter, at ikke-beskyttede gaskunder efter anmodning skal reducere eller stoppe deres gasforbrug i kriseniveauet Emergency, jf. § 3, stk. 5. Det fremgår af bekendtgørelsens § 9, stk. 1, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder bl.a. § 3, stk. 5. Der er ikke hjemmel i § 23 a i den gældende lov om gasforsyning til at fastsætte regler om fysisk afbrud af gasforsyningen til gaskunder, som uberettiget forbruger gas i en nødsituation.

Efter det foreslåede 25, *stk. 2*, kan klima-, energi- og forsyningsministeren påbyde forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber specifikke forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder nødvendige foranstaltninger for i en nødsituation at sikre gasforsyningen til beskyttede gaskunder eller foretage fysisk afbrud af gasforsyningen til gaskunder, som uberettiget forbruger gas.

Der vil således alene kunne pålægges de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber opgaver, som er relateret til gasinfrastrukturselskabernes sikring af gasforsyningssikkerheden.

Det foreslåede har til formål at give ministeren mulighed for at pålægge de infrastrukturselskaber, som er afgørende for gasforsyningssikkerheden i Danmark, foranstaltninger for at sikre gasforsyningssikkerheden. Der kan både være tale om forebyggende foranstaltninger eller foranstaltninger, som bliver pålagt i en erklæret krisesituation. Ministerens adgang til at udstede påbud om forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger vil være begrænset til at omfatte de infrastrukturselskaber, som ejer eller varetager driften af gasinfrastruktur, der har afgørende betydning for gasforsyningssikkerheden og driften af gassystemet.

De omfattede gasinfrastrukturselskaber er systemoperatører (transmissionsselskaber), distributionsselskaber og lagerselskaber.

Systemoperatøren har ansvaret for det overordnede transmissionssystem og det samlede gassystem i forhold til gasforsyningssikkerhed, herunder ansvaret for at balancere det samlede gassystem i en nødsituation og ansvaret for at transportere gas til/fra nabolande, som kan være særligt udfordrende f.eks. ved anmodninger om solidaritet i medfør af gasforsyningssikkerhedsforordningen.

Distributionsselskabet har ansvaret for at modtage og styre den gas, som kommer fra transmissionssystemet og vedvarende gas (biogas) fra opgraderingsanlæg, ligesom det i næsten alle tilfælde er distributionselskabet, som står for den fysisk levering og måling af gas til forbrugerne.

Lagerselskabet driver de to underjordiske gaslagre, som er helt afgørende for gasforsyningssikkerheden, særligt i nødsituationer, hvor der evt. ikke er adgang til gas fra andre kilder.

Det foreslåede skal bl.a. forstås på baggrund af og supplere den gældende bestemmelse i § 12, stk. 1, nr. 3, i lov om gasforsyning, som fastsætter, at et transmissionsselskab, en transmissionssystemejer og en systemoperatør skal "varetage opgaver vedrørende forsyningssikkerheden i Danmark". Distributionselskaber og lagerselskaber skal alene yde bistand i forhold til de opgaver, som Energinet udfører som systemoperatør, jf. pkt. 2.4.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslåede vil gøre det klart, at forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber ikke blot varetager opgaver på eget initiativ eller på grundlag af aftaler, men at de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber som udgangspunkt skal handle på baggrund af påbud, som er baseret på de faglige vurderinger og strategiske beslutninger, som ministeren træffer.

Der kan også være tilfælde, hvor et forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab selv vil kunne have interesse i at modtage et påbud om at udføre en særlig handling. Det kunne for eksempel være ved en særlig ressourcekrævende eller omkostningstung foranstaltning, hvor et påbud kan give selskabet en større regulatorisk sikkerhed for opgavens nødvendighed og udførelse i forhold til selskabets ejer eller ledelse eller i forhold til den nationale regulerende myndighed. Den regulerende myndighed skal godkende metoder for tariffastsættelse og betingelser for adgang hos bl.a. transmissionsselskaber, systemoperatører og distributionsselskaber, jf. § 36 a, stk. 1, i lov om gasforsyning.

De opgaver, som ministeren vil kunne pålægge systemoperatøren (Energinet), vil for det første kunne bestå i, at Energinet pålægges at købe de nødforsyningsydelse, som er nødvendige for at sikre gasforsyningen til de beskyttede danske gaskunder i en nødsituation, hvis der sker et nedbrud i gassystemet eller hvis markedet ikke længere kan levere tilstrækkelig gas til at dække gasforbruget hos de gaskunder, som skal beskyttes. Nødforsyningsydelser består i dag af en vis mængde lagerkapacitet, som Energinet køber hos det danske lagerselskab, hvor der er fyldt en mængde nødgas i, samt Energinets køb af fyldningskrav i markedet, jf. omtalen i lovforslagets pkt. 2.4.1.

Energinet vil skulle regne på og foretage sine indkøb med udgangspunkt i, hvad der er samfundsøkonomisk mest hensigtsmæssigt.

Ministeren vil for det andet kunne pålægge Energinet at foretage sine samfundsøkonomiske beregninger og faktiske indkøb på baggrund af ministerens overordnede vurdering af forsyningssituationen og scenarier for gasforsyningssikkerheden. Disse scenarier vil i høj grad afhænge af fælleseuropæiske scenarier og strategier, som Europa-Kommissionen og EU's medlemslande (ved deres kompetente myndigheder) udvikler sammen i regi af Europa-Kommissionens samarbejdsorgan for gasforsyningssikkerhed (Gas Coordination Group).

Det foreslåede har ikke til formål at ændre ved, at Energinet i rollen som systemoperatør fortsat vil være den primære aktør i forhold til at varetage gasforsyningssikkerheden i Danmark, jf. lovforslagets pkt.

2.4.3., men det foreslåede vil supplere og præcisere den eksisterende bestemmelse om, at systemoperatører varetager opgaver inden for gasforsyningssikkerhed. Det foreslåede vil ikke ændre ved, at Energinet fortsat kan indregne sine omkostninger til indkøb af nødforsyningsydelser i den nødtarif, som alle danske gasforbrugere betaler for at få dækket omkostningerne til gasforsyningssikkerhed i Danmark.

Ministeren vil med det foreslåede også kunne pålægge distributionsselskaber at foretage forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger i relation til gasforsyningssikkerhed.

Ministeren vil for det første kunne pålægge distributionsselskabet opgaver vedrørende systemdrift eller systemoptimering inden for distributionssystemet. Det vil kunne være nødvendigt for ministeren at pålægge distributionsselskaber at distribuere gas på en særlig måde for at tilgodese gasforsyningssikkerheden eller at pålægge dem at have særlige procedurer eller systemer på plads for at styre flowet i distributionssystemet optimalt i krisesituationer. Dette skyldes ikke mindst, at andelen af vedvarende gas (opgraderet biogas) er stærkt stigende og forventes at dække hele det danske gasforbrug om få år. Næsten al opgraderet biogas kommer ind i det danske gassystem via distributionssystemet – og bliver forbrugt af forbrugere, som er koblet på distributionssystemet - i modsætning til den fossile gas, som kommer ind i det danske gassystem under højt tryk via transmissionssystemet fra Nordsøen og fra Tyskland. Det betyder, at mange af de foranstaltninger og praktiske handlinger, som skal sikre gasforsyningssikkerheden, i fremtiden vil skulle ske på distributionsniveau, hvorfor det vil være muligt for ministeren at kunne pålægge et distributionsselskab opgaver eller foranstaltninger, der kan sikre en optimal levering af gas til gaskunderne.

Ministeren vil for det andet kunne pålægge distributionsselskabet specifikke opgaver i forhold til håndtering af data. Da det er distributionsselskabet, som leverer gassen til gaskunderne, er det også distributionsselskabet, som har alle stamdata og forbrugsdata for gaskunderne. Disse data er kritiske i en krisesituation, og ministeren skal derfor kunne pålægge distributionsselskabet f.eks. at håndtere, udvikle eller udlevere disse afgørende data på en måde, som understøtter ministerens muligheder for at have overblik over forsyningen og dermed sikre gasforsyningssikkerheden – og i særdeleshed i en krisesituation.

Ministeren vil for det tredje kunne pålægge et distributionsselskab at foretage et fysisk afbrud af gasforsyningen til gaskunder, som aftager gas uberettiget fra gassystemet i en nødsituation hvor gasforbruget hos de beskyttede (eller solidaritetsbeskyttede) gaskunder skal sikres.

Hvis en gaskunde ikke reducerer eller ophører med at aftage (forbruge) gas fra gassystemet efter at have fået et påbud herom, er der tale om uberettiget forbrug af gas og et strafbart forhold, jf. nærmere herom nedenfor.

Det vil være naturligt, at de personer, som skal afbryde gasforsyningen, kan vise behørig legitimation for, at de repræsenterer det forsyningskritiske gasinfrastrukturselskab, som ejer og driver den infrastruktur, der forsyner aftagestedet med gas.

For det fjerde vil ministeren kunne pålægge et forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab, at selskabet, når den nødsituation, som berettiger fysisk afbrud iht. stk. 3, er erklæret for ophørt, straks skal genetablere gasforsyningen til de afbrudte gaskunder.

Næsten alle danske gasforbrugere er koblet på distributionssystemet, så i praksis vil det være distributionsselskabet (dog transmissionsselskabet eller systemoperatøren, såfremt, der måtte være koblet gaskunder direkte på transmissionssystemet), som vil skulle gennemføre det fysiske afbrud af gasforsyningen.

Som udgangspunkt er det kun ikke-beskyttede danske gaskunder, som vil kunne blive fysisk afbrudt i en situation, hvor der er erklæret nødsituation for Danmark.

Det bemærkes dog, at i den helt særlige situation, hvor en nabomedlemsstat også har erklæret nødsituation, og selv har afbrudt både sine ikke-beskyttede og ikke-solidaritetsbeskyttede) gaskunder, men trods det ikke kan dække gasbehovet hos sine solidaritetsbeskyttede gaskunder, kan nabomedlemsstaten anmode Danmark om solidaritet. Danmark skal så afsøge alle muligheder for at tilvejebringe den nødvendige gas (solidaritetsgas) via markedsbaserede tiltag. Om nødvendigt skal det dog være muligt at kunne afbryde gasforsyningen til flere gaskunder (virksomheder) end de ikke-beskyttede gaskunder for at levere solidaritetsgas. Solidaritetsforanstaltninger skal dog kun iværksættes som en sidste udvej.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.4.1. om gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 10 og 13, som fastsætter rammen for en medlemsstats pligt til at forhindre, at gaskunder uberettiget forbruger gas i en gaskrise, hvor Danmark formelt har erklæret en nødsituation, og hvor gasforbruget til de beskyttede (eller solidaritetsbeskyttede) gaskunder skal sikres.

Det bemærkes, at gassystemet er under en kraftig forandring i disse år. Distributionsselskabet vil bl.a. skulle transportere brint i det bestående gassystem eller i et nyt brintsystem, og det er en politisk målsætning, at gas skal delvis udfases som brændsel for opvarmning af private hjem, dvs. dele af distributionssystemet vil blive lukket ned eller konfigureret på en anden måde. Det er derfor ikke muligt at angive alle de opgaver, det vil kunne komme på tale at pålægge et distributionsselskab fremadrettet, men det er vigtigt, at ministeren har muligheden for at pålægge selskabet konkrete og distributionsrelaterede opgaver, som ministeren til enhver tid vurderer er nødvendige for at sikre, at gasforsyningssikkerheden ikke bliver kompromitteret under og efter den igangværende transformation af distributionssystemet. De opgaver, som et distributionsselskab vil kunne blive pålagt med hjemmel i det foreslåede, vil forventeligt blive nærmere reguleret ved bekendtgørelse, jf. den foreslåede bemyndigelse i § 25, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 18.

Distributionsselskaber vil skulle kunne få deres omkostninger til pålagte opgaver inden for gasforsynings-sikkerhed dækket på samme måde som transmissionsselskaber og systemoperatører, jf. ovenfor. Det foreslåede skal derfor forstås i sammenhæng med den foreslåede ændring til § 9, stk. 1, nr. 2, i lov om gasforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, som vil sikre, at et distributionsselskab også kan få dækket sine omkostninger til pålagte opgaver inden for gasforsyningssikkerhed via selskabets tariffer.

De danske underjordiske gaslagre (og dermed lagerselskaber) er også ekstremt vigtige for både den løbende gasforsyningssikkerhed, men især i en krisesituation, hvor der f.eks. sker nedbrud i anden infrastruktur eller hvor der ikke er nok gas at købe i markedet. I den situation kan der trækkes gas ud fra gaslagrene, som kan opretholde gasforsyningssikkerheden i en vis periode.

De underjordiske gaslagre er derfor forsyningskritisk gasinfrastruktur, men lagerselskaber har i dag kun pligt til at stille nødvendig lagerkapacitet til rådighed for transmissionsselskabers eller systemoperatørers opgaver inden for gasforsyningssikkerhed, jf. lovforslagets pkt. 2.4.1. Det foreslåede har ikke til formål at ændre på de generelle regler for adgang til lager, men det foreslåede vil bemyndige ministeren til at kunne pålægge lagerselskaber selvstændige opgaver i forhold til gasforsyningssikkerhed i deres egenskab af forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab.

Ministeren vil kunne pålægge et lagerselskab (lagersystemoperatør), at iværksætte en skærpet overvågning og rapportering til ministeren vedrørende lagerkundernes brug af lager og deres reservede lagerkapacitet i en krisesituation.

Ministeren vil også kunne pålægge et lagerselskab en pligt til at stille lagerkapacitet til rådighed for en ordning, hvor det pålægges gasleverandører at have en vis mængde gas på lager, jf. ovenfor.

I det omfang et lagerselskab efter det foreslåede vil blive pålagt selvstændige opgaver af større økonomisk betydning, vil det som udgangspunkt skulle ske mod betaling til lagerselskabet for den lagerkapacitet, det skal stille til rådighed, idet der er forhandlet adgang til lager i Danmark, jf. § 20 a i lov om gasforsyning. Forhandlet adgang betyder bl.a., at der er ikke regulerede priser (tariffer) for adgang til lager, og lagerselskaber kan derfor ikke opkræve omkostninger til evt. pålagte opgaver inden for gasforsyningssikkerhed via en godkendt tarifmetode, som det er tilfældet hos Energinet.

Det forudsættes i alle tilfælde, at de opgaver, som de kritiske gasinfrastrukturselskaber vil kunne blive pålagt, er opgaver, som selskaberne har de naturlige forudsætninger og kompetencer til at varetage. Det foreslåede skal derfor også forstås på baggrund af den foreslåede § 24, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, om ansvaret for gasforsyningssikkerheden.

Der henvises i øvrigt til omtalen af påbud til gasselskaber i lovforslagets pkt. 2.4.3.

Ud over ministerens adgang til at påbyde forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber specifikke forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger til sikring af gasforsyningssikkerheden, jf. den foreslåede § 25, stk. 2, kan ministeren til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber delegere operationelle og koordinerende opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder opgaver fastsat i gasforsynings-sikkerhedsforordningen.

Efter det foreslåede § 25, *stk. 3*, kan der foretages fysisk afbrud af gasforsyningen til en gaskunde, der uberettiget forbruger gas i en nødsituation. Politiet kan, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse få adgang til afgangstedet med henblik på at foretage det fysiske afbrud.

Det vil være et krav for at foretage fysisk afbrud af gasforsyningen til en gaskunde, at den pågældende uberettiget forbruger gas. Gasforbrug vil være uberettiget, hvis gaskunden har modtaget påbud om at reducere eller stoppe sit gasforbrug med et givet varsel, men i strid med påbuddet er fortsat med at forbruge gas. Ministeren vil kunne udstede påbud om reduktion eller ophør af forbrug af gas i henhold til gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens § 3, stk. 5, jf. den foreslåede § 25, stk. 6, i lov om gasforsyning, jf. omtalen af bekendtgørelsen i lovforslagets pkt. 2.4.1. og nedenfor om den foreslåede § 25, stk. 6.

Det bemærkes, at der aktuelt ikke er hjemmel i gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens § 3, stk. 5, til at udstede påbud, idet bestemmelsen alene angiver, at ikke-beskyttede gaskunder efter anmodning skal reducere eller stoppe deres gasforbrug i kriseniveauet Emergency. Det forudsættes derfor, at ordlyden af gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens § 3, stk. 5, ændres, således at gaskunder, der uberettiget forbruger gas, kan påbydes at reducere eller stoppe deres gasforbrug i en nødsituation.

Det fremgår af gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens § 9, stk. 1, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder bl.a. § 3, stk. 5, i bekendtgørelsen. Bekendtgørelsens § 9, stk. 2, fastsætter, at der kan pålægges gasselskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5. Bekendtgørelsens § 9 har hjemmel i gasforsyningslovens § 50, der er beskrevet i lovforslagets pkt. 2.4.1. Manglende efterlevelse af påbud om reduktion eller ophør af gasforbrug i en nødsituation vil således udgøre et strafbart forhold.

Det fysiske afbrud af gasforsyningen gennemføres som udgangspunkt af forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber efter påbud fra ministeren, jf. den foreslåede § 25, stk. 2, i lov om gasforsyning.

Der lægges dog op til, at politiet – hvis det skønnes nødvendigt – til enhver tid uden retskendelse kan få adgang til afgangstedet med henblik på at foretage det fysiske afbrud, jf. § 25, stk. 3, 2. pkt.

Bestemmelsen forudsættes navnlig relevant i den situation, hvor en gaskunde, der uberettiget forbruger gas i en nødsituation, ikke ønsker at give et forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab, der har fået påbud om at foretage fysisk afbrud af gasforsyningen til gaskunden, adgang til aftagestedet på gaskundens private ejendom.

Der vil som udgangspunkt være tale om et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, hvorfor retssikkerhedslovens regler om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindgreb og om forholdet til strafferetsplejen vil skulle iagttages. Det bemærkes i den forbindelse, at tvangsindgrebet som udgangspunkt gennemføres med henblik på at bringe det strafbare forhold til ophør og ikke med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1 og 2.

I de tilfælde, hvor der undtagelsesvist vil være tale om, at tvangsindgrebet gennemføres med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, vil tvangsindgrebet skulle gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, herunder reglerne om ransagning i retsplejelovens kapitel 73.

I praksis vil det være nødvendigt, at det forsyningskritiske gasinfrastrukturselskab bistår politiet med den tekniske gennemførelse af afbruddet af gasforsyningen. Gasinfrastrukturselskabets bistand skal desuden ses i lyset af, at ministeren med den foreslåede § 25, stk. 2, i lov om gasforsyning vil kunne påbyde dem specifikke forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger til sikring af gasforsyningssikkerheden, samt at infrastrukturkritiske gasinfrastrukturselskaber har den tekniske viden om, hvordan fysisk afbrydelse af gasforsyning til aftagesteder foretages.

Et aftagested kan ifølge den gældende gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelse omfatte et eller flere målersteder på samme adresse eller på forskellige adresser med en indbyrdes afstand på højst 500 meter, som er ejet af en virksomhed eller koncernvirksomhed.

Fysisk afbrud af en gasforbrugende virksomheds adgang til gasforsyning kan være indgribende i forhold til den berørte virksomhed. Når den nødsituation, som berettiger fysisk afbrud, er erklæret for ophørt, vil det forsyningskritiske gasinfrastrukturselskab derfor straks skulle genetablere forsyningen til de afbrudte gaskunder, jf. nærmere ovenfor om det foreslåede § 25, stk. 2, i lov om gasforsyning.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter, at medlemsstaterne kan give den kompetente myndighed mulighed for at uddelegere specifikke opgaver, der er fastsat i denne forordning, til andre organer, jf. artikel 3, stk. 2. Delegerede opgaver efter varetages under den kompetente myndigheds tilsyn og specificeres i den forebyggende handlingsplan og i nødplanen, jf. forordningens artikel 3, stk. 2.

Det fremgår endvidere af gasforsyningssikkerhedsforordningen, at foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden, der er beskrevet i en forebyggende handlingsplan og en nødplan, skal være klart definerede, gennemsigtige, forholdsmæssige, ikkediskriminerende og kontrollerbare, og de må ikke uretmæssigt forvride konkurrencen eller den effektive funktion af det indre gasmarked, og de og må ikke bringe gasforsyningssikkerheden i andre medlemsstater eller i Unionen i fare, jf. artikel 8, stk. 1.

Efter det foreslåede § 25, *stk. 4*, kan klima-, energi- og forsyningsministeren delegere operationelle og koordinerende opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder opgaver fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen, til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

Det foreslåede vil medføre, at det kommer til at fremgå af lov om gasforsyning, at ministeren kan delegere ansvaret for visse opgaver til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

Det foreslåede har til formål at skabe grundlag for, at ministeren vil kunne delegere forskellige opgaver

på vegne af ministeren til disse selskaber og derved udnytte hos de forsyningskritiske infrastrukturselskabers omfattende viden om gasmarkedet og deres kompetencer i forhold til at håndtere infrastruktur. Ministeren har ikke altid de nødvendige kompetencer og viden til at kunne løse alle relevante opgaver for at sikre gasforsyningssikkerheden.

Det forventes, at Energistyrelsen i praksis vil være den delegerende myndighed, jf. det anførte om delegation i pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Ministeren og Energistyrelsen samarbejder allerede i dag tæt med Energinet som udøver af systemansvarlig virksomhed, og samarbejdet er i væsentlig grad aftalebaseret. Der vil dog kunne være behov for, at ministeren mere formelt delegerer opgaver, idet der vil kunne være tale om væsentlige opgaver både med hensyn til rækkevidde og økonomiske konsekvenser. Det samme hensyn gør sig gældende i forhold til de øvrige forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber, idet disse selskaber fremadrettet også vil skulle arbejde med at tilpasse gassystemet til en mere alsidig gasproduktion og et mere svingende gasforbrug og i det hele taget tilpasse gassystemet til en situation, hvor gas (og på sigt brint) vil blive brugt anderledes end i dag.

Det foreslåede giver på denne baggrund grundlag for, at ministeren f.eks. vil kunne delegerer arbejdet med at udarbejde scenarier eller tekniske/ økonomiske modeller og beskrivelser m.v., som skal indgå i den nationale planlægning, herunder nødplaner og forebyggende handlingsplaner, som ministeren har ansvaret for at lave. Det kunne også være specifikke opgaver, som kan hjælpe ministeren med at vurdere og træffe kvalificerede vurderinger og beslutninger om forsyningssituationen og dermed mængden af f.eks. de nødforsyningsydelser, som løbende skal indkøbes.

Det foreslåede vil specifikt bemyndige ministeren til at kunne delegerer specifikke operationelle og koordinerende opgaver i medfør af gasforsyningssikkerhedsforordningen til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber, jf. den foreslåede formulering ”herunder opgaver fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen”. Det foreslåede vil supplere gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 2, og Energistyrelsen forventes at administrere ordningen.

I praksis vil Energistyrelsen delegerer opgaver til især Energinet. Det vil f.eks. kunne være opgaver i relation til konkret teknisk krisestyring eller mulighed for, at Energinet som systemoperatør kan træffe øjeblikkelige beslutninger under særlige omstændigheder som f.eks. en beslutning om at Energinet kan erklære nødsituation ved en akut hændelse, hvis det ikke kan afvente en myndighedsbehandling. Denne kompetence tilkommer den kompetente myndighed, men det fremgår specifikt af gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 3, stk. 2, at hvis den kompetente myndighed uddelegerer opgaven bestående i at erklære et af de tre kriseniveauer, kan den kun gøre dette til en offentlig myndighed, en transmissions-systemoperatør eller en distributionssystemoperatør.

Der vil også kunne være tale om mere tekniske opgaver, der skal gennemføres i henhold til gasforsyningssikkerhedsforordningen. Den kompetente myndighed vil bl.a. efter forordningen skulle udarbejde forebyggende handlingsplaner og nødplaner i henhold til gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 8, stk. 2. Her vil de forsyningskritiske gasinfrastrukturselskabers indsigt i og overblik over det samlede gassystem kunne være af afgørende betydning for planernes kvalitet, og det vil kunne give mening at delegerer opgaver i forbindelse med denne planlægning til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

Det vil også kunne være relevant at delegerer konkrete opgaver i relation til pligten for medlemsstater til at udvise gensidig solidaritet i nødsituationer. Denne forpligtelse er omhandlet i gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 13, jf. omtalen i lovforslagets pkt. 2.4.1.

Hvis Danmark bliver nødt til at anmode en nabomedlemsstat om solidaritetsgas for at dække de solidari-

tetsbeskyttede gaskunders behov for gas i en nødsituation, så vil en enhed (som udgangspunkt Energinet som systemoperatør) efter det foreslåede kunne få delegeret opgaven med at stå for det operationelle i forhold til nabomedlemsstaten, selvom forpligtelsen til at levere solidaritetsgas formelt påhviler medlemsstaten. Operationelle opgaver vil f.eks. kunne være at fungere som dansk kontaktpunkt over for myndigheder og operatører i nabomedlemsstaten og sikre, at der er reserveret kapacitet i gassystemet til at kunne transportere gassen fra nabomedlemsstaten til Danmark i en nødsituation. Det vil også kunne være at sikre, at gassen til rådighed bliver fordelt korrekt i forhold til de danske solidaritetsbeskyttede gaskunder, hvilket dog også ville skulle involvere distributionsselskabet.

I den omvendte situation, hvor en nabomedlemsstat anmoder Danmark om at levere solidaritetsgas, skal der ske en omfattende koordinering, og der vil skulle laves markedsundersøgelser m.v. for at forsøge at skaffe gas i markedet, som kan leveres som solidaritetsgas til nabomedlemsstaten. Også her vil det praktiske arbejde kunne delegeres til et forsyningskritisk gasinfrastrukturselskab, der som udgangspunkt vil være systemoperatøren.

Der er ikke bestemmelser om delegation i lov om gasforsyning, og der er derfor heller ikke regler om tilsyn med delegerede opgaver.

Efter det foreslåede § 25, *stk. 5*, skal delegerede opgaver, jf. *stk. 4*, varetages under klima-, energi- og forsyningsministerens tilsyn.

Det foreslåede har til formål at fastslå, at ministeren ved delegation af opgaver vil skulle føre tilsyn med, at opgaven bliver udført på den tilsigtede måde. Det selskab, som får delegeret en opgave, vil have de samme pligter og beføjelser, som ministeren har som delegerende myndighed, men ministeren vil fortsat have ansvaret for opgavens udførelse.

I den gældende lov om gasforsyning er der en bemyndigelse for klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler om et transmissionsselskabs, en transmissionssystemejers og en systemoperatørs varetagelse af opgaver vedrørende forsyningssikkerheden i Danmark, jf. § 12, *stk. 3*, jf. § 12, *stk. 1*, nr. 3. Den, der varetager systemansvarlig virksomhed, skal bidrage til at sikre, at der skabes de bedst mulige betingelser for forsyningssikkerhed i Danmark, jf. § 12 a, *stk. 1*, nr. 2, og ministeren kan fastsætte nærmere regler om dette forhold, jf. § 12 a, *stk. 4*.

Ministeren er desuden bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om lagerselskabers pligt til at stille nødvendig lagerkapacitet til rådighed for transmissionsselskabers eller systemoperatørers varetagelse af de i § 12, *stk. 1*, nr. 3, nævnte opgaver (dvs. opgaver vedrørende forsyningssikkerheden i Danmark), jf. § 15, *stk. 2*, i lov om gasforsyning,

Ministeren er endvidere bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om et distributionsselskabs pligt til at bistå transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører med opgaver vedrørende forsyningssikkerheden, jf. § 14, *stk. 2*, jf. § 14, *stk. 1*, nr. 3, i lov om gasforsyning.

Alle tre bemyndigelsesbestemmelser er således knyttet specifikt til bestemmelsen om, at et transmissions-selskab, en transmissionssystemejers og en systemoperatør skal varetage opgaver vedrørende forsyningssikkerheden i Danmark, jf. § 12, *stk. 1*, nr. 3, i lov om gasforsyning.

§ 23 a i lov om gasforsyning bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler om håndtering af gasforsyningsafbrydelser i en gasforsyningskrise inden for rammerne af forsyningssikkerhedsforordningen. De nærmere regler kan bl.a. vedrøre afgrænsning af beskyttede kundegrupper, krav til selskabers udarbejdelse og videregivelse af oplysninger til myndigheder om kundegrupper

og deres gasforbrug, samt udstedelse af forbud til ikke-beskyttede gaskunder mod forbrug af gas eller fjernvarme, samt etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse ved en solidaritetskrise.

Bemyndigelsen i § 23 a er begrænset til at vedrøre forhold, som er omfattet af gasforsynings sikkerhedsforordningen, og som vedrører håndtering af gasforsyningsafbrydelser. Det foreslås bl.a. derfor at ophæve bemyndigelsen i § 23 a, således at indholdet i § 23 a i relevant omfang bliver skrevet ind i en ny og bredere bemyndigelse i det foreslåede kapitel 4 om gasforsynings sikkerhed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede § 25, *stk. 6*, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om varetagelse af gasforsynings sikkerheden og forhold omfattet af § 25, *stk. 1-5*, herunder særligt, men ikke udelukkende, inden for de områder, som er omtalt nedenfor som nr. 1-4.

Det foreslåede vil bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at kunne fastsætte mere detaljerede regler om ansvar, roller og opgaver for forskellige aktører i gassektoren, herunder forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber, gasleverandører og de største gasforbrugende virksomheder i Danmark. Det foreslåede vil også bemyndige ministeren til at kunne fastlægge de konkrete handlepligter for forskellige aktører og de nationale ordninger, som vurderes at være nødvendige for at sikre gasforsynings sikkerheden i Danmark.

I forlængelse af det foreslåede om ophævelse af den gældende § 23 a i lov om gasforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 17, foreslås det at nyudstede bekendtgørelsen om varetagelse af gasforsynings sikkerheden, således at § 23 a udgår fra hjemmelsgrundlaget for bekendtgørelsen. I stedet foreslås det at indsætte den foreslåede § 25, *stk. 6*, i bekendtgørelsens hjemmelsgrundlag til ikrafttrædelse samtidig med lovforslagets foreslåede ikrafttrædelse.

Det fremgår bl.a. af den gældende § 23 a, at ministeren kan fastsætte regler inden for rammerne af gasforsynings sikkerhedsforordningen med henblik på at håndtere gasforsyningsafbrydelser, herunder bl.a. krav til selskabers udarbejdelse, opbevaring og videresendelse af oplysninger til myndigheder om afgrænsning og inddeling af beskyttede kundegrupper, samt afgrænsning og inddeling af beskyttede kundegrupper.

Den gældende bestemmelse er fastsat med henblik på at håndtere gasforsyningsafbrydelser inden for rammerne af forordningen. Baggrunden for bestemmelsen er, at der i en gasforsyningskrise er behov for løbende og fuldt opdaterede oplysninger om gaskundernes gasforbrug, som kun gasselskaberne vil have til rådighed. Oplysningerne er bl.a. nødvendige, hvis beskyttede gaskunders gasforbrug skal prioriteres frem for ikke-beskyttede gaskunders forbrug i en gasforsyningskrise. Det er først og fremmest distributionselskaber og transmissionsselskabet, der fremsender disse oplysninger til myndighederne.

Efter det foreslåede *stk. 6, nr. 1*, kan ministeren fastsætte nærmere regler om gasselskabers og gasforbrugende virksomheders opgaver og oplysningsforpligtelser.

Bestemmelsen har bl.a. til formål at videreføre og udbygge den mulighed for at pålægge oplysningsforpligtelser og opgaver for gasforbrugende virksomheder og gasselskaber, som er indeholdt i den gældende § 23 a i lov om gasforsyning. Den foreslåede bestemmelse vil dog være bredere og ikke være begrænset til gasforsynings sikkerhedsforordningens ramme, og den vil ikke være begrænset til håndtering af afbrydelser af gasforsyningen i en gasforsyningskrise.

Det er formålet med det foreslåede, at ministeren skal kunne have overblik over det samlede gasforbrug og gasforbruget fordelt på forskellige kundegrupper – specielt for at kunne koordinere og styre deciderede nødsituationer. Derfor vil ministeren efter det foreslåede bl.a. kunne fastsætte regler om krav til gasselskabers udarbejdelse, opbevaring og videresendelse af oplysninger om forskellige kundegrupper og

deres gasforbrug til myndighederne. Bestemmelsen vil således skulle forstås og bruges i samspil med den nationale nødplan, som beskriver forskellige pligter for gasselskaber, herunder gasleverandørerne, men også pligter for de største gasforbrugende virksomheder, som f.eks. skal reducere eller stoppe deres gasforbrug, hvis de får påbud herom i en nødsituation.

Oplysninger om gaskunder, der behandles og videresendes af selskaberne, vil være omfattet af databeskyttelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/679). Det forventes ikke, at der vil blive behandlet følsomme oplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, og databeskyttelsesforordningen vil i øvrigt blive taget i betragtning i forbindelse med enden konkrete udmøntning af bestemmelsen.

Det vurderes ikke, at indholdet af relevante oplysningsforpligtelser vil falde inden for retssikkerhedslovens § 10 om retten til ikke at inkriminere sig selv. Retssikkerhedslovens § 10 regulerer i hvilket omfang regler om pligt til at meddele oplysninger til en offentlig myndighed gælder, når en oplysningspligtig fysisk eller juridisk person er mistænkt for at have begået et strafbart forhold.

De oplysninger, som gasselskaber og større gasforbrugende virksomheder typisk vil skulle meddele til ministeren, vil vedrøre kontrakter, gasforbrug, målerdata m.v., dvs. der er tale om markedsorienterede eller faktuelle oplysninger, jf. ovenfor. Hvis en gaskunde forbruger gas uberettiget, er der tale om et strafbart forhold, men et fysisk afbrud af gasforsyningen til en gaskunde vil som udgangspunkt skulle være baseret på faktuelle og fjernaflæste oplysninger (målerdata) om gasforbrug. Der henvises dog i øvrigt til lovbemærkningerne til den foreslåede § 25, stk. 3, ovenfor.

Det fremgår af den gældende § 23 a, at ministeren kan stille krav til selskabers udarbejdelse, opbevaring og videresendelse af oplysninger til myndigheder om beskyttede og ikke-beskyttede kundegrupper og deres gasforbrug.

Gasforsyningssikkerhedsforordningen fastsætter et mindstekrav til beskyttelsesniveauet for beskyttede gaskunder. Det fremgår af gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 6, stk. 1, at der skal træffes foranstaltninger for at sikre gasforsyningen til de beskyttede gaskunder i nærmere definerede tilfælde, bl.a. i en periode på 30 dage med usædvanlig stor gasefterspørgsel, som forekommer med en statistisk sandsynlighed én gang hvert 20 år. Gasforsyningssikkerhedsforordningen giver dog mulighed for at fastsætte et forhøjet beskyttelsesniveau, der går ud over perioden på 30 dage, hvis særlige betingelser er opfyldt.

Det følger af gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 2, nr. 5 og 6, at privatkunder (husholdninger) er beskyttede gaskunder i alle situationer, herunder også hvis der skal ydes solidaritet til anden medlemsstat. Dertil kan medlemsstaterne fastsætte regler om beskyttelse af andre gaskunder. Små og mellemstore virksomheder og væsentlige sociale tjenester kan for eksempel også være beskyttede gaskunder.

Inddelingen i beskyttede og ikke-beskyttede gaskunder inden for forordningens ramme sker en gang årligt som beskrevet i gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsen.

Efter det foreslåede stk. 6, nr. 2, kan ministeren fastsætte nærmere regler om planlægning af forebyggende foranstaltninger, gennemførelse af risikovurderinger og fastsættelse af beskyttelsesniveauer for gasforsyningssikkerhed.

Planlægningen af forebyggende foranstaltninger vil skulle ske i form af egentlige overordnede, rammesættende planer (den forebyggende handlingsplan og nødplanen) samt i form af en mere konkret, operationaliserende udmøntning af enkeltinitiativer. Planlægning af forebyggende foranstaltninger har først og fremmest til formål at undgå en krisesituation, hvor der ikke er nok gas til at forsyne alle

gaskunder. Dette kan for eksempel gøres ved at indføre foranstaltninger, der afbøder mindre hændelser, som dermed ikke udvikler sig og forårsager en egentlig krisesituation. Dernæst vil der skulle planlægges for, hvilke foranstaltninger der kan og skal bringes i anvendelse i de tre kriseniveauer tidlig varsel (early warning), alarm (alert) og nødsituation (emergency). I kriseniveauet nødsituation er det ekstra vigtigt, at foranstaltningerne kan håndtere og afbøde konsekvenserne, hvis der bliver behov for at reducere eller stoppe ikke-beskyttede gaskunders gasforbrug.

Risikovurderingerne vil kunne gennemføres med udgangspunkt i scenarier for den fremtidige forsynings-situation, samt med inddragelse af en række risikoparametre som kan være politiske, teknologiske, markedsrelaterede, samfundsmæssige eller naturskabte jf. bilag V i gasforsyningssikkerhedsforordningen. Relevante risikoparametre kunne for eksempel være: Stop for import af russisk gas til EU, tekniske nedbrud i gassystemet som for eksempel lækager og rørbrud, cyberangreb eller tredjelandes kontrol med infrastruktur, prissvingninger, tyveri eller oversvømmelser. Risikovurderinger kan for eksempel foretages for at vurdere, hvad konsekvenserne er for gasforsyningssikkerheden, hvis centrale dele af den danske infrastruktur ikke længere fungerer, eller hvis gasmarkedet ikke kan opfylde gasforbrugernes behov for gas.

Risikovurderingerne vil skulle anvendes som udgangspunkt for valg af forebyggende og afhjælpende foranstaltninger, og som grundlag for ministerens arbejde med den nationale nødplan.

Foranstaltninger, der skal anvendes i en krisesituation, kan kun iværksættes og være effektive, hvis gaskunderne og deres respektive beskyttelsesniveau er fastlagt før nødsituationen opstår.

Den foreslåede ordning vil medføre, at ministeren kan fastsætte omfanget af beskyttede gaskunder i en nødsituation inden for rammerne af gasforsyningssikkerhedsforordningen. Danmark har hidtil opretholdt det højst tilladte beskyttelsesniveau i forhold til hvor mange gaskunder, der er beskyttede gaskunder. I forhold til hvor længe disse gaskunder skal kunne forsynes i en nødsituation, er der som udgangspunkt mulighed i forordningen til at øge det danske beskyttelsesniveau.

Det fremgår af den gældende § 23 a, at ministeren kan fastsætte regler om udstedelse af forbud til kunder omfattet af ikke-beskyttede kunde grupper mod forbrug af gas eller fjernvarme. Behovet for at udstede forbud følger af gasforsyningssikkerhedsforordningens bestemmelser om håndtering af gasforsyningskriser og gasforsyningsafbrydelser. For at kunne hindre uberettiget gasforbrug i nationale nødsituationer eller i en solidaritetskriser skal medlemsstaternes kompetente myndighed underrette de gaskunder, der kategoriseres som ikke-beskyttede gaskunder, om, at de skal reducere eller standse deres gasforbrug uden at skabe teknisk usikre situationer. Der skal dog så vidt muligt anvendes markedsbaserede løsninger i en gasforsyningskrise, og påbud om reduktion eller stop for gasforbrug i en gaskrise, vil kun ske som en af de sidste foranstaltninger i en gaskrise.

Efter det foreslåede stk. 6, *nr. 3* kan ministeren fastsætte nærmere regler om håndtering af krisesituationer, herunder foranstaltninger for at sikre nødforsyning til beskyttede gaskunder, prioritering og tildeling af gasforbrug inden for gruppen af ikke-beskyttede gaskunder og afbrud af gaskunders uberettigede gasforbrug i en nødsituation.

Det foreslåede vil medføre, at der vil der kunne fastsættes regler om, hvordan en krisesituation konkret vil skulle håndteres. Bestemmelsen vil være målrettet en nødsituation, hvor gasmarkedet ikke i tilstrækkelig grad vil kunne dække alle gaskunders behov for gas, eller hvor gasinfrastrukturen er udfordret på grund af rørbrud eller tilsvarende. I en sådan situation vil det derfor kunne være nødvendigt at tage ikke-markedsmæssige foranstaltninger i anvendelse. I en sådan situation, hvor der enten på grund af en volumenhændelse eller en infrastrukturhændelse er erklæret kriseniveauet nødsituation (emergency), vil forsyningen af beskyttede gaskunder skulle sikres.

De ikke-markedsmæssige foranstaltninger vil f.eks. kunne være frigivelse af nødgas fra gaslageret, påbudt reduktion af gasforbruget og fysisk afbrud af gasforsyningen til gaskunder, der uberettiget aftager gas fra gassystemet. Det er i den forbindelse afgørende, at en reduktion af gasforbruget ikke skal kunne medføre tekniske usikre situationer. Det foreslåede vil give mulighed for at kunne fastsætte regler, der vil give mulighed for at meddele påbud og forbud afhængigt af den konkrete situation.

Det forventes derfor, at den gældende gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelse vil blive revideret i forlængelse af det foreslåede.

Det foreslåede vil sikre, at der kan fastsættes nærmere regler i gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsen om fysisk afbrud af gasforsyningen til gaskunder, som uberettiget forbruger gas i en nødsituation. Den gældende forsyningssikkerhedsbekendtgørelses § 3, stk. 5, fastsætter blot, at ikke-beskyttede gaskunder efter anmodning skal reducere eller stoppe deres gasforbrug i kriseniveauet Emergency.

For det andet forventes det også, at der vil blive ændret i bekendtgørelsens terminologi, så bekendtgørelsen vil anvende ordet ”påbud” i stedet for ”anmodning” i forbindelse med de bestemmelser, som vedrører pålagt reduktion eller stop for gasforbrug. Det er således kun forvaltningsretlige påbud, som skal kunne medføre den bødestraf, som allerede er forudsat som sanktion for manglende reduktion eller stop af uberettiget gasforbrug i gasforsyningssikkerhedsbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. § 50, stk. 1, i lov om gasforsyning.

Det fremgår af den gældende § 23 a, at ministeren kan fastsætte regler for etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse i forbindelse med en solidaritetskrise.

Bemyndigelsen giver ministeren mulighed for at fastsætte en kompensationsordning mellem lande i forbindelse med en solidaritetsforpligtelse efter gasforsyningssikkerhedsforordningen. Forordningens artikel 13 fastsætter, at en medlemsstat kan anmode en nabomedlemsstat om at levere solidaritet i form af gas, hvis medlemsstaten ikke længere kan forsyne sine egne solidaritetsbeskyttede gaskunder. Der skal så vidt muligt anvendes markedsbaserede løsninger i en gasforsyningsafbrydelse, og markedets aktører skal så vidt muligt have adgang til at reagere på situationen med markedsbaserede eller frivillige foranstaltninger. Kun hvis de markedsbaserede foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, skal medlemsstaterne anvende ikkemarkedsbaserede foranstaltninger for at yde solidaritet, jf. gasforsyningssikkerhedsforordningens artikel 11, stk. 1, litra c, og artikel 13, stk. 5.

Den medlemsstat, der anmoder om solidaritet, skal betale en omgående og rimelig kompensation til den medlemsstat, der yder solidaritet. Den medlemsstat, som bliver anmodet om at yde solidaritet, kan nemlig blive nødt til at stoppe forsyningen til visse virksomheder, som i en nødsituation (emergency) uden anmodning om solidaritet ellers ville være beskyttede gaskunder, og kun beskytte sine egne såkaldte solidaritetsbeskyttede gaskunder.

Kompensationen kan omfatte den solidaritetsydende medlemsstats interne omkostninger ved at skulle betale erstatning for indskrænkninger i industrien, der skyldes, at industrikunder pålægges at reducere eller stoppe deres gasforbrug.

Efter det foreslåede § 25, stk. 6, *nr. 4*, kan ministeren blandt andet fastsætte nærmere regler om håndtering af anmodninger om solidaritet til og fra nabomedlemsstater og etablering af en kompensationsordning i forbindelse med solidaritetsanmodninger.

Det foreslåede knytter sig til gasforsyningssikkerhedsforordningens bestemmelse om solidaritet (artikel 13) og viderefører i vidt omfang det materielle indhold i den eksisterende bestemmelse om kompensation i § 23 a, *nr. 4*.

Efter det foreslåede vil ministeren kunne fastsætte regler for en ordning, hvor virksomheder m.v., der lider et økonomisk tab som følge af en anmodning om solidaritet, skal modtage en passende kompensation. Det vil også have til formål at give ministeren mulighed til for eksempel at kunne fastsætte nærmere regler om, hvilke omkostninger, der kan ydes kompensation for, og betingelserne for at opnå kompensation. Eller der vil kunne blive tale om regler om afslag, dokumentation eller tilbagebetaling af kompensation for eksempel ved manglende efterlevelse af bestemmelser om oplysningspligt. Bestemmelsen vil indebære, at gasforsynings sikkerhedsforordningens bestemmelser om betaling af kompensation for udvist solidaritet, herunder for indskrænkninger i industrien (eller bestemmelser om kompensation i bilaterale solidaritetsaftaler indgået i henhold til forordningen) kan udmøntes i konkrete kompensationsordninger for virksomheder m.v., der lider et økonomisk tab.

Til nr. 19 (overskrift til kapitel 6 a)

Det fremgår af overskriften til kapitel 6 a, at kapitlet vedrører levering af opgraderet biogas til systemet og rensset biogas til bygasnet.

I kapitlet indgår blandt andet bestemmelser om opgraderingsanlæg for biogas' ret til adgang til systemet, proces for tilslutning, omkostningsfordeling med mere. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Efter det foreslåede affattes *overskriften* med følgende ordlyd »Pristillæg til biogas«.

Formålet med nyaffattelsen er, at sikre kapitlet mere retvisende angiver det materielle indhold set i forhold til lovforslagets forslag om ophævelse af reglerne i kapitlet om tredjepartsadgang (adgang) for opgraderingsanlæg for biogas.

Det foreslåede vil medføre, at kapiteloverskriften ikke indeholder henvisning til regler i kapitlet som foreslås ophævet. Det foreslåede vil dermed sikre bedre overensstemmelse mellem kapiteloverskrift og indhold i kapitlet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 - 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 20 (overskrift)

Det fremgår af overskriften før § 35 a, i lov om gasforsyning, at bestemmelsen vedrører tilslutning af biogasopgraderingsanlæg m.v.

Det fremgår af § 35 a, stk. 1, i lov om gasforsyning, at i områder, som er forsynet fra det sammenkoblede system, skal distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører efter anmodning fra ejeren af opgraderingsanlægget tilslutte opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet.

§ 35 a i lov om gasforsyning, handler generelt om netop retten til adgang til infrastrukturen for opgraderingsanlæg for biogas (stk. 1), og processen herfor i forhold til omkostningsfordeling med mere (stk. 2-6). For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Efter det foreslåede ophæves *overskriften* før § 35 a i lov om gasforsyning.

Formålet med ophævelsen er at sikre, at overskriften i sig selv ikke længere vil fremgå af lov om gasforsyning i relation til lovforslagets del om forslag til ophævelse af blandt andet § 35 a.

Det foreslåede vil medføre, at overskriften til bestemmelsen ikke vil fremgå. Ophævelsen vil sikre bedre overensstemmelse mellem overskrift og indhold i kapitlet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1-2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 21 (§ 35 a)

Det fremgår af § 35 a, stk. 1, i lov om gasforsyning, at i områder, som er forsynet fra det sammenkoblede system, skal distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører efter anmodning fra ejeren af opgraderingsanlægget tilslutte opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet.

Det fremgår af § 35 a, stk. 2, i lov om gasforsyning, at distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren fastlægger tilslutningspunktet efter drøftelse med ejeren af opgraderingsanlægget og ud fra en økonomisk vurdering af de samlede omkostninger for tilslutningen og de løbende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas. Distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren skal i fornødent omfang drøfte valg af tilslutningspunktet med andre distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører, før der træffes afgørelse. Afgørelsen om etablering af tilslutning af et opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, herunder om tilslutningspunktet og om fordeling af omkostninger, træffes af det selskab til hvis system, det er blevet besluttet, at opgraderingsanlægget tilsluttes.

Det fremgår af § 35 a, stk. 3, i lov om gasforsyning, at forvaltningsloven gælder for distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører i det omfang, de træffer afgørelse efter stk. 2.

Det fremgår af § 35 a, stk. 4, i lov om gasforsyning, at ejeren af opgraderingsanlægget skal afholde de direkte henførbare omkostninger forbundet med tilslutningen til det anviste tilslutningspunkt efter stk. 2 samt de efterfølgende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede bio- gas.

Øvrige omkostninger, herunder til etablering og ændringer, afholdes af distributionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren, hvis omkostningerne vedrører distributionssystemet, eller af transmissionsselskabet, hvis omkostningerne vedrører transmissionssystemet.

Det fremgår af § 35 a, stk. 5, i lov om gasforsyning, at distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører har pligt til at give enhver, der anmoder om tilslutning af et opgraderingsanlæg, alle nødvendige oplysninger, herunder en rimelig og nøjagtig tidsplan for modtagelse og behandling af ansøgningen om tilslutning, et detaljeret skøn over de samlede omkostninger for tilslutningen og de løbende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas og en rimelig og vejledende tidsplan for tilslutningen.

Det fremgår af § 35 a, stk. 6, i lov om gasforsyning, at afgørelser efter stk. 2 kan påklages til Forsynings-tilsynet. Klage skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Klage indgives til distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren der inden 4 uger efter modtagelsen videresender klagen til tilsynet med en udtalelse og de oplysninger, der har ligget til grund for afgørelsen.

Det fremgår af § 35 a, stk. 7, i lov om gasforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om et opgraderingsanlægs tilslutning til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, herunder nærmere regler om fordelingen af omkostninger ved tilslutning og ved at være

tilsluttet distributionssystemerne eller transmissionssystemet mellem ejeren af opgraderingsanlægget og distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren.

§ 35 a i lov om gasforsyning handler generelt om retten til adgang til infrastrukturen for opgraderingsanlæg for biogas (stk. 1), og processen herfor i forhold til omkostningsfordeling med mere (stk. 2-6), samt en bemyndigelse for klima-, energi- og forsyningsministeren (stk. 7). For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Efter det foreslåede ophæves § 35 a i lov om gasforsyning.

Formålet med ophævelsen er at ensrette og samle bestemmelser om adgang til infrastrukturen, herunder processen herfor, mens der samtidigt foreslås indført et mere agilt regime for detailregulering gennem bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren gennem forslagets ændringer til § 18 i lov om gasforsyning.

Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer. Lovforslagets del om tredjepartsadgang generelt, proces herfor og detailregulering forventes umiddelbart at implementere samme model for tilslutning af opgraderingsanlæg for biogas som § 35 a, i lov om gasforsyning, er udtryk for. Forskellen vil blot være, at der vil blive fastsat regler ved bekendtgørelse gennem udnyttelsen af den foreslåede bemyndigelse frem for detailregulering på lovniveau. Enhver udnyttelse af den foreslåede bemyndigelse vil være omfattet af kravet om offentlig høring, hvilket vil sikre høring af parter, som hidtil har anvendt og indrettet sig i henhold til reglerne i § 35 a i lov om gasforsyning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1-2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22 (overskrift)

Det fremgår af overskriften før § 35 a, i lov om gasforsyning, at bestemmelsen vedrører leveringskvalitet.

Det fremgår af § 35 b, i lov om gasforsyning, at distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører kan fastsætte nødvendige krav om, at opgraderet biogas, der ønskes injiceret i distributions- eller transmissionssystemet, leveres ved et givent gastryk og en given brændværdi.

Efter det foreslåede ophæves *overskriften* før § 35 b i lov om gasforsyning.

Formålet med ophævelsen er at sikre overskriften i sig selv ikke længere vil fremgå af lov om gasforsyning, i relation til lovforslagets del om forslag til ophævelse af blandt andet § 35 b.

Det foreslåede vil medføre, at overskriften til bestemmelsen ikke vil fremgå. Ophævelsen vil sikre bedre overensstemmelse mellem overskrifter og indhold i kapitlet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1-2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 23 (§ 35 b)

Det fremgår af § 35 b i lov om gasforsyning, at distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører kan fastsætte nødvendige krav om, at opgraderet biogas, der ønskes injiceret i distributions- eller transmissionssystemet, leveres ved et givent gastryk og ved en given brændværdi.

§ 35 b i lov om gasforsyning indeholder regler om, at der kan fastsættes krav for at en delmængde af systembrugerne (opgraderingsanlæg for biogas) kan få adgang til systemet. Reglen supplerer dermed

og overlapper § 23, i lov om gasforsyning, som også indeholder denne mulighed. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1-2.2. i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede ophæves § 35 b i lov om gasforsyning.

Formålet med ophævelsen er at ensrette bestemmelser og undgå overlappende regulering, der dermed skal ses i sammenhæng med lovforslagets del om ændringer af § 23 i lov om gasforsyning.

Det foreslåede vil medføre, at § 35 b ikke længere vil fremgå af lov om gasforsyning. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer, da der også efter § 23 i lov om gasforsyning kan fastsættes regler om krav til systembrugerne for at få adgang til systemet. Der vil med andre ord ikke ske nogle materielle ændringer for så vidt angår krav om levering ved et givent trykniveau og ved en given brændværdi, hvis sådanne krav vil skulle anmeldes efter direktiv (EU) 2015/1535 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (informationsproceduredirektivet).

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.-2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 24 (overskrift)

Det fremgår af overskriften før § 35 d i lov om gasforsyning, at bestemmelsen angår pristillæg til anvendelse af biogas og administration af pristillæg.

Efter det foreslåede affattes *overskriften* før § 35 d i lov om gasforsyning således: »Administration af pristillæg«.

Det foreslåede vil medføre, at det ikke længere i overskriften før § 35 d vil fremgå, at overskriften handler om pristillæg til anvendelse af biogas.

Formålet med ændringen er, at det af den foreslåede kapiteloverskrift for kapitel 6 a vil fremgå, at kapitel 6 a i lov om gasforsyning vedrører pristillæg til biogas. Der er derfor ikke behov for en gentagelse af, at bestemmelserne i kapitel 6 a omhandler pristillæg i overskriften før § 35 d.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1-2.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 25 (overskrift)

Det fremgår af overskriften til kapitel 7 i lov om gasforsyning, at kapitlet vedrører gasselskabernes priser og betingelser.

I kapitlet indgår blandt andet bestemmelser om infrastrukturselskabernes fastsættelse af priser (tariffer og tarifmetoder) og betingelser (betingelser og vilkår for blandt andet brug af infrastrukturen), samspillet med Forsyningstilsynet i forhold til metodegodkendelse af tariffer og godkendelse af vilkår og betingelser, økonomisk regulering af infrastrukturselskaberne, gasleverandørernes forpligtelser over for kunder, og Forsyningstilsynets adgang til påbud om ændring af priser og betingelser.

Efter det foreslåede affattes *overskriften* til kapitel 7 således: »Gasselskabernes tariffer, priser, vilkår og betingelser«.

Formålet med nyaffattelsen er, at sikre kapitlet indholdsmæssigt bedre følger det materielle indhold, som kapitlet vedrører.

Det foreslåede vil medføre, at kapiteloverskriften vil indeholde en omtale af infrastrukturselskabernes tariffer, priser, vilkår og betingelser.

Det foreslåede vil dermed sikre bedre overensstemmelse mellem kapiteloverskrift og indhold i kapitlet ved at omtale de væsentligste materielle emner i kapitlet. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer.

Til nr. 26 (§ 37)

Det fremgår af § 37, stk. 1, i lov om gasforsyning, at priser for ydelser fra distributionsselskaber fastsættes under hensyntagen til selskabernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og afskrivninger samt forrentning af kapital.

Det fremgår af § 37, stk. 2, i lov om gasforsyning, de i stk. 1 nævnte priser skal fastsættes efter rimelige, objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte brugere af systemet og forbrugere giver anledning til.

Efter det foreslåede til § 37, stk. 2, i lov om gasforsyning, ændres sætningen »de enkelte brugere af systemet og forbrugere« til ordet »systembrugerne«.

Formålet med ændringen er en ordlydsmæssig forenkling af lovteksten, samtidig med at fastdefinerede samlebegreber anvendes.

Det foreslåede vil medføre, at der ikke i § 37, stk. 2, i lov om gasforsyning, længere vil fremgå en eksplicit omtale af både aftagere af energi og øvrige brugere, men i stedet vil samlebetegnelsen systembruger fremgå. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer, da systembrugerbegrebet er fællesbetegnelsen for enhver fysisk eller juridisk person, der forsyner eller forsynes fra et system. Det foreslåede vil medføre, at der i bestemmelsen anvendes en begrebssystematik vedrørende systembrugere, som lovforslaget generelt foreslår gennemført.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.-2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 27 (§ 41)

Det fremgår af § 41, stk. 1, i lov om gasforsyning, at hvis Forsyningstilsynet finder, at priser og betingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i denne lov, kan tilsynet give påbud om ændring af priser og betingelser.

§ 41 i lov om gasforsyning handler om Forsyningstilsynets beføjelser til at påbyde ændringer i forholdet mellem infrastrukturselskaberne og systembrugerne. Bestemmelsen er oprindelig fra skrivningen af hovedloven i år 2000, og angik historisk tilsynets mulighed for at påbyde ændringer i forhandlede priser og betingelser. Ifølge de specielle bemærkninger til § 41 angår Forsyningstilsynets beføjelser blandt andet at påse markedets praksis for aftaler varighed og omfang, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, side 6579-6580.

Efter det foreslåede til § 41, stk. 1, i lov om gasforsyning, ændres sætningen »priser og betingelser« til sætningen »priser, vilkår og betingelser«.

Formålet med ændringen er at opdatere bestemmelsen til en terminologi, som er mere opdateret i forhold til Forsyningstilsynets opgaver i henhold til loven, navnlig i forhold til kompetencerne for Forsyningstilsynet til at efterprøve spørgsmålet om tredjepartsadgang, herunder eventuelle tekniske standarder og krav fastsat for adgang, eller vilkår og betingelser fastsat for anvendelse af systemet.

Den foreslåede ændring vil medføre, at der i stedet for priser og betingelser i § 41, stk. 1, også fremgår vilkår. Den foreslåede ændring vil ikke medføre, at der materielt sker en udvidelse af bestemmelsens omfang, da Forsyningstilsynets beføjelser til at give påbud om ændring af tekniske standarder og krav

eller vilkår og betingelser fastsat af infrastrukturselskaberne i øvrigt omfatter hele lovens anvendelsesområde med de beføjelser, som er Forsyningstilsynet tillagt, og i henhold til de respektive infrastrukturtypers nationale og EU-retlige reguleringsramme.

Til nr. 28 (§ 45 a)

Det fremgår af § 45 a, stk. 2, i lov om gasforsyning, at transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributions-, lager- og LNG-selskaber skal give brugerne af systemet de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til at og sikre en effektiv udnyttelse af systemet.

§ 45 a, stk. 2, i lov om gasforsyning, indeholder en forpligtelse til infrastrukturselskaberne om at levere og stille den nødvendige information til rådighed, som dels sikrer tredjepartsadgangen for brugerne, og dels sikrer en effektiv udnyttelse blandt andet gennem brugernes mulighed for at handle med metan eller brint.

Efter det foreslåede til § 45 a, stk. 2, i lov om gasforsyningen, ændres »brugere af systemet« til »systembrugerne«.

Formålet med det foreslåede er at forsimple og ensrette terminologien vedrørende brugerne af infrastrukturen.

Det foreslåede vil medføre, at ordet systembruger anvendes i stedet for sætningen brugere af systemet, der indholdsmæssigt dækker over det samme. Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer.

Til nr. 29 (§ 47 a)

Det fremgår af § 47 a, i lov om gasforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om udøvelse af tilsyn og kontrol i forbindelse med opkrævning og anvendelsen af beløb, der betales af forbrugere efter § 9, stk. 1.

Efter det foreslåede til § 47 a, i lov om gasforsyning, indsættes efter »stk. 1«: » og § 9 a, stk. 1«.

Formålet med det foreslåede er at sikre en effektiv kontrol med administration af beløb til offentlige forpligtelser i klynger. Det vil ske ved at udvide bemyndigelsen for klima-, energi- og forsyningsministeren til også at omfattet offentlige forpligtelser i medfør af reglerne om offentlige forpligtelser i klynger omfattet af § 9 a. I forbindelse med indsættelsen af § 9 a blev bemyndigelsen i § 47 a ved en fejl ikke tilsvarende udvidet.

Det foreslåede vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om, at selskaber omfattet af § 9 a skal opføre og indberette de opkrævede beløbsstørrelser og andre relevante forhold. Der vil endvidere kunne opstilles krav til dokumentation og regnskabsføring i forbindelse med anvendelsen af de opkrævede midler.

Til nr. 30 (§ 51)

Kapitel 11 i lov om gasforsyning har regler om klageadgang til Energiklagenævnet.

Det fremgår af § 51, stk. 3, 1. pkt., i lov om gasforsyning, at Forsyningstilsynets afgørelser om certificering, jf. § 10 c, ikke kan indbringes for Energiklagenævnet.

Det fremgår af § 51, stk. 3, 2. pkt., at dette dog ikke gælder afgørelser, som Forsyningstilsynet træffer i en certificeringsprocedure indledt efter § 10 c, stk. 4, og hvor Forsyningstilsynet afslår certificeringen. Certificering efter § 10 c, stk. 4, handler om tilfælde, hvor der skal ske en recertificering som følge af nye

omstændigheder som f.eks. transaktioner, der kan have betydning for certificeringen i forhold til kravet om ejermæssig adskillelse efter § 10 b i lov om gasforsyning.

Baggrunden for, at klageadgangen som hovedregel afskæres er, at gasdirektivets bestemmelse om certificering af transmissionssystemoperatører (artikel 10) sammen med direkte gældende bestemmelser i gasforordningen (artikel 14) fastlægger en klart defineret proces for certificeringen med faste tidsrammer.

Efter det foreslåede § 51, stk. 3, 1. pkt., ændres »jf. § 10 c« til: »jf. §§ 10 c og 10 d«.

De foreslåede vil medføre, at der heller ikke er klageadgang til Energiklagenævnet over Forsyningstilsynets afgørelser om certificering af lagersystemoperatører i henhold til den foreslåede § 10 d, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Det foreslåede har til formål at have samme tilgang til klageadgang for hhv. afgørelser om certificering af transmissionssystemoperatører (efter § 10 c i lov om gasforsyning) og afgørelser om certificering af lagersystemoperatører efter den foreslåede § 10 d.

Begge bestemmelser om certificering bygger på EU-regler i hhv. gasdirektivet (artikel 10 vedr. transmissionssystemoperatører) og gasforordningen (artikel 14 vedr. transmissionssystemoperatører og artikel 15 vedr. naturgaslagersystemoperatører). Begge EU-regelsæt er baseret på en proces, hvor der er specifikke tidsfrister, og hvor Europa-Kommissionen skal forholde sig til og udtale sig om de nationale afgørelser.

Det foreslås dog ikke, at der bliver tilføjet en klageadgang, der svarer til klageadgangen i § 51, stk. 3, 2. pkt., vedr. evt. recertificering, som Forsyningstilsynet træffer i en certificeringsprocedure indledt efter § 10 c, stk. 4, og hvor Forsyningstilsynet afslår certificeringen.

Dette skyldes, at Europa-Kommissionen ved certificeringer af lagersystemoperatører har beføjelser også ved recertificeringer svarende til den almindelige procedure for certificeringer.

Det bemærkes, at det foreslåede ikke begrænser adgangen til almindelig domstolsprøvelse af afgørelser om certificering i overensstemmelse med grundlovens § 63 beskyttelse af retten til at få efterprøvet lovligheden af offentlige forvaltningsmyndigheders afgørelser.

Til nr. 31 (§ 55)

Det fremgår af § 55, stk. 4, i lov om gasforsyning, at til etablering og drift af de nødvendige tilslutninger af opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, jf. § 35 a, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren for tilslutning til transmissionssystemet eller kommunalbestyrelsen for tilslutning til distributionssystemet, når almenvellet kræver det, og når der efter § 35 a, stk. 1, er opnået ret til tilslutning, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom.

§ 55, stk. 4, i lov om gasforsyning, regulerer således, at der i praksis kan sikres de nødvendige arealer til tilslutninger, som netop ellers ikke projektgodkendes efter enten reglerne i lov om Energinet (Energinets infrastruktur), lov om gasforsyning (Evidas infrastruktur efter § 14 a) eller lov om varmforsyning (Evidas infrastruktur, som falder uden for § 14 a i lov om gasforsyning). Selvom der ikke er tale om infrastruktur med tredjepartsadgang, er der tale om nødvendig infrastruktur til at tilvejebringe adgang for energiproducenter til det sammenkoblede system.

Efter det foreslåede til § 55, stk. 4, i lov om gasforsyning, ændres ordet »opgraderingsanlæg« til »systembrugere«, henvisningen »jf. § 35 a, stk. 1« ændres til »jf. § 18, stk. 1«, og sætningen »og når der efter § 35 a, stk. 1, er opnået ret til tilslutning« udgår.

Det foreslåede vil ikke medføre ændringer i forhold til adgangen til ekspropriation med henblik på at

tilslutte biogasproducenter, da deres ret til tilslutning fortsat vil være omfattet af bestemmelsen, idet begrebet systembruger er bredere end biogasproducenter og omfatter biogasopgraderingsanlæg (biogasproducenter). Dette følger af hovedbestemmelsen i § 18, som regulerer tredjepartsadgang til gassystemet, og fastsætter, at alle systembrugere har ret til adgang mod betaling. For at kunne få adgang til gassystemet skal der etableres en fysisk tilslutning til gassystemet. I den forbindelse kan det være nødvendigt at iværksætte ekspropriation.

Det foreslåede vil dog medføre materielle ændringer, idet omfanget af tilslutninger udvides fra biogasopgraderingsanlæg til systembrugere, som omfatter enhver fysisk eller juridisk person, der forsyner eller forsynes fra et system. Begrebet omfatter således ikke kun biogasopgraderingsanlæg, men alle andre typer producenter eller aftagere af gas, som er omfattet af gasforsyningsloven. Der vil navnlig kunne iværksættes ekspropriationsforretninger for de til enhver tid gældende producenter og aftagere, som vil skulle have adgang til systemet.

Udvidelsen af bestemmelsen er nødvendig som led i den grønne omstilling og teknologiudvikling med flere nye former for producenter af vedvarende energi. Det er i den forbindelse afgørende for producenter og aftagere, at der sikres lige adgang blandt systembrugere til forskellige typer af producenter af grønne gasser, brint og kulstoffattige gasser.

Ekspropriationsadgangen vil således omfatte alle aftagere og producenter af gas fra vedvarende energikilder eller brint, som teknisk og sikkert kan injiceres og transporteres i systemet.

Udvidelsen af bestemmelsen i § 55, stk. 4, sker desuden som følge af, at § 35 a forslås ophævet, og alle henvisninger i loven til biogasopgraderingsanlæg, jf. § 35 a, stk. 1, derfor skal erstattes af henvisninger til systembrugere, jf. § 18, stk. 1.

Den foreslåede ændring af § 55, stk. 4, vil således medføre en udvidelse af gældende ret, idet ændringen vil udvide den gældende ekspropriationsadgang til at angå samtlige typer tilslutninger omfattet af gasforsyningsloven og ikke kun biogasopgraderingsanlæg. Udvidelsen vil ske ved at ændre ”biogasopgraderingsanlæg” til ”systembrugere”.

Ændringen vil konkret betyde, at § 55, stk. 4, vil fastsætte, at til etablering og drift af de nødvendige tilslutninger af systembruger til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, jf. § 18, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren for tilslutning til transmissionssystemet eller kommunalbestyrelsen for tilslutning til distributionssystemet, når almenvellet kræver det, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Ved ekspropriation for tilslutninger til distributionssystemet efter stk. 4 finder reglerne i kapitel 3 i lov om varmforsyning anvendelse. Ved ekspropriation for tilslutninger til transmissionssystemet efter stk. 4 finder reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom anvendelse, jf. lov om gasforsyning, § 55, stk. 6.

Med mindre der er indgået frivillig aftale, forudsætter tilslutning til gassystemet, at der kan iværksættes ekspropriation af fast ejendom med henblik på at tilslutte anlæg, som producerer grønne gasser, kulstoffattige gasser og brint til det danske gassystem. Der er tale om et stigende antal af tilslutninger, som vil medføre flere ansøgninger om ekspropriation. Det er derfor nødvendigt at tilpasse lovens regler om ekspropriation i § 55, stk. 4, som skal kunne rumme alle mulige systembrugere, som forsynes af eller forsyner det metanbaserede system og et eventuelt kommende brintsystem.

Til § 2

Til nr. 1

Det fremgår af § 4, stk. 3, 1 pkt., i lov om Energinet, at Energinet skal ansøge klima-, energi- og forsyningsministeren om godkendelse af projekter eller godkendelse af indmeldelse af projekter til EU, der er omfattet af godkendelsespligt, jf. stk. 9, nr. 3.

Efter det foreslåede til § 4, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 9« til: »stk. 10« i lov om Energinet.

Formålet med ændringen er, at sikre en korrekt henvisning til bemyndigelsen i den gældende stk. 9, med den ændrede nummerering efter den foreslåede ordning med et nyt stk. 9, jf. lovforslagets § 2, nr. 2.

Det foreslåede vil ikke medføre materielle ændringer i forhold til gældende ret. Det foreslåede vil medføre, at der fremadrettet vil være den rette henvisning til den relevante bemyndigelse for fastsættelse af nærmere regler om § 4 i lov om Energinet.

Til nr. 2

Der findes ikke regler i lov om Energinet om godkendelse af etablering eller væsentlige ændringer af lagre med brændbare gasser.

Det fremgår af § 4, stk. 1, i lov om Energinet, at etablering af nye eltransmissionsnet og gastransmissions-systemer og væsentlige ændringer i bestående net og systemer kan ske, hvis der er et tilstrækkeligt behov for udbygningen, herunder at udbygningen sker med sigte på øget forsyningssikkerhed, beredskabsmæssige hensyn, skabelse af velfungerende konkurrencemarkeder eller indpasning af vedvarende energi, eller hvis projekter er nødvendigt til opfyldelse af pålæg i medfør af stk. 6. Hvis et projekt har regional betydning på tværs af landegrænser, skal dette indgå i behovsvurderingen. I særlige tilfælde kan ændringer i bestående eltransmissionsnet ske alene af hensyn til forskønnelse.

Det fremgår af § 4, stk. 3, i lov om Energinet, at Energinet skal ansøge klima-, energi- og forsyningsministeren om godkendelse af projekter eller godkendelse af indmeldelse af projekter til EU, der er omfattet af godkendelsespligt, jf. stk. 9, nr. 3. Det ansøgte skal være belyst i den langsigtede udviklingsplan efter stk. 2.

Det fremgår af § 4, stk. 4, i lov om Energinet, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan i en godkendelse efter stk. 3 fastsætte vilkår, herunder om indberetning, foretagelse af undersøgelser, indretning, drift og bortskaffelse eller sanering af anlæg.

Efter det foreslåede § 4, stk. 9, i lov om Energinet, finder stk. 1, 1.-2. pkt., stk. 3, 1. pkt., stk. 4, og stk. 9, nr. 3, tilsvarende anvendelse på etablering af nye anlæg til lagring af brændbare gasser og væsentlige ændringer i sådanne anlæg.

Formålet med indsættelsen er at sikre, at klima-, energi- og forsyningsministeren får lejlighed til at behandle Energinets, i praksis Energinets datterselskab Gas Storage Denmark, eventuelle ansøgninger om etablering eller væsentlige ændringer af lagre med brændbare gasser. Dog uden at lade sådanne forhold omfattes af eksempelvis plankravene i § 4 i lov om Energinet.

Det foreslåede vil medføre, at Energinet skal søge klima-, energi- og forsyningsministeren om tilladelse efter § 4 i lov om Energinet for etablering af eller væsentlige ændringer af lagre med brændbare gasser. Det foreslåede vil finde anvendelse for lagre med brændbare gasser som de i dag metanbaserede lagre (Lille Torup og Stenlille gaslagre), brintbaserede lagre (nye lokationer eller konvertering af metanlagre til brintlagre) samt sådanne lagres konvertering til anden anvendelse som eksempelvis lagring af atmosfærisk luft.

Det foreslåede vil i relation til anvendelsen af § 4, stk. 1, 1.-2. pkt., i lov om Energinet, medføre, at Energinet vil skulle dokumentere et tilstrækkeligt behov for etableringen eller ændringen (udbygning-

gen). Det foreslåede vil i den forbindelse medføre, at der skal redegøres for formålet såsom en øget forsyningssikkerhed, iagttagelse af beredskabsmæssige hensyn, skabelsen af velfungerende konkurrence-markeder eller indpasningen af vedvarende energi, men dog ikke forhold relateret til § 4, stk. 6, i lov om Energinet, der eksplicit ikke foreslås at finde anvendelse for lagre med brændbare gasser. Det foreslåede vil i denne forbindelse medføre, at Energinet for sådanne projekter skal udarbejde et forretningsgrundlag til klima-, energi- og forsyningsministerens oplysning om såvel de samfundsøkonomiske forhold ved projektet i sin egenskab af ressortminister, såvel som det selskabsøkonomiske i relation til klima-, energi- og forsyningsministeren som ejer af Energinet. Det foreslåede vil i den forbindelse bevirke, at Energinet ved konvertering af eksisterende lagre af brændbare gasser dels vil skulle redegøre for påvirkningerne af hensynene i § 4, stk. 1, 1.-2. pkt. ved konvertering væk fra eksempelvis metanlagring til brintlagring, og dels for påvirkningerne for brintsektoren ved hensynene omfattet af § 4, stk. 1, 1.-2. pkt.

Det foreslåede vil i relation til anvendelsen af § 4, stk. 3, 1. pkt., i lov om Energinet medføre, at Energinet skal ansøge klima-, energi- og forsyningsministeren om godkendelse af projekter eller godkendelse af indmeldelse af projekter til EU, der er omfattet af godkendelsespligt, jf. stk. 9, nr. 3.

Det foreslåede vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren ved væsentlige ændringer i lagre og etablering af nye lagre for brændbare gasser, vil skulle godkende ændringen efter en ansøgningsproces efter § 4 i lov om Energinet. Det foreslåede vil indbefatte, at ministeren også for lagre med brændbare gasser i henhold til gældende ret vil kunne træffe beslutning om, hvorvidt et potentielt projekt planlagt af Energinet eller dets datterselskaber skal gennemføres. Det foreslåede vil også medføre, at indmeldelse af projekter til EU, der er omfattet af godkendelsespligt, jf. stk. 9, nr. 3, også skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Det foreslåede vil i relation til anvendelsen af § 4, stk. 4, i lov om Energinet, medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren ved en godkendelse efter § 4, stk. 3, vil kunne fastsætte vilkår, herunder om indberetning, foretagelse af undersøgelser, indretning, drift og bortskaffelse eller sanering af anlæg.

Det foreslåede vil i relation til anvendelsen af bemyndigelsen i § 4, stk. 9, nr. 3, i lov om Energinet, medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om godkendelse efter stk. 3, herunder hvilke projekter og indmeldelser af projekter til EU, der kræver godkendelse efter stk. 3.

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af overskriften til undergrundslovens kapitel 6 c, at kapitlet omhandler statslig deltagelse i CO₂-lagringstilladelser.

Efter det foreslåede affattes *overskriften* til kapitel 6 c således: »Særlige bestemmelser om statsdeltagelse i tilladelser med eneret til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v.«.

Det foreslåede vil medføre, at kapitlet vil indeholde særlige bestemmelser om statsdeltagelse i tilladelser med eneret til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v.

Den foreslåede overskrift til kapitel 6 c skal ses i sammenhæng med den i lovforslaget foreslåede udvidelse af § 23 y, der også vil sikre mulighed for statsdeltagelse i tilladelser til efterforskning og

geologisk lagring af brint, trykluft, saltvand m.v. på tilsvarende vis som ved tilladelser til efterforskning og geologisk lagring af CO₂, der kan meddeles efter § 23 og efter regler udstedt i medfør af § 23 x.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af § 23 y, jf. lovforslagets § 3, nr. 2-3.

Til nr. 2

Det fremgår af undergrundslovens § 23 y, stk. 1, at tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ efter § 23 og tilladelser efter regler udstedt af § 23 x kan meddeles til staten eller et af staten ejet selskab på nærmere vilkår.

Det fremgår af undergrundslovens § 23 y, stk. 2, at det i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ efter § 23 og tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x kan fastsættes, at staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår skal have ret til at indtræde i den af tilladelsen omfattede virksomhed.

Efter det foreslåede til § 23 y, stk. 1 og 2, indsættes efter »geologisk lagring af CO₂«: », brint, trykluft, saltvand m.v.«.

Den foreslåede ændring i § 23 y, stk. 1, vil medføre, at tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v. efter § 23 og tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x kan meddeles til staten eller et af staten ejet selskab uden forudgående offentligt udbud på nærmere angivne vilkår.

Den foreslåede ordning vil være et supplement til de gældende regler, hvorefter tilladelser til efterforskning og anden anvendelse af undergrunden kan meddeles efter gennemførelse af offentligt udbud.

Den foreslåede ændring af § 23 y, stk. 1, vil ikke ændre ved, at andre enheder end staten kan meddeles tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden efter § 23 eller efter regler udstedt i medfør af § 23 x.

De nærmere vilkår for statsdeltagelse vil, som det er tilfældet i dag i forhold til statsdeltagelse i tilladelser til lagring af CO₂, for eksempel kunne fastsættes i den pågældende tilladelse eller i regler fastsat i medfør af § 23 y, stk. 3.

Den foreslåede ændring i § 23 y, stk. 2, vil medføre, at det i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v. efter § 23 og i tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x vil kunne fastsættes, at staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår skal have ret til at indtræde i den af tilladelsen omfattede virksomhed.

Den foreslåede ændring i § 23 y, stk. 2, vil medføre, at det vil kunne fastsættes, at staten eller et af staten ejet selskab skal have ret til at indtræde i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v. efter § 23 eller tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x. Det forudsættes med forslaget, at statens rolle vil kunne være forskellig i flere forskellige tilladelser.

Forslaget vil medføre, at staten eller et af staten ejet selskab, vil kunne indtræde i en eksisterende tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v., hvis der er fastsat vilkår herom i udbudsmaterialet og i tilladelserne.

Hvis en tilladelse er meddelt til flere deltagere i forening, er det fast praksis på undergrundslovens

område, at den pågældende tilladelse indeholder vilkår om, at deltagerne skal udarbejde en samarbejdsaftale, der skal godkendes af Energistyrelsen. Samarbejdsaftalen kan blandt andet indeholde bestemmelser om koncerninterne overdragelser og eventuel forkøbsret for de øvrige deltagere i en tilladelse, hvis en deltager ønsker at afhænde sin andel.

Såfremt staten deltager i en tilladelse, og overdragelse af andele er reguleret i den for tilladelsen gældende samarbejdsaftale, vil dette efter omstændighederne kunne betyde, at de øvrige deltagere vil få forkøbsret til statens andel.

Til nr. 3

Det fremgår af undergrundslovens § 23 y, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om vilkår for statslig deltagelse i tilladelser som nævnt i stk. 1, og for statslig indtræden i tilladelser som nævnt i stk. 2.

Efter det foreslåede til § 23 y, stk. 3, ændres »statslig deltagelse« til: »statsdeltagelse«.

Den foreslåede ændring vil ikke medføre, at det retlige indhold i bestemmelsen ændres, men sikrer ensretning af begrebsanvendelsen i undergrundsloven.

Bemyndigelsen er ikke udnyttet.

Til § 4

Til nr. 1

Efter planlovens § 11 a, stk. 1 (også kaldet kommuneplankataloget), skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for en lang række emner. Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til emnerne i kommuneplankataloget og sikre, at retningslinjerne på en hensigtsmæssig måde dækker hele kommunens areal og er så præcise, at der ikke kan være tvivl om indholdet.

Det fremgår af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for beliggenheden af tekniske anlæg, herunder arealer til fælles biogasanlæg. De tekniske anlæg, der skal fastsættes retningslinjer for, omfatter bl.a. transport- og kommunikationsanlæg, forsyningsanlæg og andre tekniske anlæg.

Af planlovens § 11 b, stk. 2, følger, at kommunalbestyrelsen tillige kan fastsætte retningslinjer i kommuneplanen for andre forhold end dem, der udtrykkeligt er nævnt i kommuneplankataloget i § 11 a, stk. 1.

Det fremgår af planlovens § 11, stk. 3, at kommuneplanen skal indeholde kort, der knytter sig til kommuneplanens retningslinjer og til kommuneplanens rammer. Retningslinjerne for arealanvendelsen m.v. skal relateres til kortene, dvs. at de forskellige udpegede områder tydeligt skal fremgå af kortet, og det skal angives, hvilke kortbilag der er grundlaget for retningslinjernes bestemmelser.

Det er kommunalbestyrelsen, der prioriterer emnerne i kommuneplanens retningslinjer, herunder hvor detaljeret emnerne skal behandles.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret om kommuneplanlægning henvises til pkt. 2.7.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede til § 11 a, stk. 1, nr. 5, indsættes efter ordet »til«: »pyrolyseanlæg og«.

Det foreslåede vil medføre, at det vil blive obligatorisk for kommunalbestyrelsen at fastsætte retnings-

linjer i kommuneplanen for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg og på kortbilag udpege egnede arealer til formålet.

Fastsættelse af retningslinjer for beliggenheden af arealer til pyrolyseanlæg vil kunne medvirke til at fremme udbredelsen af pyrolyseanlæg, da kommunalbestyrelsen i kommuneplanen på forhånd vil skulle tage stilling til, hvor og efter hvilke retningslinjer der efter omstændighederne vil kunne placeres pyrolyseanlæg i kommunen. Retningslinjerne vil kunne oplyse borgere, investorer og andre interessenter om mulige placeringer af pyrolyseanlæg og vil efter omstændighederne kunne danne grundlag for en hurtigere lokalplanlægning for et konkret pyrolyseanlæg samt en hurtigere behandling af ansøgning om landzonetilladelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.2-2.7.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Efter det foreslåede *stk. 1*, træder loven i kraft den 1. april 2025. Lovforslaget indeholder erhvervsrettet regulering og vil således fravige udgangspunktet om fælles ikrafttrædelsesbestemmelser enten den 1. januar eller den 1. juli. Fravigelsen er begrundet i, at erhvervslivet efterspørger, at ikrafttrædelsen sker før den næstkommende ikrafttrædelsesdato.

Efter det foreslåede *stk. 2* finder § 4 ikke anvendelse på planforslag, der offentliggøres før lovens ikrafttræden. For sådanne planforslag finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Det foreslåede vil blandt andet medføre, at det statslige tilsyn efter planlovens § 29 i forhold til et planforslag, der er offentliggjort før denne lovs ikrafttrædelse, vil ske efter de bestemmelser i planloven, som var gældende på tidspunktet for kommunalbestyrelsens beslutning om planforslaget.

Efter det foreslåede *stk. 3*, forbliver regler udstedt i medfør af § 23, stk. 3, i lov om gasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1100 af 16. august 2023, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 1676 af 30. december 2024 og § 2 i lov nr. 1677 af 30. december 2024, i kraft indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 23, stk. 2, i lov om gasforsyning, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 15.

Det foreslåede vil medføre, at regler, som er fastsat ved bekendtgørelse, som er udstedt i medfør af § 23, stk. 3, i lov om gasforsyning forbliver i kraft indtil de ophæves, selvom bemyndigelsesbestemmelsen i § 23, stk. 3, rykker til stk. 2, som følge af denne lovs § 1, nr. 15. Det betyder, at bekendtgørelse nr. 1818 af 23. december 2023 om systemansvarlig virksomhed forsat vil være gældende indtil den evt. afløses eller ophæves.

Efter det foreslåede *stk. 4*, forbliver regler udstedt i medfør af § 4, stk. 9, i lov om Energinet, jf. lovbekendtgørelse nr. 271 af 9. marts 2023, som ændret ved § 2 i lov nr. 1594 af 28. december 2022, § 35 i lov nr. 612 af 11. juni 2024, § 6 i lov nr. 673 af 11. juni 2024, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 4, stk. 10 i lov om Energinet, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 2.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, fordi hovedlovene ikke gælder eller kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om gasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1100 af 16. august 2023, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 1676 af 30. december 2024 og § 2 i lov nr. 1677 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

1. Fodnoten til lovens titel affattes således:

- 1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 94, som ændret ved direktiv 2019/692/EU af 17. april 2019 om ændring af direktiv 2009/73/EF om fælles regler for det indre marked for naturgas, EU-Tidende 2019, nr. L 117, side 1, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/2001/EU af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (omarbejdning), EU-Tidende 2018, nr. L 328, side 82, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652, EU-Tidende, L af 31. oktober 2023, EU-Tidende 2018, nr. L 328, side 82, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/1513/EU af 9. september 2015 om ændring af direktiv 98/70/EF om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, EU-Tidende 2015, nr. L 239, side 1.

- »1) Loven indeholder bestemmelser, der supplerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 af 13. juni 2024 om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint, om ændring af forordning (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 og (EU) 2022/869 og afgørelse (EU) 2017/684 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 715/2009, EU-Tidende L af 15. juli 2024. Loven indeholder bestemmelser, der supplerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010, EU-Tidende L af 28. oktober 2017. Loven indeholder bestemmelser, der implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EF) 2009/73 af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv (EF) 2003/55, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 94, som ændret ved direktiv (EU) 2019/692 af 17. april 2019 om ændring af direktiv (EF) 2009/73 om fælles regler for det indre marked for naturgas, EU-Tidende 2019, nr. L 117, side 1. Loven indeholder bestemmelser der implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (omarbejdning), EU-Tidende 2018, nr. L 328, side 82, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652, EU-Tidende 2023, L af 31. oktober 2023.«

§ 6. I denne lov forstås ved følgende:

- 1)-34) ---

2. I § 6 indsættes efter nr. 10 som nyt nummer:

- »11) Gasforsyningssikkerhed: Sandsynlighed for, at der er den tilstrækkelige mængde gas til rådighed, tilstrækkelig kapacitet og den nødvendige operationelle funktionalitet i gassystemet til at sikre fuld forsyning af alle danske gasforbrugere.«

Nr. 11-14 bliver herefter nr. 12-15.

§ 9. Følgende omkostninger til offentlige forpligtelser skal afholdes af alle forbrugere tilsluttet det sammenkoblede system:

- 1) ---
 - 2) Distributionsselskabernes nødvendige omkostninger til dækning af de opgaver, disse er pålagt efter bestemmelserne i § 11, stk. 3, og § 14, stk. 1, nr. 6, samt pålagte opgaver vedrørende gassikkerhed.
- Stk. 2-3. ---

§ 12. Et transmissionsselskab, en transmissionssystemejer og en systemoperatør skal

1) i fornødent omfang tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1 og 2, distributionssystemer og forbrugere,

2)-8) ---

Stk. 2-4. ---

§ 12 a ---

Stk. 1-2. ---

Stk. 3. Den, der varetager systemansvarlig virksomhed, kan ud over det, der er nævnt i stk. 1 og 2, hvis det er nødvendigt og rimeligt, varetage den overordnede sammenhængende og helhedsorienterede koordinering for systemet, herunder opgaver på vegne af en eller flere juridiske person-

3. I § 6 indsættes efter nr. 14, der bliver nr. 15, som nyt nummer:

»16) Ikke-beskyttet gaskunde: En gasforbruger, som har et gasforbrug over en årligt fastsat tærskelværdi.«

Nr. 15-18 bliver herefter nr. 17-20.

4. I § 6 indsættes efter nr. 18, der bliver nr. 20, som nyt nummer:

»21) Lagersystemoperatør: Enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring af metanbaseret gas, og som er ansvarlig for driften af en metanbaseret gaslagerfacilitet.«

Nr. 19-34 bliver herefter nr. 22-37.

5. I § 9, stk. 1, nr. 2, ændres »gassikkerhed.« til: »gassikkerhed og gasforsyningssikkerhed.«

6. Efter § 10 c indsættes før overskriften før § 11:

»Certificering af lagersystemoperatører

§ 10 d. Forsyningstilsynet er den certificerende myndighed for lagersystemoperatører i Danmark.

Stk. 2. Forsyningstilsynet certificerer lagersystemoperatører i henhold til artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fremsender kopi af afgørelser om certificering til klima-, energi- og forsyningsministeren og orienterer løbende klima-, energi- og forsyningsministeren om forhold af betydning for certificeringen.«

7. I § 12, stk. 1, nr. 1, ændres »anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1 og 2, distributionssystemer og forbrugere« til: »systembrugere, jf. § 18, stk. 1-3, og andre gasselskaber«.

8. I § 12 a, stk. 3, ændres »§ 20, stk. 1, § 35 a, stk. 2« til: »§ 18, stk. 1-3, § 20, stk. 1«.

er efter § 10 a, § 15 a, stk. 1, § 20, stk. 1, § 35 a, stk. 2, og § 36 a, stk. 1.

Stk. 4. ---

§ 14. Et distributionsselskab skal

1) i fornødent omfang tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), jf. § 35 a, stk. 1, og forbrugere, 2)-9) ---

Stk. 2-9. ---

§ 18. Enhver har ret til mod betaling at få adgang til systemet og, hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang, lagre, linepack og andre hjælpefunktioner, jf. dog stk. 3.

Stk. 2-5. ---

§ 18.

Stk. 1-2. ---

Stk. 3. Transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributions-, lager- og LNG-selskaber kan nægte adgang til systemet i henhold til stk. 1,

- 1) hvis de ikke råder over den fornødne kapacitet,
- 2) hvis adgang til systemet ville hindre dem i at opfylde de forpligtelser, som de er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6, eller
- 3)---

Stk. 4-5. ---

§ 20. Priser og betingelser for benyttelse af transmissions-systemer og distributionssystemer samt LNG-faciliteter efter § 18, der udbydes af transmissionsselskabet, transmissions-systemejeren, systemoperatøren og distributions- og LNG-selskabet, fastsættes af transmissions-, distributions- eller LNG-selskabet, jf. kapitel 7. Transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributions- og LNG-selskaber skal offentliggøre tariffer og betingelser for benyttelse af transmissions-systemer og distributionssystemer samt LNG-faciliteter efter § 18.

Stk. 2-4. ---

§ 20 a. ---

Stk. 2. Lager- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører offentliggør en gang om året deres kommercielle hovedvilkår for adgang til lager-faciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner. Inden fastsættelse af vilkårene høres lager- og transmissionsselskaber-

9. I § 14, stk. 1, nr. 1, ændres »tilslutte anlæg til opgradering af biogas (opgraderingsanlæg), § 35 a, stk. 1, og forbrugere« til: »tilslutte systembrugere, § 18, stk. 1-3«.

10. I § 18, stk. 1, ændres »Enhver« til: »Systembrugere«, og »jf. dog stk. 3« ændres til: »jf. dog stk. 3-5, og regler udstedt i medfør af stk. 6«.

11. I § 18, stk. 3, nr. 2, ændres »som de er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6 « til »som de er pålagt i § 12, stk. 1, nr. 2, 3 og 6 og § 14, stk. 1, nr. 2, 3 og 6«.

12. I § 18, indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om tilslutningsanlæg, herunder ejerskab, etablering og drift af tilslutningsanlæg samt forhold omfattet af stk. 1-5, herunder omkostningsfordelingen mellem systembrugere og gasselskaber, om nægtelse af adgang, om infrastrukturselskabernes behandling af anmodninger og Forsyningstilsynets behandling af klager over afslag. «

13. I § 20, stk. 1, 1. pkt., § 36 a, stk. 1, og i § 38, stk. 1, indsættes efter »Priser«: », vilkår«.

14. I § 20 a, stk. 2, 2. pkt., ændres »lager- og transmissionsselskabernes eller transmissionssystemejernes og systemoperatørernes brugere« til: »de relevante systembrugere«.

nes eller transmissionssystemejernes og systemoperatørernes brugere herom.

Stk. 3. ---

§ 23. For at få adgang til benyttelse af systemet skal brugerne opfylde de krav, der er fastsat herfor, jf. stk. 3.

Stk. 2. For at kunne blive tilsluttet systemet skal anlæg og installationer opfylde fastsatte tekniske krav og standarder.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 og 2 nævnte forhold, herunder bestemme, at visse tekniske krav og standarder for tilslutning til samt krav for benyttelse af systemet skal fastsættes af transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører.

Gasforsyningsafbrydelser

§ 23 a. Med henblik på håndtering af gasforsyningsafbrydelser i en gasforsyningskrise inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler, herunder på følgende områder:

- 1) Afgrænsning og inddeling af beskyttede kundegrupper.
- 2) Krav til selskabers udarbejdelse, opbevaring og videreendelse af oplysninger til myndigheder om beskyttede og ikke-beskyttede kundegrupper og deres gasforbrug.
- 3) Udstedelse af forbud til kunder omfattet af ikke-beskyttede kundegrupper mod forbrug af gas eller fjernvarme.
- 4) Etablering af en kompensationsordning, der finder anvendelse i forbindelse med en solidaritetskrise.

15. § 23 affattes således:

»**§ 23.** For at få adgang til systemet skal systembrugerne overholde:

- 1) tekniske krav og standarder for tilslutning, herunder leveringskvalitet og
- 2) vilkår og betingelser for benyttelse af systemet.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte forhold, herunder om, at visse tekniske krav og standarder for leveringskvalitet og betingelser for adgang og benyttelse af systemet skal fastsættes af gasselskaber, eller den der varetager systemansvarlig virksomhed.«

16. Overskriften før § 23 a ophæves.

17. § 23 a ophæves.

18. Efter kapitel 3 indsættes:

»Kapitel 4

Gasforsyningsikkerhed

§ 24. Gasforsyningsikkerheden i Danmark påhviler klima-, energi- og forsyningsministeren, gasselskaber og relevante myndigheder. Disse aktører udfører opgaver og bidrager til gasforsyningsikkerheden inden for deres respektive kompetence- og aktivitetsområder.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren udpeger den kompetente myndighed for Danmark i medfør af artikel 3, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren har det overordnede ansvar for at vurdere gasforsyningsikkerheden og fastsætte og koordinere foranstaltninger og samarbejde

med danske myndigheder, gasselskaber og gaskunder for at sikre gasforsyningssikkerheden i Danmark.

§ 25. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan påbyde gasselskaber, som forsyner danske gasforbrugere med gas, specifikke opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden i Danmark.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan påbyde forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber specifikke forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder nødvendige foranstaltninger for i en nødsituation at sikre gasforsyningen til beskyttede gaskunder eller foretage fysisk afbrud af gaskunder, som uberettiget forbruger gas.

Stk. 3. Der kan foretages fysisk afbrud af gasforsyningen til en gaskunde, der uberettiget forbruger gas i en nødsituation, jf. stk. 2. Politiet kan, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse få adgang til afgangstedet med henblik på foretage det fysiske afbrud.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan delegere operationelle og koordinerende opgaver til sikring af gasforsyningssikkerheden, herunder opgaver fastsat i gasforsyningssikkerhedsforordningen, til forsyningskritiske gasinfrastrukturselskaber.

Stk. 5. Delegerede opgaver, jf. stk. 4, varetages under klima-, energi- og forsyningsministerens tilsyn.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om varetagelse af gasforsyningssikkerheden og forhold omfattet af stk. 1-5, herunder om

- 1) gasselskabers og gasforbrugende virksomheders opgaver og oplysningsforpligtelser,
- 2) planlægning af forebyggende foranstaltninger, gennemførelse af risikovurderinger og fastsættelse af beskyttelsesniveauer for gasforsyningssikkerhed,
- 3) håndtering af krisesituationer, herunder foranstaltninger for at sikre nødforsyning til beskyttede gaskunder, prioritering og tildeling af gasforbrug inden for gruppen af ikke-beskyttede gaskunder og afbrud af gaskunders uberettigede gasforbrug i en nødsituation og
- 4) håndtering af anmodninger om solidaritet til og fra nabomedlemsstater og etablering af en kompensationsordning i forbindelse med solidaritetsanmodninger.«

19. *Overskriften* til kapitel 6 a affattes således:

»Kapitel 6 a

Pristillæg til biogas«.

20. *Overskriften* før § 35 a ophæves.

21. § 35 a ophæves.

Kapitel 6 a

Levering af opgraderet biogas til systemet og rensset biogas til bygasnet

Tilslutning af biogasopgraderingsanlæg m.v.

§ 35 a. I områder, som er forsynet fra det sammenkoblede system, skal distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører efter anmodning fra ejeren af opgraderingsanlægget tilslutte anlæg til

opgradering af biogas til behørig kvalitet (opgraderingsanlæg) til distributionssystemerne eller transmissionssystemet.

Stk. 2. Distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren fastlægger tilslutningspunktet efter drøftelse med ejeren af opgraderingsanlægget og ud fra en økonomisk vurdering af de samlede omkostninger for tilslutningen og de løbende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas. Distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren skal i fornødent omfang drøfte valg af tilslutningspunktet med andre distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører, før der træffes afgørelse. Afgørelsen om etablering af tilslutning af et opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, herunder om tilslutningspunktet og om fordeling af omkostninger, træffes af det selskab, til hvis system det er blevet besluttet at opgraderingsanlægget tilsluttes.

Stk. 3. Forvaltningsloven gælder for distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører, i det omfang de træffer afgørelse efter stk. 2.

Stk. 4. Ejeren af opgraderingsanlægget skal afholde de direkte henførbare omkostninger forbundet med tilslutningen til det anviste tilslutningspunkt efter stk. 2 samt de efterfølgende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas. Øvrige omkostninger, herunder til etablering og ændringer, afholdes af distributionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren, hvis omkostningerne vedrører distributionssystemet, eller af transmissionsselskabet, hvis omkostningerne vedrører transmissionssystemet.

Stk. 5. Distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører har pligt til at give enhver, der anmoder om tilslutning af et opgraderingsanlæg, alle nødvendige oplysninger, herunder

- 1) en rimelig og nøjagtig tidsplan for modtagelse og behandling af ansøgningen om tilslutning,
- 2) et detaljeret skøn over de samlede omkostninger for tilslutningen og de løbende driftsomkostninger ved tilførslen af den opgraderede biogas og
- 3) en rimelig og vejledende tidsplan for tilslutningen.

Stk. 6. Afgørelser efter stk. 2 kan påklages til Forsyningstilsynet. Klage skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Klage indgives til distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren, der inden 4 uger efter modtagelsen videresender klagen til tilsynet med en udtalelse og de oplysninger, der har ligget til grund for afgørelsen.

Stk. 7. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om et opgraderingsanlægs tilslutning til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, herunder nærmere regler om fordelingen af omkostninger ved tilslutning og ved at være tilsluttet distributionssystemerne eller transmissionssystemet mellem ejeren af opgraderingsanlægget og distributions- eller transmissionsselskabet eller transmissionssystemejeren og systemoperatøren.

Leveringskvalitet

§ 35 b. Distributions- og transmissionsselskaber eller transmissionssystemejere og systemoperatører kan fastsætte nødvendige krav om, at opgraderet biogas, der ønskes injiceret i distributions- eller transmissionssystemet, leveres ved et givet gastryk og en given brændværdi.

Pristillæg til anvendelse af biogas

Administration af pristillæg

Kapitel 7

Gasselskabernes priser og betingelser

§ 37. ---

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte priser skal fastsættes efter rimelige, objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte brugere af systemet og forbrugere giver anledning til.

§ 41. Hvis Forsyningstilsynet finder, at priser og betingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i denne lov, kan tilsynet give påbud om ændring af priser og betingelser.

Stk. 2. ---

§ 45 a. ---

Stk. 2. Transmissionsselskaber, transmissionssystemejere, systemoperatører og distributions-, lager- og LNG-selskaber skal give brugerne af systemet de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til og sikre effektiv udnyttelse af systemet.

Stk. 3-4. ---

§ 47 a. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om udøvelse af tilsyn og kontrol i forbindelse med opkrævning og anvendelse af beløb, der betales af forbrugere efter § 9, stk. 1.

§ 51. ---

Stk. 1-2. ---

Stk. 3. Forsyningstilsynets afgørelser om certificering, jf. § 10 c, kan ikke indbringes for Energiklagenævnet. Dette gælder dog ikke afgørelser, som Forsyningstilsynet træffer i en certificeringsprocedure indledt efter § 10 c, stk. 4, og hvor Forsyningstilsynet afslår certificeringen.

Stk. 4-5. ---

§ 55. ---

Stk. 1-3. ---

Stk. 4. Til etablering og drift af de nødvendige tilslutninger af opgraderingsanlæg til distributionssystemerne eller transmissionssystemet, jf. § 35 a, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren for tilslutning til transmissionssy-

22. *Overskriften for § 35 b ophæves.*

23. *§ 35 b ophæves.*

24. *Overskriften før overskriften for § 35 d ophæves.*

25. *Overskriften til kapitel 7 affattes således:*

»Kapitel 7

Gasselskabernes tariffer, priser, vilkår og betingelser«

26. I § 37, stk. 2, ændres »de enkelte brugere af systemet og forbrugere« til: »systembrugere«.

27. I § 41, stk. 1, ændres to steder »priser og betingelser« til: »priser, vilkår og betingelser«.

28. I § 45 a, stk. 2, ændres »brugerne af systemet« til: »systembrugere«.

29. I § 47 a, indsættes efter »stk. 1«: » og § 9 a, stk. 1«.

30. I § 51, stk. 3, 1. pkt., ændres »jf. § 10 c« til: »jf. §§ 10 c og 10 d«.

31. I § 55, stk. 4, ændres »opgraderingsanlæg« til: »systembrugere«, »jf. § 35 a, stk. 1« ændres til: »jf. § 18, stk. 1«, og », og når der efter § 35 a, stk. 1, er opnået ret til tilslutning,« udgår.

stemet eller kommunalbestyrelsen for tilslutning til distributionssystemet, når almenvellet kræver det, og når der efter § 35 a, stk. 1, er opnået ret til tilslutning, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 5-6. ---

§ 2

I lov om Energinet, jf. lovbekendtgørelse nr. 271 af 9. marts 2023, som ændret ved § 2 i lov nr. 1594 af 28. december 2022, § 35 i lov nr. 612 af 11. juni 2024, § 6 i lov nr. 673 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

§ 4. ---

Stk. 1-2. ---

Stk. 3. Energinet skal ansøge klima-, energi- og forsyningsministeren om godkendelse af projekter eller godkendelse af indmeldelse af projekter til EU, der er omfattet af godkendelsespligt, jf. stk. 9, nr. 3. Det ansøgte skal være belyst i den langsigtede udviklingsplan efter stk. 2.

Stk. 4-9. ---

1. I § 4, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.

2. I § 4, indsættes efter stk. 8 som nyt stykke: »*Stk. 9.* Stk. 1, 1.-2. pkt., stk. 3, 1. pkt., stk. 4, og stk. 10, nr. 3, finder tilsvarende anvendelse på etablering af nye anlæg til lagring af brændbare gasser og væsentlige ændringer i sådanne anlæg.«

Stk. 9 bliver herefter stk. 10.

§ 3

I lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023, som ændret ved § 34 i lov nr. 612 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til kapitel 6 c affattes således:

»Kapitel 6 c

Særlige bestemmelser om statsdeltagelse i tilladelser med eneret til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂, brint, trykluft, saltvand m.v.«

2. I § 23 y, stk. 1 og 2, indsættes efter »geologisk lagring af CO₂«: », brint, trykluft, saltvand m.v.«

3. I § 23 y, stk. 3, ændres »statslig deltagelse« til: »statsdeltagelse«.

Kapitel 6 c

Særlige bestemmelser om statslig deltagelse i CO₂-lagrings-tilladelser.

§ 23 y. Tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ efter § 23 og tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x kan meddeles til staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår.

Stk. 2. Det kan i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ efter § 23 og tilladelser efter regler udstedt i medfør af § 23 x fastsættes, at staten eller et af staten ejet selskab på nærmere angivne vilkår skal have ret til at indtræde i den af tilladelsen omfattede virksomhed.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om vilkår for statslig deltagelse i tilladelser som

nævnt i stk. 1 og om vilkår for statslig indtræden i tilladelser som nævnt i stk. 2.

§ 4

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024, som ændret ved § 18 i lov nr. 614 af 11. juni 2024 og §2 i lov nr. 1678 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

§ 11 a. Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for
1-4) ---
5) beliggenheden af tekniske anlæg, herunder arealer til fælles biogasanlæg,
6-30) ---

1. I § 11 a, stk. 1, nr. 5, indsættes efter »til«: »pyrolyseanlæg og«.